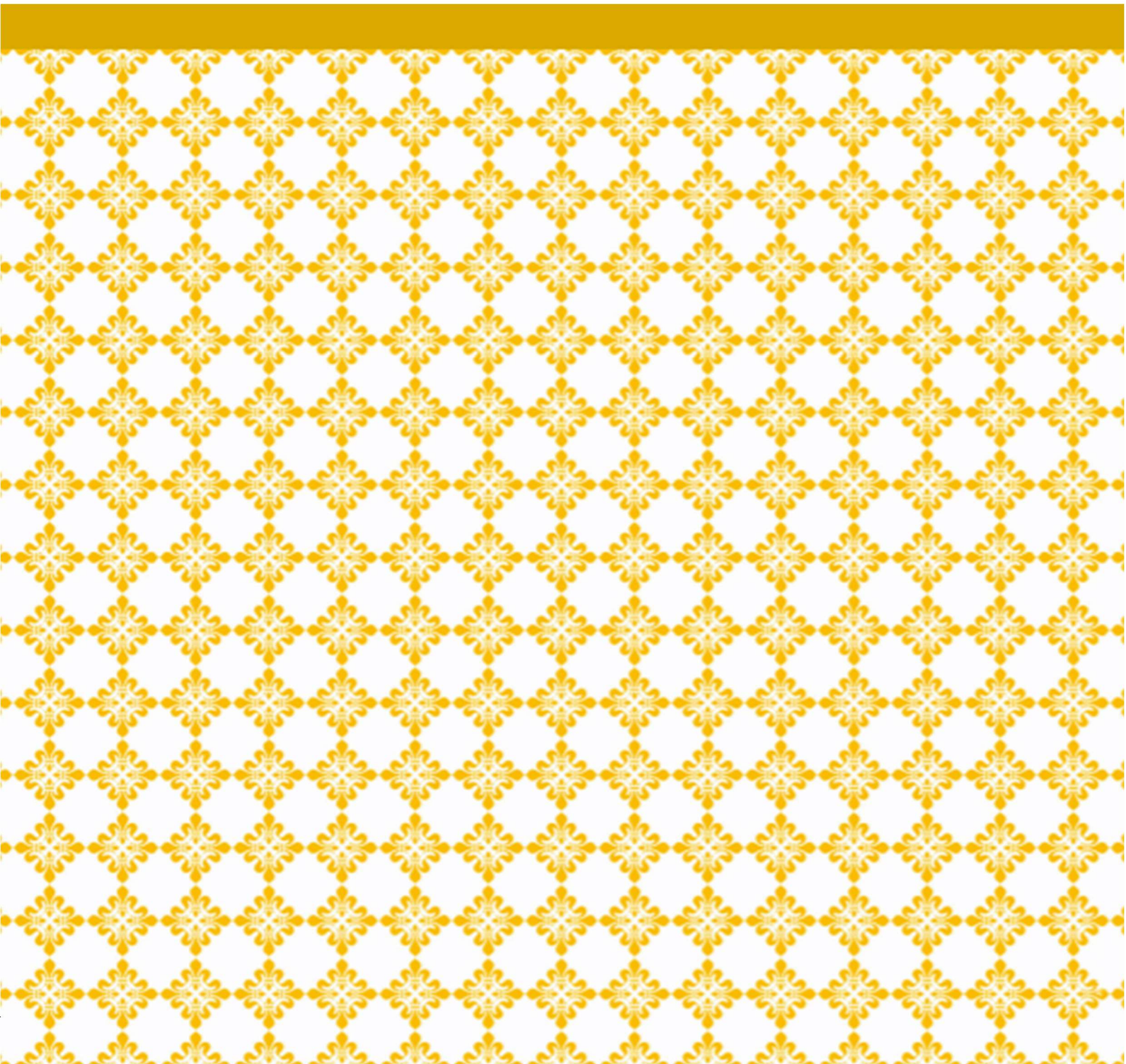

Verksamhetsberättelse 2023

Kommunstyrelsen, Diarienummer KS 2024/118

2024-02-19

ENKÖPINGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Uppdrag och ansvar.....	3
3	Väsentliga händelser.....	4
4	Uppföljning verksamhetsmål	5
5	Uppföljning medarbetarmål	14
6	Uppföljning av de riktade uppdragen.....	17
7	Uppföljning ekonomi	19
8	Investeringsredovisning.....	20
9	Förväntad utveckling.....	21
10	Kommunfullmäktige och revision.....	22

1 Sammanfattning

I kommunstyrelsens långsiktiga plan 2020–2023 finns elva kommunfullmäktiges mål som nämnden prioriterat, samt medarbetarmål och finansiella mål. I kommunstyrelsens årsplan finns de prioriterade satsningar som nämnden valt att genomföra under året för att nå målen år 2023. Bedömningen är att ett mål är uppnått, sex av målen är på rätt väg för måluppfyllelse och tre mål är delvis på rätt väg. Ett av målen bedöms vara på fel väg.

Uppföljningen av medarbetarmålen visar att sjukfrånvaron på kommunledningsförvaltningen är fortsatt låg. Den externa personalomsättningen är också lägre än tidigare år inom förvaltningen. Resultatet av medarbetarundersökningen visar att både medarbetarengagemanget samt chef/ledares förutsättningar har ökat något i jämförelse med förra året.

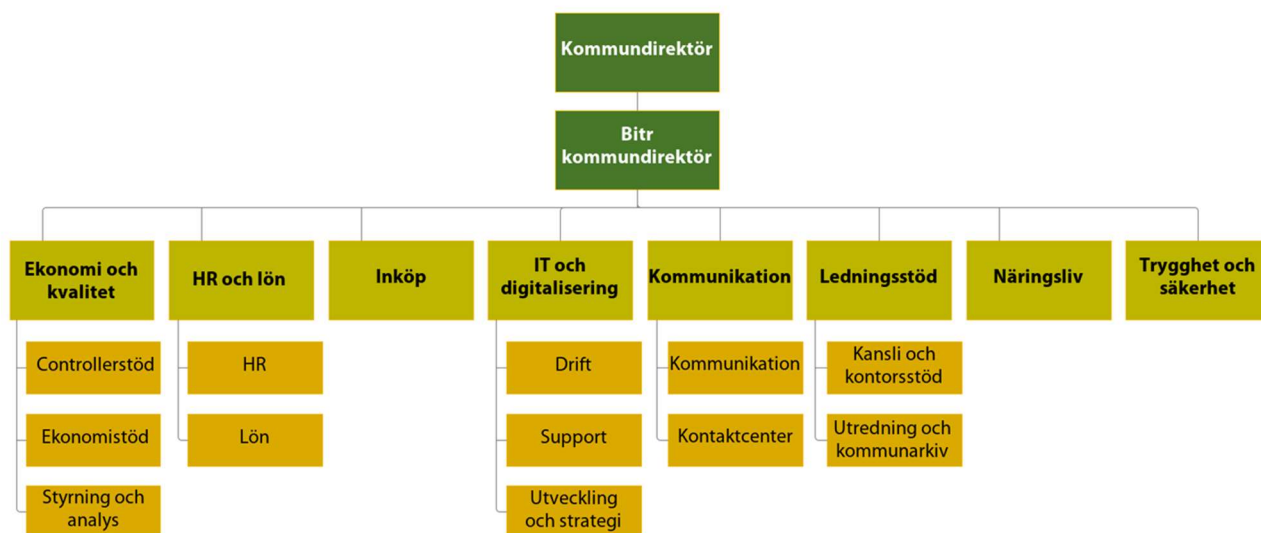
Kommunstyrelsens driftsbudget för 2023 uppgår till 235 mnkr. Utfallet uppgår till 229,1 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 97,5 procent av budgeten, ett överskott på 5,9 mnkr. Nämndens investeringsbudget är på 15,3 mnkr. Nämnden redovisar ett utfall på 4,2 mnkr för året.

2 Uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet.

Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs. Kommunstyrelsen leder planering och utveckling och följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi och kvalitet, HR och lön, inköp, IT och digitalisering, kommunikation, ledningsstöd, näringsliv, trygghet och säkerhet samt plan, mark och exploateringsfrågor. Kommunstyrelsens uppgifter omhändertas av kommunledningsförvaltningen samt samhällsbyggnadsförvaltningens planavdelning och mark- och exploateringsavdelning.

Kommunledningsförvaltningens organisationsschema

3 Väsentliga händelser

Arbetet med nya kommunhuset fortskrider. Löpande dialog sker med byggaktören samt förvaltaren. Ett förvaltningsövergripande arbete pågår som förberedelser för den kommande flytten. Det handlar om förändringsledning med nya arbetssätt och mer utvecklad digitalisering. Planering har påbörjats för utveckling av gemensamma servicefunktioner i det nya huset.

Som del av beslutade effektiviseringsåtgärder för 2023 har kommunens ekonomifunktioner samt kommunikationsfunktioner centraliserats. Från och med den 1 augusti 2023 har **26** medarbetare flyttas från förvaltningarna till kommunledningsförvaltningen. Förändringen förväntas skapa bättre förutsättningar för att bland annat öka den ekonomiska styrningen, minska sårbarheten och öka analysförmågan.

Arbetet med att ge förutsättningar för att ha trygga chefer och stolta medarbetare med ett hållbart arbetsliv fortgår. För att skapa samsyn och helheter i frågorna har politiker genomgått utbildningen "Utvecklande ledarskap" (UL). Under hösten har även arbetet med "Utvecklande medarbetarskap" påbörjats.

Enköpings kommun har, tillsammans med fyra Mälärstäder (Strängnäs, Eskilstuna och Västerås förutom Enköping) ett samarbete. Arbetet utgår från en gemensam utvecklingsplan som omfattar fyra fokusområden. För perioden 2023–2027 är de gemensamma områdena närhet, kunskap och arbete, den Mälarnära destinationen samt livskvalitet. Med fokusområdena som grund pågår gemensamt utveckling för bland annat infrastrukturfrågor, digitalisering, kompetensförsörjning och trygghetsskapande arbete. För den sistnämnda delen ingår också Nykvarn samt Södertälje. Ett samarbete sker inom ramen för 4M med Mälardalens universitet om kompetensfrågor i form av följeforskning av bland annat sjukskrivningar och frisknärvaro.

Digital utveckling är en förutsättning för att klara av att hantera olika processer på ett effektivt sätt. Kommunens digitala mognad har kartlagts för att fastställa kommunens nuläge. Den digitala mognaden är organisationens förmåga att tillgodogöra sig nyttorna med digitalisering. Mätningen har genomförts i två dimensioner, vårt digitala arv och vår digitala förmåga. För att öka digitaliseringstakten har en digital portfölj påbörjats i kommunen. Inriktningen med portföljen är att ha fokus på några få större insatser där digitalisering verkligen kan göra skillnad för kommunen, invånare och företag.

Inom näringslivsutveckling har fokus varit på att förbättra servicen till kommunens företag med mål om att öka NKI, NUI och Företagsklimatet. NKI-rankingen har ökat, vilket visar att kommunen är på rätt väg samt att det kommunövergripande arbetet ger resultat. Arbete pågår för att utveckla en effektiv samhällsbyggnadsprocess med externa översyner och ett nytt näringslivsprogram har tagits fram.

Inom trygghet och säkerhet har Informationssäkerhet och dataskydd varit i fokus och ledningens genomgång har genomförts med kommundirektörens ledningsgrupp. Inom området trygghet har en strategisk lägesbild tagits fram och inom krisberedskap och totalförsvar har en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) med tillhörande plan beslutats. Kommunen har också genomfört en övning tillsammans med Ledningsregementet.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

4.1.1 Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

 Uppnådd

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

Kommunstyrelsen ska möjliggöra en kommunikativ organisation med ett genomtänkt och välfungerat kommunikationssystem. Ambitionen är att enköpingsborna upplever att kommunen är tillgängligt alla tider på dygnet. Du ska alltid bli trevligt bemött i din kontakt med oss. Vi ska skapa bättre förutsättningar för fler att föra dialog om kommunens utveckling, genom både fysiska och virtuella informationsplatser. Vi är samtidigt lyhörda för behov av personliga möten i processer, utvecklingsfrågor och enskilda ärenden.

Analys av måluppfyllelsen

Idag finns flera möjligheter att komma i kontakt med kommunen. Telefon, e-post, webbformulär på kommunens webbplats och besök hos kommunens kontaktcenter är några sätt att få kontakt.

Kommunens kontaktcenter har en hög servicenivå och är uppskattad av kommunens invånare och den externa webben har utvecklats till att vara mer som en servicewebb med flera e-tjänster och en chattbot-funktion, *Kommun-Kim*, i drift på kommunens webbplats.

På kommunens webbplats finns nu möjlighet att boka ett enskilt möte med en strategisk inköpare. Ett arbete pågår även med att utveckla en e-tjänst där lokala företag kan anmäla sitt intresse för deltagande i direktupphandlingar och presentera vad deras företag kan erbjuda.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	54%	57%	63%	60%
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	61,9%	61,7%	64,9%	63%

4.1.2 Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

 Ej på rätt väg

Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.

För kommunstyrelsen innebär detta en fokusering på att kommunens verksamhet och målsättning ska vara väl känd för enköpingsborna. Kommunens arbetssätt ska präglas av långsiktighet och transparens vilket underlättar för enköpingsborna att ha insyn och kunna påverka beslut innan de fattas. När kommunens målbild är tydlig upplever de som bor och verkar i kommunen att de beslut som fattas medvetet driver utvecklingen i den önskade riktningen. Det ökar möjligheten till inflytande och möjliggör för fler aktörer att bidra till kommunens utveckling. En utveckling av digitala möjligheter till inflytande är en ambition till 2023.

Analys av måluppfyllelsen

2023 års medborgarundersökning visar att invånare i Enköping har ett lågt förtroende för politiken samt att möjligheten att påverka politiska beslut och vara delaktiga i arbetet med att utveckla kommunen fungerar dåligt. Resultatet var dock något försämrat jämfört med 2022.

För att öka kommuninvånarnas förtroende pågår ett utvecklingsarbete med kommunens webbplats för att göra den mer tillgänglig och stödjande. Ett arbete med att stärka kommunens identitet och varumärke sker även, dels internt inom förvaltningen och dels över förvaltningsgränserna. Under våren har också lansering av nya filmer skett på kommunens webbplats, med koppling till kommunens varumärke "Sveriges närmaste ...".

Ett analysverktyg har upphandlats och implementering är startad. Verktöget kommer synliggöra felaktiga köp samt bidra till högre efterlevnad av avtal. Avtalstrohet är en viktig faktor för förtroendet för kommunen. Idag pågår "datatvätt" i syfte att säkerställa att data speglar verkligheten i högsta möjliga mån. En ökad medvetenhet kring avvikelser är nu möjligt i och med programvarans visualiseringar.

Ett prioriterat arbete som pågått under året är att utveckla metoder för medborgardialoger, vilket mynnat ut i en riktlinje och en handbok för medborgardialog.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	13,8%	14%	11,2%	15,5%
Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	23,7%	29,8%	22,6%	35%
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	70,8%	74,2%	72,2%	76%

4.1.3 Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

◆ Delvis på rätt väg

Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.

För kommunstyrelsen innebär detta att det till 2023 ska finnas en tydlig strategi som efterlevs och som därmed bidrar till balans mellan invånarnas förväntningar och kommunens leverans och resultat. Det kan till exempel handla om hur kommunal närvaro i kransorter kan öka genom nya smarta lösningar som är anpassade för landsbygdens behov. Kommunens identitet och varumärke ska tydligt visa upp hela kommunen och dess olika värden vilket i sin tur skapar en samhörighet mellan Enköpings invånare. För att öka inflytandet och lyfta in hela kommunens behov behöver forum för dialoger utvecklas och övergripande beslut som fattas belysas ur ett landsbygdsperspektiv.

Analys av måluppfyllelsen

Ett program för landsbygdsutveckling har tagits fram i samverkan med företag, civilsamhälle och föreningar. Programmet är nu på remiss.

I arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har dialog skett med kommunens invånare, både i centralort och i kransort/landsbygd.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	71,9%	73,6%	72,8%	75%

4.2 Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

4.2.1 Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar

● På rätt väg

Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.

Kommunstyrelsen bidrar till detta mål genom att lägga extra fokus på att skapa förutsättningar för effektiva och funktionella skollokaler, verksamhetsutveckling där digitalisering kan vara ett verktyg samt den övergripande ambitionen om att Enköping ska vara en attraktiv arbetsgivare vilket utvecklar medarbetare och lockar fler till ett arbete i Enköpings kommun.

Analys av måluppfyllelsen

Under 2023 har kommunstyrelsen inte beslutat om någon prioriterad satsning för mål 6.

Pågående arbete inom kommunledningsförvaltningen med bland annat det strategiska underlaget vid investeringar, digitaliseringsprojekt och arbetet med att attrahera medarbetare fortsätter enligt plan.

4.3 Gemenskap och upplevelser

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

4.3.1 Mål 12: Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga

 På rätt väg

Kommunen har planer för uppgradering, skötsel och utveckling av sina utemiljöer i hela kommunen. Stadskärnan kring torget ska utvecklas och locka både besökare och företag. Det arbetet ska bidra till att Enköping blir "Årets stadskärna 2025". Genomförande av trafik-strategi och parkeringspolicy skapar förutsättningar för flera bilfria, öppna och inkluderande mötesplatser.

Kommunstyrelsen bidrar till detta mål genom att lägga extra fokus på att skapa förutsättningar inom ramen för den strategiska och fysiska planeringen. Ambitionen för centrumutvecklingen är att alla berörda aktörer arbetar tillsammans mot de gemensamma målen och att förutsättningarna inför Årets stadskärna 2025 är bästa möjliga.

Analys av måluppfyllelsen

Under 2023 har kommunstyrelsen inte beslutat om någon prioriterad satsning för mål 12.

Inom kommunstyrelsens verksamheter finns det samordnande ansvaret för trygghet och säkerhet. Under våren har det arbetet fokuserat mycket på det pågående arbetet med social hållbarhet, planeringen av ett nytt kommunhus utifrån ett säkerhetsperspektiv och ett incidentrapporteringssystem.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
12 .c Bland de 25% bästa i Sverige inom Trygghet (Benchmark AktivBo NKI)	-	77,9		88
12 .e Antal företag som medverkar i satsningen kring årets stadskärna.	35	70		75

4.3.2 Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt sam-arbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

 På rätt väg

I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.

Kommunstyrelsen bidrar till detta mål genom att lägga extra fokus på att skapa goda förutsättningar för andra aktörer att bidra till samhällsutveckling. En grundförutsättning är att dialogen mellan kommunen och föreningar samt företag måste vara välutvecklad och att det finns samverkansforum och modeller där fler aktörer kan bidra utifrån sina givna förutsättningar.

Analys av måluppfyllelsen

Kommunstyrelsens prioriterade satsning under året är att stärka dialogen och samverkan mellan kommunen och civilsamhället.

Näringslivsavdelningen samordnar etableringsförfrågningar och sätter samman rätt kompetens och team beroende på behov och omfattning. Samverkan sker med samhällsbyggnadsförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen i första hand för att säkerställa en effektiv hantering. Dukat bord är ett koncept som erbjuds för företagare som har behov av att träffa flera av kommunens tjänstemän och myndigheter vid samma tillfälle vid komplexa ärenden. Detta för att underlätta och snabba på hanteringen. Näringslivsavdelningen är även regelbundet ute på företagsbesök för att lyssna och fånga in de behov som finns hos det lokala näringslivet.

Inköpsavdelningen har arrangerat anbudsskola för leverantörer samt deltagit på träff med byggföretag för att öka tillgängligheten till oss som arbetar med upphandling och bjuda in till dialog. På kommunens externa webbplats finns nu även möjlighet att boka ett enskilt möte med en strategisk inköpare.

Arbete pågår med att utveckla en e-tjänst där lokala företag kan anmäla sitt intresse för deltagande i direktupphandlingar och presentera vad deras företag kan erbjuda. Antalet *Request for Information* och dialoger med leverantörer ökar inför en upphandling. Arbete görs för att förbättra kommunikationen med anbudsgivarna under upphandlingsprocessen.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
13 .c Tjänstepersoners attityder till företagande (Svenskt näringslivs ranking)	2,61	2,55	2,76	4
13 .b Kommunpolitikerns attityder till företagande. (Svenskt näringslivs ranking)	3	3	3,09	4

4.4 Hållbar livsmiljö

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

4.4.1 Mål 15: I kommunen tar vi ansvar för vår natur och bidrar till hållbara miljöer

 På rätt väg

Som kommun ska vi ta hand om vår natur och våra natur-resurser såsom vatten för att kommande generationer också ska kunna glädjas åt dem.

För kommunstyrelsen innebär detta att nämnden 2023 har en tydlig samordnande och ledande roll för generationsmålet. Kommunstyrelsen kan därmed säkerställa att de beslut inom hållbarhet som fattas genomförs - att vi går från ord till handling. En ambition finns även att öka samarbetet med andra aktörer för att växla upp hållbarhetsarbetet inom särskilt prioriterade områden. Organisationen ska 2023 arbeta på ett systematiskt sätt med miljöfrågor och den egna miljöpåverkan och därmed föregå med gott exempel.

Analys av måluppfyllelsen

Ett fortsatt hållbarhetsarbete inom ekologiskt, social och ekonomisk hållbarhet är en prioriterad satsning för kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningen leder arbetet i klimatneutrala Enköping och projektet Viable cities där arbetet med omställning av fordonsflottan till fossilfria bränslen är en viktig uppgift. Under året har två nya tjänster tillsatts, en hållbarhetsstrateg och en klimat- och energistrateg. Avsikten är att därmed kunna öka hållbarhetsarbetet inom energi och klimat under hösten.

Det pågår en översyn kring hur kommunens strategiska arbete med social hållbarhet kan genomföras. Bland annat har förstudien kring social hållbarhet, som genomfördes under 2022 i samarbete med MDU, gett input till vilka insatser som behöver genomföras. Under 2024 ska ett socialt hållbarhetsutskott inrättas under KS.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
15 .a Genomförande av beslutade hållbarhetslöften inom klimat och energi	92%	93%		100%
15 .b Genomförande av kommande hållbarhetslöften inom biologisk mångfald	40%	70,8%		100%
15 .c Andel fossiloberoende (el, biogas, etanol och laddhybrider) kommunala personbilar och lätta lastbilar.	29,7%	81,5%		50%
15 .d Andel förnybart drivmedel (el, biogas, etanol, HVO).	50,6%			60%

4.4.2 Mål 16: Enköpings kommun ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit

 På rätt väg

För skolan och omsorgen behöver värdegrundsarbetet vara levande på olika sätt för att verksamheterna ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit.

För kommunstyrelsen innebär detta att KS 2023 har en tydlig samordnande och ledande roll för de sociala hållbarhetsfrågorna. Ett viktigt område är fortsatt arbete med att integrera sociala frågor i samhällsplaneringen för att säkerställa att vi bygger hållbara samhällen och inte bara hus. Frågor om trygghet, jämställdhet och barnperspektiv ska därför till 2023 integrerats på ett effektivt sätt i den politiska processen vilket gör att beslut och planer kan belysas ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Med grund i analys av kommunen och samhället som helhet, skapar kommunstyrelsen förutsättningar för att åstadkomma hållbar förändring i kommunens olika geografiska delar.

Analys av måluppfyllelsen

Under 2023 har kommunstyrelsen inte beslutat om någon prioriterad satsning för mål 16.

Det trygghetsskapande arbetet är under utveckling för att möta de krav utifrån kommande lagstiftning som träder ikraft vid halvårsskiftet. En strategisk lägesbild och inriktning för kommunens brottsförebyggande har tagits fram och ska beslutas under första kvartalet 2024.

Under året kommer även stort fokus ligga på att utveckla arbetssätt och organisation kring förebyggande och upptäckt av brott i välfärdssystemet.

4.4.3 Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter

 Delvis på rätt väg

Enköping är en landsbygds-kommun vid Mälaren med tillgångar och möjligheter som har stor potential. I samverkan med människor och organisationer kan vi utveckla kommunen till gagn för Enköpingsborna och en växande besöksnäring.

För kommunstyrelsen är ambitionen till 2023 att landsbygden och mälarmiljöns värden är identifierade och att det finns en tydlig målbild för hur kommunen vill ta om hand och utveckla dessa resurser. I detta arbete ska ett aktivt samarbete finnas med andra aktörer i regionen för att utveckla värdena.

Analys av måluppfyllelsen

Programmet för landsbygdsutveckling är nu ute på remiss. I den tas hänsyn till utveckling av besöksnäring och övrigt näringsliv samt förutsättningarna för att bo, leva och verka på landsbygden. Vid framtagandet av programmet har dialog förts med företag, civilsamhälle och föreningar.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
17 .a Ökat antal arbetsställen inom besöksnärringsbranscher med bas i småort eller glesbygd. SCB	293			275

4.4.4 Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden

◆ Delvis på rätt väg

Kommunen har en än tydligare roll som samhällsutvecklare i våra mindre orter. I samverkan med egna bolag och med marknaden ska potentialen tas tillvara. Utveckla den digitala infrastrukturen. Säkra en långsiktigt hållbar livsmedels-försörjning.

För kommunstyrelsen innebär detta ett arbete med långsiktiga och hållbara utvecklingsplaner för orterna fram till 2023. Arbetssättet ska präglas av samverkan, dialog och lyhördhet. Anpassad och smart serviceutveckling och boendeformer tillsammans med fullgod digital infrastruktur ger goda möjligheter till företagande och hållbar livsstil i orterna och på landsbygden. Kommunen har till 2023 en strategi som organisationen agerar efter för att säkerställa balansen mellan bebyggelseutveckling och livsmedelsförsörjning.

Analys av måluppfyllelsen

Dialog om kransorternas och landsbygdens utveckling har skett under 2022 och 2023. Exempel är arbetena med att ta fram ett *program för landsbygdsutveckling* och en ny översiktsplan, där dialog förts med företag, civilsamhälle och föreningar.

Under 2023 har aktiviteter genomförts tillsammans med civilsamhälle och föreningar på landsbygden. Exempelvis har utbildningar och företagsmöten kring energiomställning och rådgivning genomförts. En seminarierie ha även erbjudits aktörer, företag och föreningar på landsbygd under våren. Samarbete skett även med Leader, KLR-kommungrupp, Fjärdhundraland och Södra Trödgen.

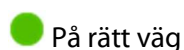
KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
18 .a Aktuella utvecklingsplaner för mindre tätorter	2			7
18 .b Tillgång till bredband 100 Mbit/s – hushåll. PTS årliga kartläggning	84,3%	86,1%		85%
18 .c Tillgång till bredband 100Mbit/s – arbetsställe. PTS årliga kartläggning	74,2%	78,8%		65%

2023 års statistik gällande tillgång till bredband publiceras i april 2024.

4.5 Näringsliv och arbetsmarknad

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

4.5.1 Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer

På rätt väg

Företag och organisationer (som till exempel försvars-makten och Fjärdhundraland) ska uppleva att kommunen är en bra part i deras utveckling.

2023 har kommunstyrelsen i dialog med näringslivet och andra berörda nämnder skapat goda förutsättningar för företag och organisationer att utvecklas i Enköpings kommun. Kommunen är attraktiv för nyetableringar och företagsutveckling med gott anseende som vilar på en grund av goda relationer och aktiv kommunikation.

För att säkerställa att KF-målet uppfylls har kommunstyrelsen till 2023 tagit ett strategiskt och långsiktigt grepp om näringslivsfrågorna bland annat genom att vara en aktiv part i markstrategiska frågor och ha en tydlig bild av vilket typ av näringsliv som behövs i Enköping. Dessutom tar kommunstyrelsens en aktiv roll i lobbyarbete kopplat till frågor om till exempel infrastruktur och teknisk försörjning som påverkar näringslivets utveckling men där kommunen inte själv har rådighet över frågorna. Ett annat viktigt område som utvecklats till 2023 är samarbetet kring företagande, utbildning och arbetsmarknadsfrågor som syftar till att öka matchningen mellan invånarnas behov av arbete och företagens behov av kompetens.

Analys av måluppfyllelsen

Årets fokus har varit att fastställa och därefter omsätta programmet för näringslivsutveckling. Programmet består av sex fokusområden:

Kompetensförsörjning: Kompetensgruppen arbetar med att driva och samordna aktiviteter i syfte att stärka kompetensförsörjningen för Enköpings arbetsliv, på kort och lång sikt. Behovsinventering avseende utbildningar, matchningsinsatser, rekryteringskampanjer och samordning av praktikplatser är ex. på insatser. Näringslivsavdelningen och arbetsmarknadsenheten samarbetar kring frågorna.

Platsvarumärke: För att vara en attraktiv kommun för befintliga företagare och attraktiv för investeringar och etableringar krävs att bilden av platsen Enköping förmedlas på ett positivt och attraktivt sätt. Marknadsföringen av Enköping som en attraktiv ort behöver stärkas och samordnas mer. Näringslivsavdelningen representerar Enköping i olika externa sammanhang. 2023 har en ny näringslivswebb tagits fram i syfte att marknadsföra Enköping.

Platsvarumärkesfilmerna är klara och lanseras enligt marknadsplan med start 5 maj på bio i enligt kampanj hos Filmstaden. Filmerna ligger även ute på intranät och Upplev Enköping. Samtidigt ska kampanjen synas på infartsskyltar och i tidningen Vårt Enköping. I samband med Trädgårdsdagen kommer filmerna visas på biosalonger på Joar Blå.

Kommunal service: Den kommunala servicen till företagen i Enköping mäts årligen genom NKI och NUI samt i Svenskt näringslivs enkätundersökning om Företagsklimat. Med stöd i det beslutade näringslivsprogrammet kommer service och bemötande prioriteras högt. Här behövs både utbildnings- och informationsinsatser för att öka förståelsen genom hela den kommunala organisationen. Samarbete kommer ske över förvaltningsgränser och genom gemensamma insatser från HR-, kommunikations- och näringslivsavdelningarna på KLF.

Dialog/samverkan: Vikten av löpande dialog mellan kommunen och företagen är avgörande för att vi som kommun ska kunna fånga upp företagens behov av stöd och service från kommunen. Utifrån det vet vi vilka insatser som behöver göras och vilka delar som eventuellt behöver förbättras för att ge bästa möjliga service till våra företagare. Näringslivsavdelningen sammankallar flera företagargrupper; bygggruppen, fastighetsgruppen, kompetensgruppen samt näringslivsrådet. Företagsbesök görs regelbundet hos olika branscher och företag tillsammans med kommunledning och politik men även på egen hand från näringslivsavdelningen.

Etableringsarbete: Intresset för att etablera sig i Enköping är stort. Förfrågningar inom branscher såsom

lager och logistik, transport, restaurang och företagstjänster är vanligast förekommande. Näringslivsavdelningen arbetar aktivt med etableringsförfrågningar och att serva de företag som vill etablera sig eller investera i kommunen. Arbetet sker i nära samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen och Miljö- och byggförvaltningen m.fl. Enköpings strategiska läge i Mälardalen attraherar bl.a. företag inom lager och logistik men även transportföretag och handel.

Samhällsbyggnadsprocess: Enköping växer och samhällsbyggnadsarbetet har stor bäring på ett fungerande välmående näringsliv. Arbetet med en stärkt samhällsbyggnadsprocessen pågår.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
19 .a NKI - företag	70	72		70

2023 års NKI-resultat publiceras v. 17 2024.

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

 På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Årets HME-värde för Kommunledningsförvaltningen ökade med två enheter, från 75 till 77 på en skala från 0-100. Kommunledningsförvaltningen ligger fortfarande under Enköpings kommun totala HME värde på 78.

Den största förändringen kan ses inom styrning där förvaltningen gick från 67 (2022) till 71 (2023). Resultatet under frågan "min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt" ligger fortfarande väldigt lågt (48). Kommunledningsförvaltningen behöver följa upp resultatet för att förstå vad som ligger bakom den låga siffran.

Förvaltningen har dock ett väldigt högt resultat under motivation, där framförallt meningsfullheten med arbetet och att medarbetare lär nytt och utvecklas sticker ut.

Under året har Kommunledningsförvaltningen arbetat med att tydliggöra mål och uppdrag för förvaltningen och tillsammans arbeta med verksamhetsplanen som ett led i att förtydliga det som förvaltningen vill arbeta för. De övergripande inriktningsmålen från politiken underlättar arbetet med att sätta riktning för förvaltningen.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang KS	86	75	75	77	84

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

 På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Kommunledningsförvaltningens chefer upplever att de har förutsättningar för att utvecklas och göra ett bra jobb. På frågan "min chef följer regelbundet upp hur jag utför mitt arbete som chef" svarade endast 60 % att de instämmer och 33 % att de delvis instämmer, samt 7 % att de inte instämmer. Resultatet ligger under kommunsnittet och behöver analyseras och följas upp för att förstå vad som ligger till grund för den låga siffran.

Kommunledningsförvaltningen har ökat inom områdena "mitt uppdrag känns tydligt" och "jag får den kompetensutveckling jag efterfrågar" samt ligger kvar på en hög nivå inom flera andra områden. Däremot har förvaltningen backat på frågorna "Ledningsgruppen/teamet som jag ingår i fungerar bra", samt "jag har stöd för att utföra mitt chefsuppdrag". Det upplevda stödet ligger lågt för hela kommunen och behöver analyseras och följas upp för att förväntningarna ska vara rimliga utifrån uppdrag och tillgängliga resurser.

Ett arbete har påbörjats med att arbeta fram ett dokument som beskriver vilka förväntningar som chefer kan ha på den enskilda stödfunktionen. Kommunikationsenheten är först ut med att ha arbetat fram ett sådant dokument. Dokumentet ska vara ett levande dokument som kan omformuleras beroende på hur efterfrågan men också verksamheten utvecklas. HR och ekonomi ska under 2024 arbeta fram ett sådant dokument för att förtydliga vilket stöd som kan ges. Avdelningen HR och lön har även fortsatt arbetet med att skapa fler e-tjänster i syfte att underlätta administrationen för cheferna och minska pappersanvändningen.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22.a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät KS	72	78	79	80	85

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

 På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Sjukfrånvaron för kommunledningsförvaltningen uppgick vid årets slut till 4,4%, vilket är under kommunens totala mål på 5,6% och men något högre än nämndens mål på 4%.. Andelen korttidssjuka var 2,8% under året och långtidssjuka var 1,6%.

Kvinnors sjukfrånvaro var ungefär dubbelt så stor som männens på förvaltningen, kvinnors sjukfrånvaro är 5,1%.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro, KS	4,6%	2,4%	4,3%	4,4%	4%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

 Delvis på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Personalomsättningen för förvaltningen hamnade totalt på 9%, vilket är en halvering jämfört med 2022, då resultatet var 18,4%. Förvaltningen har tre avdelningar som sticker ut något med en högre årlig omsättning på 12 – 13%. Till antal handlar det om 2-3 personer som slutat per avdelning, men de innehåller ett antal yrkesgrupper där det är stor konkurrens på marknaden och därför viktigt att försöka hålla kvar de som redan arbetar här i möjligaste mån.

Under året har förvaltningen arbetat med att tydliggöra förvaltningens uppdrag och roll gentemot andra förvaltningar. Aktiviteter så som fredags frukostar en gång i månaden, förvaltningsträffar 4 gånger per år, samt förändringar i den fysiska arbetsmiljön är exempel på insatser som gjorts under året för att öka attraktiviteten och stoltheten över att arbeta på Kommunledningsförvaltningen.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning, KS	9,5%	11%	18,4%	9%	8%

6 Uppföljning av de riktade uppdragen

Uppdrag	Kommentar
Frigör resurser för verksamhetsutveckling	Kommunfullmäktige beslutade den 19 juni 2023 om effektiviseringsåtgärder motsvarande 112 miljoner kronor för perioden 2023-2025. Utifrån kommunfullmäktiges beslut har åtgärder genomförts under året. Sex åtgärder har också utretts under hösten och återskötterades till kommunstyrelsen i december 2023. I mars 2024 kommer kommunfullmäktige att besluta om fortsatt hantering av utredningarna och eventuella justeringar av budgetramar. Kommunstyrelsens verksamheter har under året arbetat med att utveckla, effektivisera och digitalisera sina processer och arbetssätt. Arbetet kommer att fortgå även under 2024. Centrala resurser inom IT och digitalisering har även rekryterats för att stötta upp kommunens samtliga verksamheter i deras verksamhetsutveckling.
Minska kommunens energibehov	Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartläggning av kommunens fastigheter skett för att identifiera vilka investeringar som har störst effekt, som exempelvis solceller och tilläggsisolering. Sedan 2018 har elförbrukningen minskat med 10,3 % i kommunens fastigheter. Utbyggnaden av solceller fortsätter och flera anläggningar är på plats så som Sandbrohallen, Gläntan, Fjärdhundraskolan, Rombergaskolan och Korsängsskolan. Sedan hösten 2022 bedrivs ett projekt för att genom beteendeförändringar minska användning av energi och även optimera användning av el i kommunens lokaler för att undvika effekttoppar. Detta arbete är kommunövergripande och genomgång av fastigheterna pågår. Verksamheten för fastighet har skapat en ny roll kopplat till detta uppdrag för att kunna arbeta långsiktigt med energi- och effektoptimering. Upplevelseförvaltningen har sett över förbrukningsmönstret på flera fastigheter och arbete pågår även inom Måltidsservice för att minska energianvändningen i köken och inom ramen för exploateringsprojekt arbetar mark- och exploateringsavdelningen aktivt med energifrågor och energibehov. Även verksamheten för Vatten och avlopp arbetar med att energi- och effektoptimera sina anläggningar inom detta projekt. Att VA kopplas in i arbetet med beteendeförändringar är ett led i att arbeta vidare med den energikartläggning av kommunens VA-anläggningar som skett år 2022. Verksamheten arbetar nu med att verkställa den framtagna energieffektiviseringsplanen.
Öka tempot i digital verksamhetsutveckling	Arbetet med modell, kriterier, organisation och process för portföljstyrning pågår. En ökning av initiativ och digital utveckling har skett under året från kommunens verksamheter och även ökad medvetenhet. Under året har det ansökts om ett flertal initiativ som verksamheterna vill genomföra. En utmaning är att kommunen är en ganska digitalt omogen organisation som saknar vissa grundläggande förutsättningar för att på ett effektivt sätt ta större steg på sin digitaliseringsresa. Att bidra med centrala resurser i detta arbete har visat sig göra nytta. Även inom kommunstyrelsens verksamheter pågår digitaliseringsprojekt. Bland annat pågår projektet "hållbar informationshantering" som syftar till att hitta nya digitala arbetssätt. Även ökad digitalisering av inköpsprocessen har genomförts under året.
Tydliggör "En kommun – En koncern"	Enköpings kommun är inne i en tillväxtfas som ställer stora krav på den kommunala organisationen. För att möta de förväntningar och behov som ställs på kommunen krävs en gemensam vision, tydliga mål och prioriteringar samt en kommunorganisation som samarbetar över förvaltningsgränser och tillsammans med sina bolag i utvecklingsarbetet. Under 2023 har en ny styrmodell tagits fram i samarbete mellan politiken och tjänstepersoner. I november 2023 beslutade kommunfullmäktige om en nya styrmodell för kommunen. En viktig del av den nya styrmodellen är ett ökat fokus på koncerngemensam utveckling där alla bidrar till kommunfullmäktiges övergripande målbild och mål.

Uppdrag	Kommentar
Samordna och utveckla samhällsbyggnadsprocessen	Att samordna och utveckla samhällsbyggnadsprocessen är ett gemensamt uppdrag där samtliga kommunens förvaltningar behöver bidra. Samhällsbyggnadsförvaltningen leder arbetet och en styrgrupp har bildats av förvaltningscheferna för SBF, MBF, UPF samt stabschef från KLF. En verksamhetsutvecklare som arbetar med frågan som del av sin tjänst. Under året har samhällsbyggnadsförvaltningen genomfört ett antal workshops där deltagare från kommunledningsförvaltningen varit delaktiga. Två förstudier har även genomförts av Public Partner med syfte att förenkla och tydliggöra samhällsbyggnadsprocessen i kommunkoncernen. Utvecklingsarbetet har lett till ett förslag på ny organisation inom samhällsbyggnadsområdet. Förslaget skickades på remiss den 19 december och svar ska senast ha inkommit till kommunstyrelsen den 22 mars 2024.
Bedöm hur nya befolkningsprognoser påverkar investeringsbehovet	Utifrån den nya befolkningsprognosen som gjordes hösten 2022, har förvaltningarna granskat sina lokalbehovsplaner för att se om det finns investeringar som kan flyttas framåt i tiden då kommunens beräknade demografiska tillväxttakt har minskat. Analysen för perioden 2023–2027 har resulterat i att en grundskola med plan att tas i bruk 2025, har tagits bort från investeringsplanen (noll i investeringsutgiftsbudget) och förskolor har delvis flyttats fram i tiden. Kommunfullmäktige beslutade om en reviderad investeringsplan 2023-2027 den 19 juni 2023.
Brott i välfärden	Samverkan inom 4M, Södertälje, Nykvarn och Polismyndigheten påbörjades för kommundemensam samverkan i brottsförebyggande frågor. Beslut har fattats att inköpscheferna i kommunerna tillsammans med Polismyndigheten ska arbeta i ett gemensamt projekt "Mälarkommuner mot organiserad brottslighet" under 2024. Inköpsavdelningen har påbörjat ett samarbete med Trygghets- och säkerhetsavdelningen gällande brott i välfärden. Inköpsavdelningen har även bjudit in verksamheter till föreläsning om kontroller och tillsyn som koppar till verksamheternas ansvar för avtalsuppföljning för att visa på alternativa lösningar och lyfta denna fråga.

7 Uppföljning ekonomi

7.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	0,5		0,7	0,7
Bidrag (intäkter)	5,9	4,0	4,2	0,2
Övriga intäkter	13,8	16,3	16,0	-0,3
Summa intäkter	20,2	20,3	20,9	0,6
Personalkostnader	-103,0	-124,8	-120,1	4,7
Bidrag (kostnader)	-0,6	-0,6	-0,4	0,2
Köp av verksamhet	-48,7	-51,3	-51,2	0,1
Lokalhyror	-8,5	-7,9	-8,0	-0,1
Övriga driftskostnader	-66,5	-65,6	-66,6	-1,1
Kapitaltjänstkostnader	-4,1	-5,1	-3,6	1,5
Summa kostnader	-231,4	-255,3	-250,0	5,3
Summa totalt (mnkr)	-211,2	-235,0	-229,1	5,9

7.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Kommunstyrelse politisk verksamhet	-5,8	-6,7	-7,2	-0,5
Kommunledningsförvaltning	-156,6	-176,7	-170,6	6,1
Räddningstjänst medlemsbidrag	-44,3	-46,8	-46,8	0,0
Överförmyndarverksamhet i gemensam nämnd	-4,5	-4,8	-4,5	0,3
Totalt (mnkr)	-211,2	-235,0	-229,1	5,9

7.3 Ekonomisk analys

Kommunstyrelsens ursprungliga budget för 2023 var 228,3 mnkr. Efter beslut om ändringsbudget ökade budgeten med 8,9 mnkr och i november beslutades att 2,2 mnkr av budgeten flyttas från kommunstyrelsen till tekniska nämnden gällande kostnader för kommunhusprojektet. Budgeten för 2023 uppgår nu till 235,0 mnkr. Utfallet uppgår till 229,1 mnkr vilket motsvarar en förbrukning på 97,5 procent av budgeten. Kommunstyrelsens sammantagna resultat för året visar därmed en positiv avvikelse jämfört med budget på 5,9 mnkr.

Kommunstyrelsens politiska verksamhet visar ett underskott på 0,5 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen beror på högre kostnader för arvoden på grund av extrainsatta sammanträden under året och att arvoden som avser 2022 redovisats och betalats ut 2023.

Kommunledningsförvaltningen visar ett överskott på 6,1 mnkr jämfört med budget. Personalkostnaderna

är 4,7 mnkr lägre än budgeterat, främst på grund av vakanta tjänster men även på grund av sjukskrivningar och föräldraledigheter. För att täcka upp en del av vakanserna har konsulter behövt anlitas och det har kostat 2,7 mnkr. Inom IT är det fortsatt svårt att rekrytera nya medarbetare och där har det varit vakanser under en längre tid.

Av budgeterade medel för verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering har 3,1 mnkr inte utnyttjats under året. Detta trots att det har gjorts flera försök att få igång initiativ. Mot slutet av året skedde dock en tydlig ökning av hur mycket medel som utnyttjades. En analys som gjordes under året kom fram till att verksamheterna behöver stöd i verksamhetsutveckling och projektledning för att driva initiativen. Kommunledningsförvaltningen har nu rekryterat en verksamhetsutvecklare och två projektledare för att stötta verksamheterna och få fler initiativ att starta och leverera under 2024. Viss effekt av den satsningen märktes redan under 2023 vilket pekar på att analysen var riktig.

Övrigt som bidrar till avvikelsen är överskott från försäljning av bilar och lägre kostnader för avskrivningar till följd av leveransproblem av IT-komponenter som lett till att investeringar senarelagts.

Överförmyndarverksamheten visar ett överskott på 0,3 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen beror främst på lägre kostnader för arvoden då Enköping den här mandatperioden inte innehar posten som vice ordförande i den länsgemensamma överförmyndarnämnden.

8 Investeringsredovisning

8.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeteringar
Reinvesteringar IT	-12,9	-3,9	9,0	-4,7
Digitalisering verksamhetsutveckling	-0,8	-0,2	0,6	-0,6
Diverse inventarier	-0,1	-0,1	0,0	
Ekonomisystem	-1,5	0,0	1,5	
Totalt (mnkr)	-15,3	-4,2	11,1	-5,3

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Kommunstyrelsens investeringsbudget uppgår till 15,3 mnkr och utfallet visar en positiv avvikelse på 11,1 mnkr. Reinvesteringar av IT-utrustning står för största delen av överskottet, 9,0 mnkr. Flera reinvesteringar har behövt skjutas framåt i tiden, främst på grund av leveransproblem till följd av komponentbrist men även på grund av resursbrist i organisationen vilket lett till att reinvesteringstakten går långsammare än beräknat. Posten ekonomisystem på 1,5 mnkr har genomförts men klassificeras inte som investering utan som driftkostnad.

Av överskottet föreslås 5,3 mnkr ombudgeteras till 2024, där 4,7 mnkr avser reinvesteringar i IT-utrustning och 0,6 mnkr avser projekt inom digitalisering.

9Förväntad utveckling

Från och med 2024 övertar kommunstyrelsen ansvaret för kommunens besöksnäring. Evenemang är ytterligare ett område som är nytt för nämnden från och med 2024. Initialt kommer en nuläges- och behovsanalys genomföras för att identifiera framtida aktiviteter. Samarbete kommer att ske med privata aktörer, föreningar och aktörer inom besöksnäringen för att stärka Enköping som destination samt de olika besöksmål som idag finns. Även inom evenemang finns behov av samarbete mellan kommunens olika förvaltningar samt med privata arrangörer, föreningar och civilsamhället.

Arbetet med att införa politikens reviderade styrmodell kommer att fortsätta även under 2024. Utbildningsinsatser kommer att genomföras till samtliga förvaltningar/bolag och stödmaterial kommer tas fram. Även fortsatt arbete med att utveckla planering- och uppföljningsprocessen kommer att ske framöver.

Till kommunens ledningsgrupp pågår arbetet med att ta fram en ledningsmodell för samordning och omsättning av kommunens politiska mål samt övriga utvecklingsinsatser inom kommunen/koncernen. Kommunledningsförvaltningen har en central roll i att införa modellen samt även styra och följa upp.

Inom HR-området har utveckling av pre-, on- och offboardingprocesser påbörjats. Konkret kan det handla om att kommunen ger ett proffsigt bemötande genom hela rekryteringen, ger en bra introduktion och ett bra omhändertagande av våra medarbetare. Även ett bra avslut är viktigt, inte minst som värdeskapande för kommunens attraktivitet och varumärke.

I den kommunövergripande upphandlingsplanen för 2023 framgår att det är många upphandlingar behöver genomföras de kommande åren. Det är tydligt att antalet upphandlingar ökar, bland annat med grund i det utvecklingsarbete som kommunledningsförvaltningen leder om ökad avtalstrohet. Genom att vi tittar på kommunens inköp ges ett underlag för ett proaktivt arbete med förbättringar och styrning av framtida inköp.

Sveriges natoansökan, även om den inte är godkänd, har medfört en ökad förväntan på kommuner och civilsamhället. Konkret innebär det en förväntan att kommunen ska kunna bidra vid "Värdlandsstöd" utöver det utökade arbete från myndighetssverige som sker kopplat till totalförsvaret. Kommunen kommer skriva säkerhetsskyddsavtal för att kunna delta i planeringsarbete vilket påverkar både arbetsbelastning och krav på säkerheten, både administrativt och i vissa lokaler.

10 Kommunfullmäktige och revision

10.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter				
Bidrag (intäkter)				
Övriga intäkter				
Summa intäkter				
Personalkostnader	-4,4	-8,8	-8,8	0,0
Bidrag (kostnader)	-1,9	-2,1	-2,1	0,0
Köp av verksamhet				
Lokalhyror				
Övriga driftskostnader	-2,0	-2,2	-2,1	0,1
Kapitaltjänstkostnader				
Summa kostnader	-8,3	-13,1	-13,0	0,1
Summa totalt (mnkr)	-8,3	-13,1	-13,0	0,1

10.2 Driftsredovisning

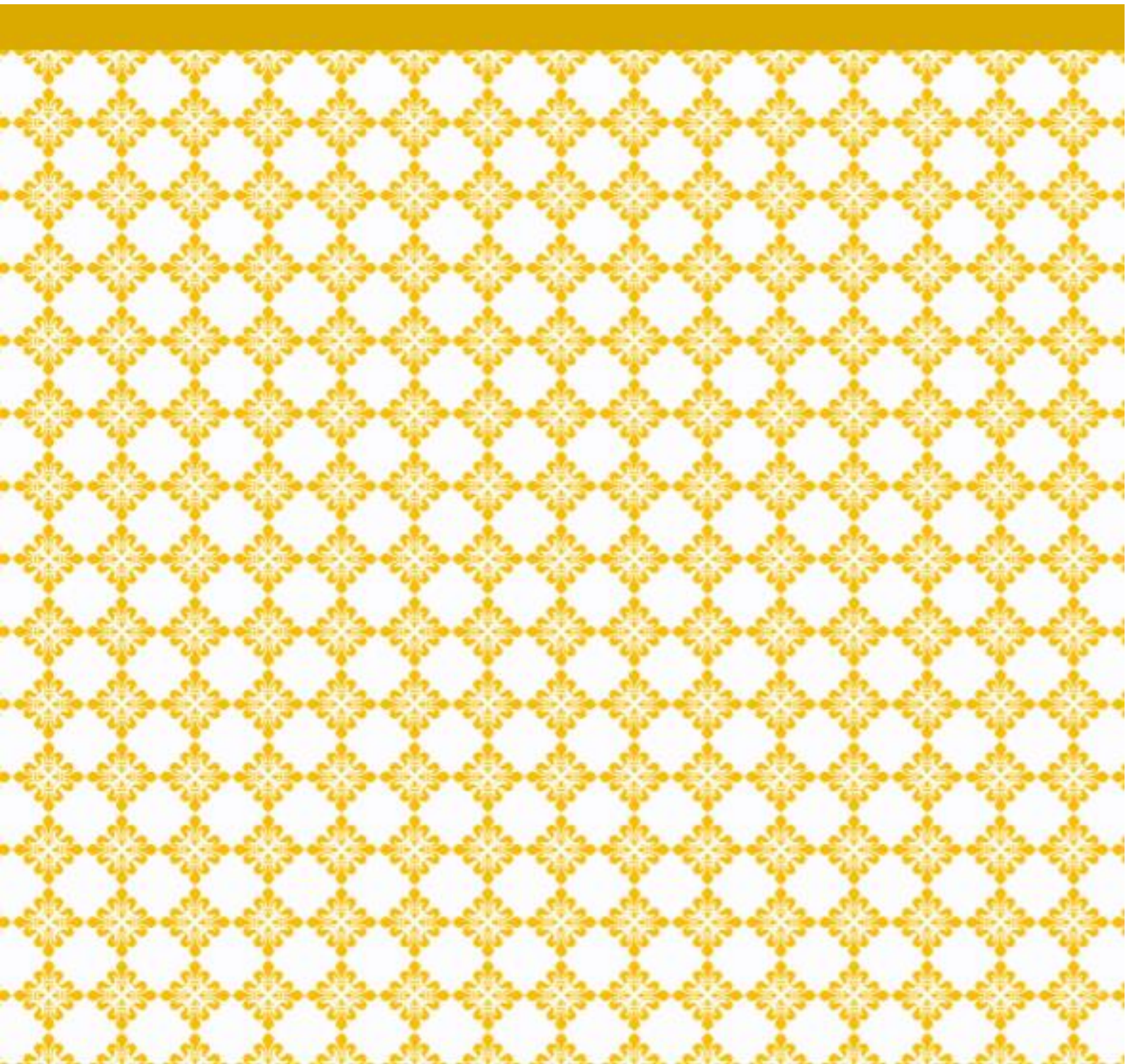
Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Kommunfullmäktige och revision	-8,3	-13,1	-13,0	0,1
Totalt (mnkr)	-8,3	-13,1	-13,0	0,1

10.3 Ekonomisk analys

Utfall är enligt budget.

Verksamhetsberättelse 2023

Miljö- och byggnadsnämnden

ENKÖPINGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Uppdrag och ansvar.....	5
3	Väsentliga händelser.....	5
4	Uppföljning verksamhetsmål	6
5	Uppföljning medarbetarmål	8
6	Uppföljning ekonomi	11
7	Investeringsredovisning.....	13
8	Förväntad utveckling.....	14

1 Sammanfattning

En särskild utbildningsplan för nämnden har genomförts.

Nämnden har begärt mer resurser (2,3 mnkr) för att täcka behovet av miljötillsyn, utifrån kommunrevisorernas granskning och rekommendationer. Efter det har nämnden tillförts ytterligare miljötillsynsuppgifter, vilket ökat resursbehovet. Det har också skett en ökning av klagomålsärenden. Dessa ärenden kräver mycket tid men ger små intäkter. I maj utökades nämndens uppdrag med tillsyn enligt Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg. Det skedde genom en direkt delegering från Transportstyrelsen till kommunal tillsynsnämnd inom miljöbalken. I juni inkom information om risk för spridning av PFAS-förorening till vattentäkter. De behövde undersökas och prioriterades upp på bekostnad av annat tillsynsarbete. Livsmedelstillsynen övergick 2023 från fördebitering via årsavgifter, till efterdebitering via timavgifter. Livsmedelstillsynen över hela landet har bytt riskklassningssystem, vilket inneburit en stor administrativ utmaning.

Kart- och GIS-avdelningen har getts tillträde till samhällsbyggnadsförvaltningens kontor på Gnejsgatan och arbetar regelbundet på plats nära verksamheterna. Under året har flera detaljplaner gjorts digitalt och levererats till Lantmäteriets nationella geodataportal, vilket är ett viktigt steg i arbetet med en digital samhällsbyggnadsprocess.

Nämnden är en del av samhällsbyggnadsprocessen, där samspelet med andra nämnder är viktigt. Samspelet fungerar i regel bra när vi bjuds in tidigt i projektplaneringen. I slutskedet är utrymmet för rådgivning ofta begränsat. Ett bra samspel fungerar som bäst när en projektorganisation har försett sig med egen miljökompetens/miljöansvarig som nämnden kan samspela med. För utvecklingen av näringslivsklimatet har det startats särskilda forum där nämnden medverkar.

Nöjd kund-mätningen (NKI) har traditionsenligt analyserats tillsammans med Stockholm business alliance (SBA), som ger förvaltningen mycket positiv respons både för engagemang och utveckling över tid. I mätningen av 2022 års ärenden fick miljö- och hälsoskydd NKI 78, livsmedel 78 och bygglov 67. Positivt är att andelen ambassadörer ökat och andelen kritiker minskat under 2017–2022, vilket är i linje med utvecklingen av NKI för samma period.

Besparingskrav har gjort att förvaltningens stab på några år halverats, vilket påverkar stödet till avdelningarna. Det är svårt att hitta personella resurser till förvaltningens interna, grundläggande drift. Uppföljningen av hållbart medarbetarindex (HME) minskade från 79 till 78. Delen Ledarskap ökade till 82 %. Delarna Styrning respektive Motivation minskade till 76 %. Ambassadorsindex, det vill säga andelen som kan tänka sig att rekommendera Enköpings kommun som arbetsgivare minskade från -10 till -17. I delen Ledning upplever 85 % att cheferna visar förtroende för medarbetarna och ger förutsättningar för dem att ta ansvar för arbetet. I delen Styrning upplever 87 % att arbetet är meningsfullt men bara 66 % ser fram emot att gå till arbetet. I delen Motivation upplever 85 % att man känner till verksamhetens mål och vad som förväntas i arbetet, men bara 52 % upplever att målen följs upp.

Vi bedömer att bristande resurser, oklara budgetförutsättningar och osäkerhet kring organisationen har påverkat medarbetarna negativt. Cheferna har i hög grad behövt prioritera kommungemensamt arbete vid sidan av avdelningarna. Frågorna om chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och kan utvecklas fick ändå höga 88 %, men samtidigt efterfrågar medarbetarna mer tid för uppföljning.

Nämndens resultat blev ett underskott med 0,7 mnkr. Intäkterna på byggavdelningen blev lägre än budgeterat. Intäkter på kart- och GIS-avdelningen minskade på grund av minskad ärendevolymer för taxefinansierade tjänster, det vill säga nybyggnadskartor, utstakningar och lägeskontroller. Miljöavdelningen har framgångsrikt utvecklat sin debiteringsmodell och lyckats hantera de risker som följer av att delar av verksamheten under 2023 övergått från årsavgifter till efterdebitering.

För att komma i ekonomisk balans har ambitionen varit att öka intäkterna och minska förvaltningens kostnader. Eftersom nämnden inte styr över inkommande ärenden har detta varit svårt, men intäkterna har ökat något. Samtidigt har nämnden behövt prioritera uppgifter som tillkommit, såsom småbåtshamnar, PFAS, förorenade områden och övertagande av verksamheter från Socialnämnden.

2 Uppdrag och ansvar

Miljö- och byggnadsnämndens uppdrag är att utföra kommunens myndighetsutövning och rådgivning enligt miljöbalken, plan- och bygglagen, livsmedelslagstiftningen, tobakslagen, smittskyddslagen, strålskyddslagen, lagen om lägenhetsregister med mera. Nämnden arbetar med miljö- och livsmedelstillsyn, tobakstillsyn, bygglovsprövning, byggnadstillsyn, namngivning, underhåll och förvaltning av geografiska data, kartframställning, utstakning av byggnader och fastigheter samt samordning av kommunens GIS-tjänster. Nämnden gör även geografisk data tillgänglig i en mängd olika former, exempelvis nybyggnadskartor och karttjänster som presenteras via kommunens webbplats. Kartorna skapar goda förutsättningar för kommunens fortsatta utveckling.

Nämnden ska i alla situationer ge god service och rådgivning till sina kunder. I Vision 2030 beskrivs Enköping som inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt allra bästa jag. I kommunens värdegrund beskrivs den kultur som präglar organisationen och genomsyrar såväl mötet med den som tillhandahåller kommunens tjänster, som mötet medarbetare emellan. Värdeord är ansvar, trygghet, service, och ambition.

För att genomföra sitt uppdrag har nämnden miljö- och byggnadsförvaltningen med cirka 60 tjänster. Förvaltningen är indelad i en stab och tre avdelningar: miljöavdelningen, byggavdelningen och kart- och GIS-avdelningen. Miljöavdelningen har två enheter.

3 Väsentliga händelser

Nämnden har yttrat sig över kommunrevisorernas granskning av bygg- och miljöverksamheterna och också följt rekommendationen att begära resurser (2,3 mnkr) för skattefinansierad miljötillsyn. Efter det har nämnden tillförts ytterligare miljötillsynsuppgifter vilket ökade årets behov än mer från och med halvårsskiftet.

Från och med 2023 övergick livsmedelstillsynen från fördebitering via årsavgifter, till efterdebitering via timavgifter. Livsmedelstillsynen i landet har bytt riskklassningssystem under 2023 vilket varit en stor administrativ utmaning. Miljöavdelningen har arbetat intensivt med att skapa effektiva rutiner och schabloniseringar som är lämpade för efterdebitering. I maj utökades nämndens uppdrag med tillsyn enligt Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, genom en direkt delegering från Transportstyrelsen till kommunal tillsynsnämnd inom miljöbalken. I juni inkom information om risk för spridning av PFAS-förorening till vattentäkter. De behövde undersökas och prioriteras på bekostnad av annat tillsynsarbete.

Kart- och GIS-avdelningen har fått tillträde till samhällsbyggnadsförvaltningens kontor på Gnejsgatan och har under året kunnat arbeta på plats nära verksamheterna. Flera detaljplaner har gjorts digitalt och i samarbete med planavdelningen levererats till Lantmäteriets nationella geodataportal. Det är ett stort steg i arbetet med digital samhällsbyggnadsprocess. Med de investeringar som gjorts under året i teknik och data skapas goda förutsättningar för fortsatt utveckling inom digitalisering och arbete i 3D.

Mätningen av kundservice, NKI (nöjdhetsindex) har traditionsenligt analyserats tillsammans med Stockholm business alliance (SBA). SBA ger förvaltningen mycket positiv respons både för engagemang och utveckling över tid. I mätningen av 2022 års ärenden fick miljö- och hälsoskydd NKI 78, livsmedel 78 och bygglov 67. Positivt är att andelen ambassadörer ökat och andelen kritiker minskat under 2017–2022, vilket är i linje med utvecklingen av NKI för samma period.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

4.1.1 Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

Nämnden fortsätter att utveckla kontaktvägar såsom kontaktcenter, hemsida, e-tjänster, kartor och personliga möten tex öppet hus, dukat bord, dialog direkt, informationsträffar mm i syfte att förenkla och effektivisera handläggningen och därmed öka servicegraden och tillgängligheten gentemot enköpingsborna.

Analys av måluppfyllelsen

Arbetet med kundservice får genomslag i Stockholm business alliances (SBA) nöjdkund-undersökning (NKI). NKI för 2022 års ärenden för information, tillgänglighet och bemötande visar för bygglov: 67 (jfr 66, 2021), 67 (64), 74 (68), för miljö- och hälsoskydd: 79 (74), 85 (77) respektive 82 (83) och för livsmedel: 81 (79), 83 (82) respektive 84 (89). Värden över 61 räknas som godkända. Andelen ambassadörer har ökat och kritiker minskat årligen sedan 2017, det vill säga liknande utveckling som NKI för samma period. Det kunderna är mest nöjda med är bemötande, attityd och engagemang. Minst nöjda är kunderna med informationen på vår webbplats. Nämnden har nått målet.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	54%	57%	63%	
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	61,9%	61,7%	64,9%	

4.2 Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

4.2.1 Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar

Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.

Nämnden har ett väl fungerande samspel med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden där processerna är gemensamma. Olika lagstiftningar har olika perspektiv av barnens bästa tex pedagogisk och hälsomässigt. Nämndernas samspel utifrån respektive ansvarsområden kräver att respektive förvaltning skapar möjlighet (tex kunskap, resurser) att processa information så att effekten blir konkret påverkan på verksamheten.

Analys av måluppfyllelsen

Nämnden bidrar till bra utbildningslokaler genom tillsyn på förskolor och skolor samt i byggandet av nya lokaler och utomhusmiljöer. Samarbetet med berörda förvaltningar fungerar bra. Nämnden har nått målet.

4.3 Hållbar livsmiljö

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

4.3.1 Mål 15: I kommunen tar vi ansvar för vår natur och bidrar till hållbara miljöer

Som kommun ska vi ta hand om vår natur och våra natur-resurser såsom vatten för att kommande generationer också ska kunna glädjas åt dem.

Nämnden bidrar till kvalitetsgranskning av kommunens och andra verksamhetsutövares miljö- och hälsopåverkande verksamheter. Nämnden bidrar också med geografisk information.

Analys av måluppfyllelsen

Nämnden bidrar till hållbara miljöer genom alla våra verksamheter, våra kärnuppdrag. Vi deltar också i flera kommungemensamma arbeten och bidrar med vår kompetens, exempelvis i Klimatneutrala Enköping 2030. Nämnden har nått målet.

4.4 Näringsliv och arbetsmarknad

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

4.4.1 Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer

Företag och organisationer (som till exempel försvars-makten och Fjärdhundraland) ska uppleva att kommunen är en bra part i deras utveckling.

Kunderna upplever ärendehanteringens rättssäker, effektiv och stödjande och är nöjda med vår kompetens, information, karttjänster, tillgänglighet och vårt bemötande. Samspelet med andra nämnder fungerar bra så att företagsetableringar underlättas.

Analys av måluppfyllelsen

Nämnden är en del av samhällsbyggnadsprocessen där samspelet med andra nämnder är viktigt. Samspelet fungerar i regel bra när vi bjuds in tidigt i projektplaneringen. I slutskedet är utrymmet för rådgivning ofta begränsat. Ett bra samspel fungerar bäst när en projektorganisation har försett sig med egen miljökompetens eller miljöansvarig som nämnden kan samspela med. För utvecklingen av näringslivsklimatet har det startats särskilda forum där nämnden medverkar.

Arbetet med kundservice får genomslag i Stockholm business alliance (SBA) nöjdhetsundersökning (NKI). NKI för 2022 års ärenden visar för bygglov: 67 (jfr 59, 2021), för miljö och hälsoskydd: 78 (74) och för livsmedel: 78 (82). Värden över 61 räknas som godkända. Andelen ambassadörer har ökat och kritiker minskat årligen sedan 2017, det vill säga liknande utveckling som NKI för samma period. Nämnden har nått målen.

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

Analys av måluppfyllelsen

Besparingskrav har gjort att förvaltningens stab på några år halverats, vilket påverkar stödet till avdelningarna. Det är svårt att hitta personella resurser till förvaltningens interna, grundläggande drift. Uppföljningen av hållbart medarbetarindex (HME) minskade från 79 till 78. Delen Ledarskap ökade till 82 %. Delarna Styrning respektive Motivation minskade till 76 % och Ambassadorsindex, det vill säga andelen som kan tänka sig rekommendera Enköpings kommun som arbetsgivare minskade från -10 till -17. I delen Ledning upplever 85 % att cheferna visar förtroende för medarbetarna och ger förutsättningar för dem att ta ansvar för arbetet. I delen Styrning upplever 87 % att arbetet är meningsfullt men bara 66 % ser fram emot att gå till arbetet. I delen Motivation upplever 85 % att man känner till verksamhetens mål och vad som förväntas i arbetet, men bara 52 % upplever att målen följs upp.

Vi bedömer att bristande resurser, oklara budgetförutsättningar och osäkerhet kring organisationen har påverkat medarbetarna negativt. Cheferna har i hög grad behövt prioritera kommungemensamt arbete vid sidan av avdelningarna. Frågorna om chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och kan utvecklas fick ändå höga 88, men samtidigt efterfrågar medarbetarna mer tid för uppföljning.

För att förbättra HME och ambassadörsindex behöver förutsättningarna att klara den interna driften bli bättre, liksom förutsättningarna att samspela i kommunens utvecklingsarbete.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang MBN	87	77	79	78	80

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

Analys av måluppfyllelsen

Chefsgruppen har tidigare varit för liten för att erhålla ett resultat och ett mål har därför inte satts, men nu har ett värde erhållits tillfälligt. Frågorna om cheferna känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll fick höga 88 %. Delfrågorna om chefsrollen visar över lag högre värden än kommunsnittet.

Samtidigt visar HME att medarbetarna efterfrågar mer tid för uppföljning av sina chefer vilket gör att cheferna behöver frigöra mer tid för medarbetarna. Cheferna har under året behövt stötta med kompetens i kommungemensamt arbete.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22.a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät MBN	-	-	-	88	

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

Analys av måluppfyllelsen

Nämnden ser arbetsmiljön som mycket viktig. Friska och motiverade medarbetarna är avgörande för att driva och utveckla verksamheterna. Trots begränsade resurser och svåra utmaningar har sjukfrånvaron hållits på en låg nivå och målet har uppnåtts.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro MBN	5,9%	3,5%	4,1%	4,2%	5,0%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

Analys av måluppfyllelsen

Nämnden arbetar för att skapa attraktiva tjänster och ge medarbetarna förutsättningar att planera och genomföra sitt arbete och därmed få en balans mellan arbete och fritid. Även om HME visar att vi har utmaningar att hantera och oklarheter kring organisationen så har vi nått målet.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning MBN	20,7%	12,1%	7,3%	8,9%	15%

6 Uppföljning ekonomi

6.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	26,6	22,6	21,6	-1,0
Bidrag (intäkter)	0,5	0,3	0,2	-0,1
Övriga intäkter	11,3	10,6	10,0	-0,6
Summa intäkter	38,3	33,5	31,8	-1,7
Personalkostnader	-38,9	-42,5	-42,0	0,5
Bidrag (kostnader)				
Köp av verksamhet				
Lokalhyror	-2,0	-2,6	-2,7	-0,1
Övriga driftskostnader	-13,7	-12,7	-12,3	0,4
Kapitaltjänstkostnader	-0,5	-0,8	-0,6	0,2
Summa kostnader	-55,1	-58,6	-57,6	1,0
Summa totalt (mnkr)	-16,8	-25,1	-25,8	-0,7

6.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Byggavdelningen (21511)	1,3	-5,8	-6,3	-0,5
Kart- och GIS-avdelningen (21551, 21552)	-2,5	-4,4	-4,6	-0,2
Miljöavdelningen (26111-26114, 26721)	-8,2	-9,6	-9,7	-0,1
Nämnd (10029)	-0,6	-1,3	-1,3	0,0
Stab och nämndsekreterare (26288, 13000)	-6,8	-4,0	-3,9	0,1
Totalt (mnkr)	-16,8	-25,1	-25,8	-0,7

6.3 Ekonomisk analys

Nämndens resultat är ett underskott med 0,7 mnkr. Lägre intäkter på kart- och GIS beror på minskad ärendevolymer för taxefinansierade tjänster, det vill säga nybyggnadskartor, utstakningar och lägeskontroller. Minskningen har blivit tydlig under andra halvåret och ger en sammanlagd effekt på 0,9 mnkr under budget. En del av intäktsbortfallet förklaras av att den administrativa avgiften för mätbehörighet (godkännande av extern utförare av utstakning och/eller lägeskontroll) tagits bort sedan årsskiftet 2022/2023. Avgiften togs bort för att förbättra service gentemot medborgare och företag, och för att avgiften saknar tydlig juridisk grund. Intäktsbortfallet kompenseras till stor del av att kostnaden för personal, avskrivningar och konsultkostnad underskrider budget. Även intäkterna på byggavdelningen

blev lägre än budgeterat med 0,6 mnkr. Resultatet på 0,5 mnkr över budget beror främst på minskat byggande och osäkert ekonomiskt läge. Flera projekt har skjutits upp. Avdelningen har arbetat mer med tillsynsärenden där arbetet har varit något eftersatt.

Miljöverksamheterna fick under året ytterligare uppdrag med tillsyn över småbåtshamnar. Antalet klagomålsärenden ökade, vilka kräver mycket tid men ger små intäkter och är till stor del skattefinansierade. Under året omklassades alla livsmedelverksamheter vilket krävde ökade administrativa resurser. Miljöverksamhetens skattefinansierade verksamhet, så som rådgivning och arbete med förorenade områden, är sedan tidigare underfinansierad och på uppmaning av kommunrevisorerna begärde nämnden mer resurser för att klara hela uppdraget.

Miljöavdelningen fick utökad budget med 0,7 mnkr för livsmedelstillsynen som övergått från förskottsdebitering genom årliga avgifter till efterdebitering av tillsyn. Byte av debiteringsmodell innebär en risk för att mista intäkter innan nya arbetssätt etablerats och miljöavdelningen har arbetat intensivt med att skapa effektiva rutiner och schabloniseringar som är lämpade för efterdebitering. Arbetet har fallit mycket väl ut.

6.4 Åtgärder för budget i balans

För att komma i ekonomisk balans har ambitionen varit att öka intäkterna och minska kostnaderna. Eftersom nämnden inte styr över inkommande ärenden har detta varit svårt, men intäkterna har ökat något genom ett antal nya anmälningssärenden, genomgång av gamla ärenden och tilläggsdebitering för vissa objekt. Samtidigt har nämnden behövt prioritera uppgifter som tillkommit, såsom småbåtshamnar, PFAS, förorenade områden och övertagande av verksamheter från Socialnämnden.

Nämnden efterfrågas allt oftare i kommunens styr- och arbetsgrupper. En nedprioritering innebär att värden som skapas hos andra verksamheter går förlorade om vi enbart prioriterar utifrån nämndens egen budget.

Effektiviseringsåtgärder görs genom digitalisering och förbättrat samspel i gemensamma processer som minskar onödigt arbete. Centraliseringen av vissa yrkesfunktioner har genomförts. Ytterligare effektivisering kan åstadkommas genom att se över kommungemensamma arbetsprocesser. Genom att möjliggöra redovisning av arbetskostnad i projekt kan kostnadsmedvetenheten öka generellt i kommunen.

Chefen för miljöavdelningen som tidigare varit utlånad till kommunledningsförvaltningen har fortsatt att arbeta med framförallt koldioxid- och klimatbudgeten på uppskattningsvis 20 % av sin tjänst. Arbetet har inte interndeiterats men har naturligtvis haft ett ekonomiskt värde för kommunen i stort.

6.5 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Miljö- och hälsoskydd	46,7 %	46,4 %	46,8 %	45,6 %
Livsmedel	67,3 %	34,6 %	48,5 %	51,7 %
Kart och GIS	72,3 %	72,1 %	64,3 %	60,7 %
Bygg	73,9 %	94,0 %	61,1 %	58,1 %

Miljö- och byggnadsförvaltningens verksamheter finansieras genom avgifter och kommunbidrag. Tabellen visar kostnadstäckningsgrad för nämndens verksamheter. Kostnadstäckningsgraden visar hur stor del av verksamhetens kostnader som finansieras genom avgifter. Den varierar beroende på bland annat efterfrågan på tjänster, förändringar i lagstiftning, antal arbetsuppgifter som avgiftsfinansieras, nivån på taxan samt politikens krav och prioriteringar. Stabens kostnader är fördelade på verksamheterna och räknas med i kostnadstäckningsgraden.

6.6 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräkning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikelse volym utfall mot beslutad budget	Avvikelse utfall mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse utfall mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Bygg	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	
Kart/GIS-avdelningen	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	
Miljö	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	

7 Investeringsredovisning

7.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeteringar
Flygfotografering, flyglaserskanning, program och hårdvara för 3D-kartering.	-1,2	-0,7	0,5	-0,5
Totalt (mnkr)	-1,2	-0,7	0,5	-0,5

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Investeringarna består av teknikinvesteringar såsom flygfotografering, flyglaserskanning, program och hårdvara för 3D-kartering (fotogrammetri). Detta för att kunna maximera värdeuttaget av fotot och skanningen, inklusive att skapa förutsättningar för att framställa en 3D-modell och börja arbeta i 3D.

Flygfoto och flyglaserskanning har utförts och levererats till en kostnad av sammanlagt 0,5 mnkr. Hårdvara (3D-skärm och bearbetningsdator) och programvara för fotogrammetri (ESPA) kostade sammanlagt 0,2 mnkr.

Medel att flytta till nästa år

Återstående ca 0,5 mnkr i investeringsbudgeten kan komma att behövas för upphandling av en stadsmodell i 3D (digital tvilling av Enköping) och önskas därför flyttas över till nästkommande år, 2024.

8Förväntad utveckling

Nämnden har bibehållit en hög kostnadstäckning genom att minska administrativa arbetsmoment. Bemanningen de senaste åren har varit i stort sett oförändrad men besparingskraven har gjort att förvaltningens stab har halverats, vilket påverkar verksamheterna negativt. Det är svårt att hitta personella resurser till förvaltningens grundläggande drift.

Förvaltningen efterfrågas allt mer i kommungemensamma styrgrupper och arbetsgrupper, vilket är en utmaning när HME visar att cheferna behöver vara mer tillgängliga för medarbetarna.

Kundnöjdheten har fortsatt att öka. För att ta ytterligare steg i den riktningen fokuserar nämnden på att integrera myndighetsperspektiven i den övriga samhällsbyggnadsprocessen.

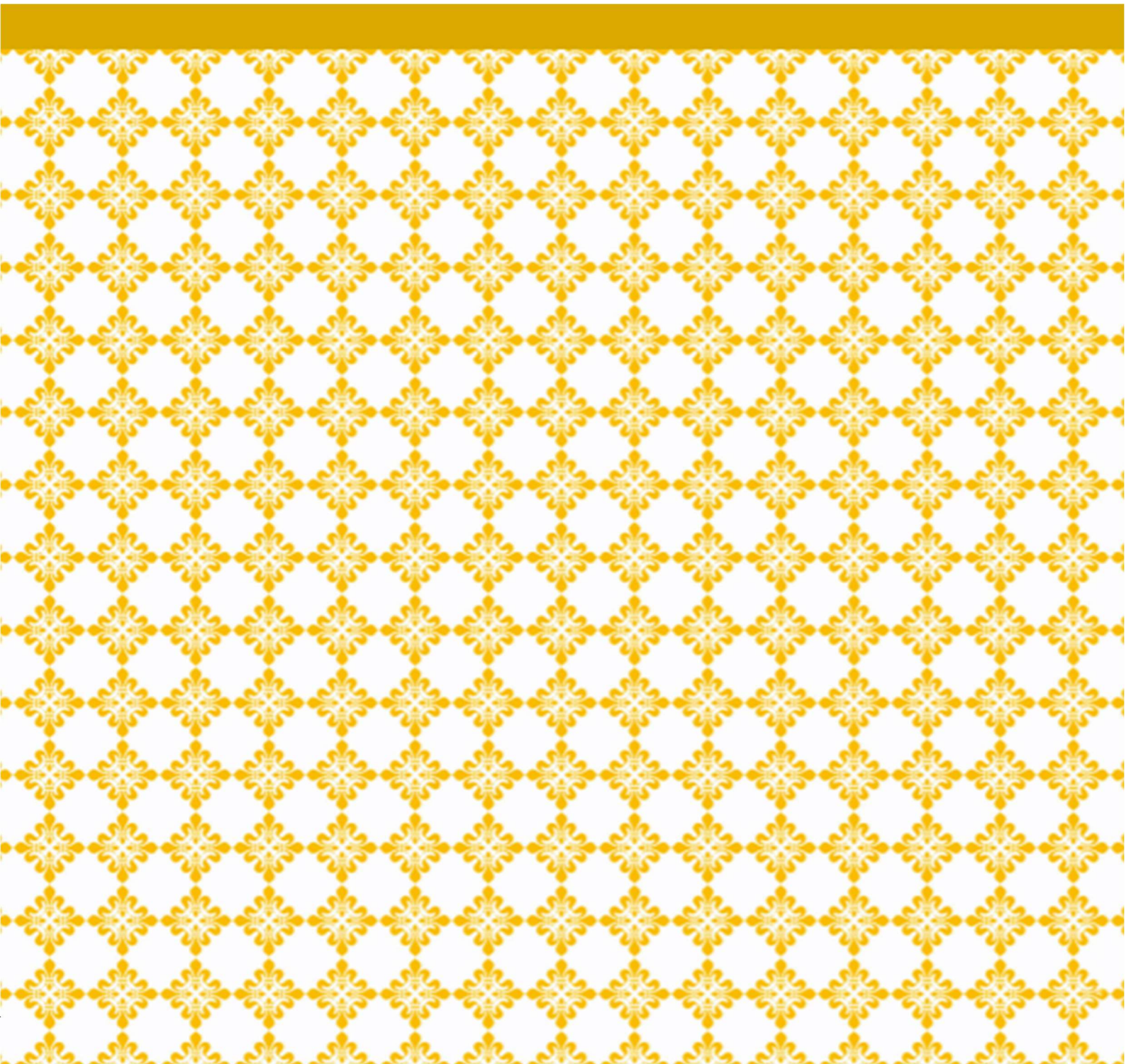
Det råder stora osäkerheter kring byggandet. Om intäkterna minskar påverkas nämndens kostnadstäckning, det vill säga att nämnden behöver utöka budgetramen för att klara sina kostnader.

Resurserna inom miljötillsyn var inför 2023 otillräckliga och under året tillkom ytterligare tillsynsuppgifter kring småbåtshamnar. Det väntas också nya krav på tillsyn över förorenade områden, exempelvis ett nationellt arbete med att uppdatera riskklassningen av områden med PFAS och intensifiera tillsynen där, ett arbete som faller på kommunala miljönämnder. Parallellt ökar trycket på att arbeta mot illegal hantering av massor och organiserad miljöbrottslighet. Det finns också behov av att i snabbare takt ställa krav på att åtgärda befintliga markföroreningar som påverkar samhälle och kommuninvånare. Risken med föroreningarna ökar i takt med ökad risk för skyfall och ändrade nivåer och tillgång på vatten. Det är ett kontinuerligt arbete i kommunens strävan att säkerställa en giftfri miljö och vatten av god kvalitet för kommuninvånare och det återstår mycket att göra. Kart- och GIS-avdelningen deltar med utvecklade kartmaterial som visualiserar arbetet.

För att möta ökande förväntningar och krav inom geodataområdet behövs en nivåhöjning av kart- och GIS-verksamheten de närmaste åren, gällande kvalitetsambitioner och teknikanvändning. Förväntningarna finns både internt och externt. Digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen förutsätter att geodata är av högre kvalitet, det vill säga att kartor i högre grad än nu är aktuella och korrekta, samt i 3D. En sådan nivåhöjning av verksamheten kan åstadkommas med säkrad regelbunden dataförsörjning (flygfoton och laserdata) och med användning av ny teknik (stereokartering och drönare). Under 2023 har arbetet med denna kvalitetshöjning påbörjats, både i form av teknikinvesteringar och i översyn av processer och rutiner i samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter. Med smart användning av ny teknik för datainsamling kan vi även effektivisera arbetet i våra kart- och mätuppgifter, vilket ger kortare handläggningstider för bland annat plan, bygglov och projektering. Att göra geodata till öppna data skulle ytterligare bidra till att effektivisera inom samhällsbyggnadsprocessen. Det skulle dessutom vara värdeskapande för näringsliv och invånare, och därmed bidra till att Enköping ses som en attraktiv kommun. Eftersom en nivåhöjning av det slag som beskrivits kommer innebära både en verksamhetsutökning och ett delvis bortfall av intäkter kommer det på sikt bli nödvändigt att se över finansieringsmodellen för avdelningens verksamhet.

Verksamhetsberättelse 2023

Socialnämnden

ENKÖPINGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Uppdrag och ansvar.....	4
3	Väsentliga händelser.....	5
4	Uppföljning verksamhetsmål	6
5	Uppföljning medarbetarmål	9
6	Uppföljning ekonomi	11
7	Investeringsredovisning.....	16
8	Förväntad utveckling.....	16

1 Sammanfattning

Under året har socialnämnden haft ett fortsatt fokus på verksamhetsutveckling och ekonomisk uppföljning. Den, sedan tidigare, etablerade strategin att, så långt som möjligt, erbjuda insatser av öppenvård har fortsatt in i den nya mandatperioden tillsammans med nämndens fokus på att minska antalet bidragsberoende hushåll. Den nya nämnden har under året introducerats i nämndens uppdrag och verksamheter genom besök av medarbetare vid samtliga av nämndens möten i syfte att öka kunskapen och föra dialog.

Nämnden uppvisar goda resultat i de uppföljningar som skett under året. Utöver en ekonomi i balans ska särskilt nämnas höga värden i den brukarundersökning som genomförts samt en god rättssäkerhet. Under året har också nämnden ingått i två IOP-avtal med föreningar som verkar i civilsamhället.

Avseende medarbetare har HME-index höjts samtidigt som personalomsättningen är fortsatt hög. Det råder skarp konkurrens om den kompetens som nämndens verksamheter efterfrågar.

Socialnämnden avslutar verksamhetsåret 2023 och går in i 2024 med en stabil ekonomi och med ett fortsatt fokus på verksamhetsutveckling utifrån nämndens uppdrag.

2 Uppdrag och ansvar

Socialnämnden ansvarar för att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänst enligt:

- socialtjänstlagen (2001 :453), SoL med kompletterande lagar rörande individ- och familjeomsorg, med undantag av budget- och skuldrådgivning
- lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU
- lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM
- begravningslagen (1990:1144)
- alkohollagen (2010:1622), AL
- lagen (2009:739) om handel med vissa receptfria läkemedel
- tobakslagen (1993:581) socialnämnden ansvarar för registrering av anmälningspliktiga tobaksförsäljare och tillsyn av försäljningsställen enligt tobakslagen. På de serveringsställen där socialnämnden utövar tillsyn enligt alkohollagen, ansvarar socialnämnden även för tillsyn av rökfria miljöer enligt tobakslagen. Av Miljö- och byggnadsnämndens reglemente framgår övriga tillsynsområden.

Socialnämnden ansvarar för de uppgifter som enligt lag eller författning åligger socialnämnd och som inte någon annan nämnd har fått i uppdrag att ansvara för. Detta gäller till exempel socialnämnds uppgifter enligt:

- föräldrabalken (1949:381), FB
- äktenskapsbalken (1987:230), ÄktB
- lag (2016:1013) om personnamn
- ärvdabalken (1958:637), ÄB
- lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LuL
- brottsbalken (1962:700), BrB
- körkortslagen (1998:488).

Socialnämnden har följande ansvarsområden:

- samordningsansvar när det gäller psykiskt och socialt omhändertagande vid stora katastrofer och olyckor,
- kommunens drogförebyggande arbete,
- kommunens yttranden enligt hemvärnsförordningen och kommunens yttranden om tillstånd till spel på värdeautomater enligt lotterilagen.

3 Väsentliga händelser

Som stöd för det systemiska kvalitetsledningsarbetet har systemet Invite Flexite uppgraderats. Inrapporteringar, utredningar och beslutsprocess sker framledes synkroniserat i detta system vilket kommer att förenkla och förbättra förvaltningens arbete med kvalitet och rättssäkerhet.

Det fortsatta arbete med att utbilda invånare och medarbetare i "första hjälpen" fortsätter. Utbildningen bidrar till att förebygga att personer begår självmord via tidig upptäckt av symtom på psykisk ohälsa. Utbildningen uppskattas och tillfällena är uppbokade.

Länsövergripande introduktionsprogrammet Yrkesresan har påbörjats och flertal medarbetare har deltagit. Utbildare från förvaltningen har varit avdelningschefer och utvecklare.

30% ökning av aktualiserade ärende på mottagningen. 20% färre till antalet inledda utredningar på barn utredning. Detta beror på ett förändrat arbetssätt med öppenvården som samgår med mottagningen i förhandsbedömningen. Förvaltningen har utvecklat denna interna samverkan i syfte att nyttja öppenvårdens kompetens där behovet finns. Inledda utredningar hade varit fler till antalet om detta bemötande mot invånarna ej ägt rum. Intentionen i denna utveckling är samstämmig med kommande Nya socialtjänstlag. Invånarna skall erbjudas direkt stöd då det ej bedöms finnas skäl för insyn och kontroll via myndighetsutövning. I samtycke med familjen inleds insats utan myndighetsuppföljning.

Förvaltningen inleder utredning på hög komplexitet i barnärenden. Bland övriga, tonåringar med kriminellt beteende, barn som lever i hög grad av omsorgssvikt, barn som befinner sig i våldsutsatthet och i hederskontext.

Under året har sju ungdomar frihetsberövats och häktats av åklagare. Detta medförde flertalet SIS placeringar. Förvaltningen arbetar i nära samverkan med andra aktörer för att vården på sikt ska kunna övergå i öppna former.

Jämfört med tidigare år så har antalet hushåll som aktualiserats för utredning gällande försörjningsstöd året varit färre. Förvaltningens analys är att flera hushåll som varit bidragsberoende har gått ut i självförsörjning genom insatser som skett i samverkan med AME och Joar socia. Parallellt med det har handläggningen utvecklats i syfte att säkerställa att det bistånd som utgår i enlighet med lag och riktlinjer.

Arbetet med våldsutsatta har utvecklats med fokus att planera tiden efter skyddat boende för den enskilde. Under medarbetarinflytande och ökad grad av delaktighet samordnades Tvärteam vålds arbetet inledningsvis på året att gälla flertal medarbetare. Detta gav ej den framgång som önskades. varvid ansvariga avdelningschefer beslutade om att återgå till ursprungsläget samt att uppdraget tydliggjordes.

Samhällsvården satsade under 2023 på utökning av tjänst. I syfte att säkerställa kvalitén vid externt köpt vård samt att lägga mer tid på att rekrytera egna familjehem. Tjänsten finansieras av statsbidrag.

I samverkan med öppenvården och mottagning/utredning har utveckling skett kring matchning av hemmaplanslösningar. Med stöd av detta har ett flertal placeringar avslutats.

Gröngarns stödboende har under året varit fullbelagt, boendet har idag kö. Beläggningen på stödboendet Skyttegatan uppgår vid årets slut till 80% vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Socialnämnden har i lokalplan lyft behovet av ett ytterligare stödboende för personer med missbruk i kommunal regi.

Ett arbete har påbörjats på Joar Socia med att ytterligare utveckla verksamheten för att kunna möta invånare som är språksvaga.

Under året har socialnämnden stärkt samarbetet med civilsamhället genom att teckna IOP-avtal med RIA Hela människan och Brottsofferjouren.

Förvaltningen arbetar gemensamt med övriga kommuner inom ramen för 4M i syfte att motverka och förebygga välfärdsbrott.

Utifrån fullmäktiges prioriterade mål gällande delaktighet och demokrati så har nämnden utfört flera aktiviteter. Under året har ärendeprocessen setts över och lett till ett förnyat arbetssätt som påbörjas 2024. Arbetet framöver innebär en ökad insyn i och en förbättrad struktur för arbetsutskottets sammanträden där det tydligt framgår vilka ställningstaganden som görs. Nämnden har också ökat sin

kostnadsmedvetenhet genom att kostnadsbilaga medföljer ärenden i vilka beslut fattas om placering. Vidare har nämnden fortsatt arbetet med digitalisering och e-tjänster som blivit fler under året. Senast i raden av etablerade e-tjänster är en digital orosanmälan för vuxna samt en meddelandetjänst genom vilken medborgare kan kommunicera säkert med sin handläggare.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

4.1.1 Mål 4: Alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasie-behörighet

 Delvis på rätt väg

Förbättrade resultat i grundskola är ett av våra prioriterade områden för perioden, en satsning som har ett specifikt mål. Vägen dit innebär sannolikt översyn av arbetssätt, arbetsmiljö, uppföljning och samverkan kring elevernas utveckling.

För socialnämnden innebär det att alla barn och ungdomar som är placerade i samhällsvård når gymnasiebehörighet i årskurs 9. För att det ska kunna genomföras krävs ett gemensamt arbete med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som har huvudansvar för alla elever i kommunen. Socialnämndens ansvar omfattar även barn i förskoleålder som är placerade i samhällsvård.

Analys av måluppfyllelsen

4a

Kontinuerligt arbete med att specialpedagogen på skolteamet involveras i uppföljning av skolgången leder till förbättrat resultat. Detta är nu en implementerad del av ordinarie verksamhet och skolteamet involveras redan vid inflyttning vid placering.

4b

Målet bör vara att gå ut gymnasieskolan och att socialförvaltningen mer aktivt deltar i det kommunala målet, **Mål 5: Alla elever fullföljer gymnasieskolan med examen**. Hittills har det varit stort fokus på grundskolan avseende placerade barn. Samhällsvården ser stor skillnad över åren. Tidigare hade vi endast något enskilda barn på gymnasieprogram eller på IM, nu har skolteamet kännedom om elva barn som är gymnasieelever.

Samhällsvården ser behov av nya vägar och olika alternativ avseende yrkesinriktning för att bli anställningsbar för dessa gymnasieelever som inte kommer klara skolan.

Ett aktivt arbete med minskade omplaceringar/sammanbrott behöver ge resultat. Barnen missar i snitt en månads skolgång vid varje akut omplacering.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
4 .a Uppföljning av alla placerade barn och ungdomars skolresultat genomförs och dokumenteras	85%	85%	84%	100%

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
4 .b Antal placerade barn och ungdomar i samhällsvård med godkända betyg i årskurs 9	33%	55%	60%	100%

4.2 Självständigt liv

Vi ska ge stöd till de enskilda och familjer i alla åldrar som behöver samhällets hjälp för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett självständigt, aktivt och tryggt liv.

4.2.1 Mål 9: Personer i behov av stöd får det utifrån sina behov och på rätt nivå

 Uppnådd

Oavsett om stödet är tillfälligt eller långvarigt, ekonomiskt eller för fysiskt eller psykiskt hinder ska det ges på rätt nivå. Som kommun bör vi varken betraktas som generösa eller snåla, insatserna ska vara på rätt nivå.

För socialnämnden innebär det att vi ska erbjuda relevanta insatser på hemmaplan i socialnämndens egna verksamheter för vuxna personer med beroendeproblematik.

Socialnämnden ska säkerställa att alla barn och ungdomar som behöver skydd, stöd och insatser får det. Socialnämnden ska erbjuda personer som utsätts för våldrelevant stöd.

Vi samverkar med olika samhällsaktörer för att uppnå detta. Interna samverkans partners är Enköpings hyresbostäder, vård- och omsorgsnämnden samt utbildning- och arbetsmarknadsnämnden.

Analys av måluppfyllelsen

9a

Arbetet med att använda socialförvaltningens egen öppenvård bidrar till en minskning av antalet externa placeringar oavsett lagrum. Användning av interna resurser bidrar till hög måluppfyllelse.

Socialförvaltningens egna stödboenden används maximalt, där insatser många gånger ges parallellt via förvaltningens öppenvård Nyängen, Familjens Hus samt insatser via Joar Socia. Sammantaget bedöms detta bidra till minskade kostnader för externa placeringar och medborgarna har möjlighet att få vård inom sin egen hemkommun.

Ett nära samarbete finns med Enköpings hyresbostäder och en tät dialog finns gällande de sociala kontrakt, bostad först samt jourlägenheter som förvaltningen har.

9b

Ökat antal utredningar i kombination med svårighet att rekrytera personal har tidigare påverkat resultatet negativt. Med ökad personaltäthet ökar nu andelen utredningar där barnens uppfattning och inställning är dokumenterad.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
9 .a Antalet årsplaceringar av vuxna personer med missbruksproblem på HVB hem	19,7	19,7	17	24

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
9 .b Barn och ungdomars uppfattning och inställning är dokumenterad i deras utredning	80%	99,9%	100%	100%

4.2.2 Mål 10: Arbetssökande i Enköping får stöd för att etablera sig på arbets-marknaden eller i annan syssel-sättning

 På rätt väg

I samverkan med andra hjälper vi människor som står utanför arbetsmarknaden att hitta en väg till studier, arbete eller annan sysselsättning.

För socialnämnden innebär det att fler personer som har försörjningsstöd ska bli självförsörjande. Det arbetet gör vi tillsammans med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd samt vård- och omsorgsnämnden.

Socialnämnden arbetar särskilt med de personer som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden och har en egen försörjning. Insatser från det gemensamma Jobbcentrum är avgörande för att lyckas med detta.

Analys av måluppfyllelsen

Ett aktivt samarbete med utbildnings- och arbetsmarknadsenheten finns för att gemensamt arbeta mot målet att fler ska nå självförsörjning genom sysselsättning. Fler personer ska få det stöd som krävs för att kunna söka arbete, delta i olika former av sysselsättning som till exempel praktik och extratjänster.

Platschef vid Jobbcentrum, samordnare vid Joar Socia och teamledare för försörjningsstödsteamet träffas regelbundet för överföring av ärenden och för gemensam dialog om vilken verksamhet som kan vara bäst lämpad om det finns oklarheter eller svårigheter att bedöma det.

Samarbete med rehabiliteringskoordinatorer på vårdcentralerna finns för att gemensamt arbeta med den enskilde medborgarens funktionsförmåga i centrum. Detta för att på sikt bedöma arbetsförmåga och om andra ersättningar än försörjningsstöd är aktuella.

Förändringar som sker på samhällsnivå med statliga beslut kan mycket snabbt få effekter på framförallt försörjningsstödsnivåerna. Ett exempel är beslutet som fattades av Riksdagen den 31 maj 2022 om höjd ålder för åldersgränser i pensionssystemet och där även äldreförsörjningsstöd omfattas. Beslutet medför att åldersgränsen för tidigaste uttag av inkomstgrundad ålderspension höjs från 62 till 63 år 2023. Även åldern för att tidigast få garantipension, bostadstillägg till pensionärer och äldreförsörjningsstöd höjs, från 65 år till 66 år. Höjd ålder kan medföra ytterligare ett år där enskilda ansöker om försörjningsstöd.

Den rådande konjunkturen medför att arbetsmarknaden i vissa branscher erbjuder kortare anställningar vilket i sin tur gör att vissa hushåll blir självförsörjande under en kort period för att sedan behöva ekonomiskt bistånd en kort period innan nästa anställning erbjuds.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
10 .a Ej återaktualiserade personer ett år efter avslutat försörjningsstöd	55%	75%	62%	85%

4.3 Hållbar livsmiljö

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

4.3.1 Mål 16: Enköpings kommun ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit

 På rätt väg

För skolan och omsorgen behöver värdegrundsarbetet vara levande på olika sätt för att verksamheterna ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit.

För våra medborgare som rör sig i våra offentliga miljöer behöver "Tryggare Enköping" fortsätta utvecklas samtidigt som trygghet bör vara en faktor när vi formar nya bostadsområden och bygger till exempel nya skolor.

För socialnämnden innebär det vi ska bidra med kunskap och insatser inom våldets olika områden och former.

Analys av måluppfyllelsen

Samtliga medarbetare utbildas i FREDAs metodstöd för att kartlägga våld och insatsbehov samt en grundutbildning gällande våld.

Socialförvaltningen har en hög tillgänglighet i form av exempelvis öppen ingång där man erbjuder krisstöd och rådgivning utan beslut om insats.

Socialförvaltningen erbjuder även samtliga förskolor och skolor information och samverkan för att säkerställa god kunskap om barn som far illa och vad som kan göras i samverkan för att ge bästa stöd åt barnen.

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang SN	83	74	77	78	87

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22 .a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät SN	79	75	75	84	85

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro SN	8,3%	5,7%	7,3%	5,7%	4,5%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning SN	14,9%	14,3%	17,2%	20,5%	10%

5.5 Årets prioriterade satsningar

Årliga prioriteringar	Kommentar	Status
Tillgodose kompetensförsörjning som fokuserar både på att rekrytera, utveckla och behålla kompetens inom förvaltningen		 Delvis utförd
Förvalta och fortsätta implementera proaktivt systemiskt ledarskap		 Delvis utförd
Förvalta och vidareutveckla den struktur som arbetades fram under 2022 avseende ekonomisk uppföljning och analys.		 Utförd
Digital utveckling av verksamhetsprocesser		 Delvis utförd

6 Uppföljning ekonomi

6.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	2,9	1,5	2,8	1,2
Bidrag (intäkter)	13,5	12,9	13,3	0,4
Övriga intäkter	6,3	6,1	5,6	-0,5
Summa intäkter	22,8	20,5	21,6	1,1
Personalkostnader	-102,8	-117,5	-114,6	2,9
Bidrag (kostnader)	-61,5	-66,6	-56,6	10,0
Köp av verksamhet	-72,5	-74,6	-70,8	4,0
Lokalhyror	-11,8	-11,6	-10,8	0,7
Övriga driftskostnader	-28,6	-23,8	-27,0	-3,2
Kapitaltjänstkostnader	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Summa kostnader	-277,4	-294,3	-280,2	14,2
Summa totalt (mnkr)	-254,7	-273,8	-258,5	15,3

6.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Ekonomiskt bistånd	-55,0	-59,9	-51,1	8,8

Ekonomiskt bistånd, flykting	-0,5	-1,4	0,2	1,6
Ekonomiskt bistånd (personal)	-8,0	-11,6	-10,5	1,1
Institutionsvård BoU SOL, LVU	-24,4	-24,4	-23,0	1,4
Familjehem BoU egna fam.hem	-19,8	-20,4	-20,6	-0,2
Familjehem BoU konsulentstödda	-14,0	-12,3	-16,4	-4,1
Öppna insatser BoU	-14,6	-16,0	-14,4	1,6
Institutionsvård vuxna	-12,2	-13,3	-15,7	-2,4
Familjehem vuxna konsulentstödda	-0,4	-0,9	0,0	0,9
Övrig vuxenvård ej missbruk	-14,9	-14,5	-9,0	5,5
Öppna insatser vuxna	-19,9	-21,1	-19,0	2,1
Ensamkommande flyktingbarn	-0,3	1,1	1,2	0,1
Gemensam OH SN	-11,0	-7,9	-6,8	1,1
Kommungemensam verksamhet	-16,4	-16,2	-16,8	-0,6
Nämnd SN	-1,3	-1,4	-2,1	-0,7
Mottagning	-5,3	-8,6	-8,7	-0,1
Utredning barn	-15,0	-16,5	-19,0	-2,5
Utredning vuxen	-7,0	-8,8	-8,5	0,3
Samhällsvård BoU	-7,2	-11,3	-10,1	1,2
Arbetsmarknadsinsatser	-7,5	-8,4	-8,2	0,2
Totalt (mnkr)	-254,7	-273,8	-258,5	15,3

6.3 Ekonomisk analys

Resultatet per sista december 2023 är ett överskott om 15,3 mnkr.

Årets största avvikelser	Belopp
Ekonomiskt bistånd	+8,8 mnkr
VIR	+5,4 mnkr
Institutionsvård B&U inkl SIS	+1,4 mnkr
Konsulentstöd familjehemsvård B&U	-4,1 mnkr
Institutionsvård Vuxen inkl SIS	-2,4 mnkr

Den främsta bidragande orsaken till det positiva överskottet tillskrivs ekonomiskt bistånd där antalet bidragshushåll är väsentligt lägre än tidigare år. Nedgången i antalet bidragshushåll började minska under 2022 och har under innevarande år fortsatt att minska. En bidragande orsak är en större personalgrupp vilket gör att antalet ärenden per socialsekreterare är mer hanterbart vilket i sin tur leder till ett mer aktivt socialt arbete gentemot den enskilde. Under året var 4 911 stycken bidragshushåll aktiva i jämförelse med förra året då antalet var 5 848 stycken. Andelen nyansökningar för ekonomiskt bistånd ligger kvar på samma nivå som under förra året men antalet återansökningar har minskat vilket tyder på att andelen med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd minskar.

Även VIR (Våld i nära relation) och skyddsplaceringar visar ett överskott om 5,4 mnkr. Under början av året var 13 stycken klienter placerade vilket är i nivå med budget. Under april och framåt minskade sedan antalet placeringar med cirka 50%. Denna minskning beror till stor del av korta placeringstider, användning av egna lägenheter och samarbete med andra kommuner ifall en placering bör ske på annan ort.

Inom institutionsvården för barn och unga där HVB, stödboende och SIS ingår visar ett samlat överskott om 1,4 mnkr. I början av året genomfördes ett arbete för att identifiera de klienter som var möjlig att

placera i annan form eller påbörja en avslutsprocess i samarbete med den egna öppenvården. Utfallet av detta arbete har resulterat i en minskning av placeringar från en topp om 20-21 placeringar i början av året till dagens nivå som är cirka 13 stycken. Undantaget är dock placeringar inom SIS där en ökning har skett under årets sista månader. Detta är ett resultat av gängkriminaliteten som ökat i omfattning och som under året även nått Enköpings kommun.

Konsulentstött familjehemsvård är en av de större negativa avvikelserna. Under augusti nåddes en topp i denna placeringsform om 24 placeringar. Dessa har arbetats ned till dagens 17 stycken med hjälp av öppenvård samt avslut. Det är fortsatt svårt att rekrytera egna familjehem och en anledning tillskrivs ersättningsnivåerna då de erhåller högre ersättning via företag. Den målgrupp som är mest svårplacerad är ungdomar med ett omfattande normbrytande beteende som har behov av att placeras i familjehem och inte HVB-hem. Detta är även en målgrupp som ökat under året. När matchning inte kan göras med egna familjehem utifrån den problematiken har konsulentstödda familjehem anlitats och det har varit flera årsplaceringar i denna placeringsform jämfört med lagd budet för 2023.

Årets personalkostnader summeras till ett överskott om 2,9 mnkr vilket på helår motsvarar cirka 4,5 årsarbetare. För att täcka upp arbetstoppar och vakanser har därför konsulter anlitats för en kostnad om 3,5 mnkr. Motsvarande siffra föregående år var 7,1 mnkr. Kostnaden för konsulter redovisas under övriga driftkostnader.

6.4 Åtgärder för budget i balans

Trots ett starkt resultat under 2023 finns det fortsatt utmaningar inför 2024. Bland annat har inflödet av ärenden på mottagningen varit högt vilket lett till att socionomkonsulter har behövt användas. Detta kommer sannolikt vara fallet även 2024.

Arbetet med att ta hem vården samt stärka möjligheten att rekrytera egna familjehem fortsätter. Under 2024 utökas därför verksamheten med två resurser, varav en tjänst finansieras med statsbidrag, för att arbeta med vård på hemmaplan och utöka stödet för egna familjehem för att på så sätt möjliggöra att rekrytera nya familjehem samt undvika sammanbrott i placeringar. I början av 2024 kommer med stor sannolikhet ett nytt lagförslag att träda i kraft. Vilket bland annat innebär att barn som placeras med sin förälder i skydd ska ha egna placeringsbeslut. Det innebär implementering av ny handlägningsprocess. Medföljande i förslaget är att tillståndet för att bedriva skyddade boenden skall tillståndsprövas och följas upp av Inspektionen för vård och omsorg. Vad det får för konsekvenser för koordinationen mellan behov och efterfrågan i Sverige vet ingen ännu.

Under 2024 behöver höjd tas för ny socialtjänstlag. Förvaltningen har redan påbörjat omställningen. Öppenvården går in tidigare i mottagningen och erbjuder insats där samtycket bedöms tillförlitligt, innebär att utredning ej inleds. Detta kan med lagstöd ske redan nu. Framledes om biståndsbedömning ej avkrävs förväntas en växling av personal från utredning myndighet till öppenvård vara en framgångsfaktor. Mottagningen har anställt en inriktad socialsekreterare mot prekriminella ungdomar. Det i samarbete med tidigt samordnade insatser så som SSPF, fältverksamhet, Lärande Arena och krisstöd ser vi framgångar med att kunna möta upp tidigare innan barnens symtom av psykisk ohälsa utvecklas ytterligare.

Förvaltningen har för avsikt att avsätta två tjänster från barnutredning som i handlägningsprocessen går in tidigare och möter familjer med mindre belastande behov. Det leder till kortare utredning. Det leder till att färre utredningar blir passiva. Öppenvård deltar in i denna process med insatser. Det arbetet skall förvaltningen följa med tydligt ingångsvärde, uppföljning och utvärdering. Hypotesen är att konsulter skall ej användas lika frekvent. Det som är en pågående försvårande omständighet är rekrytering av kompetens.

6.5 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal inskriva arbetsträning under året (per 31 dec)	77	93	90	98
Andel utskrivna arbetsträning under året (per 31 dec)	37	40	35	42

Antal utskrivna från arbetsträning till egen försörjning (per 31 dec)	19	17	20	22
Andel till egen försörjning	51 %	43 %	57 %	52 %
Antal hushåll med försörjningsstöd	6 311	5 848	6 060	4 911

6.6 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräkning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikelse volym utfall mot beslutad budget	Avvikelse utfall mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse utfall mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Ekonomiskt bistånd	Hushåll	505	407	-98	11,9	8,8
Ekonomiskt bistånd, flykting	Hushåll	40	7	-33	1,2	1,6
Ekonomiskt bistånd (personal)	Hushåll	545	490	-55	1,2	0,8
Mottagning	Inflöde	2 250	2 707	457	-1,7	0
Utredning barn	Inflöde	1 670	1 474	-196	1,9	-2,5
Utredning vuxen	Inflöde	510	436	-74	1,3	0,2
Samhällsvård BoU	Inflöde	113	246	133	-13,2	1,2
Familjehem BoU egna fam.hem	Årsplacering	76	70	-6	1,7	-0,2
Familjehem BoU konsulentstödda	Årsplacering	15	21	6	-4,9	-4,1
Familjehem vuxna konsulentstödda	Årsplacering	1	0	-1	0,9	0,9
Institutionsvård BoU SoL, LVU	Årsplacering	19	18	-1	1,3	1,4
Institutionsvård vuxna	Årsplacering	14	17	3	-2,9	-2,3
Övrig vuxenvård ej missbruk	Årsplacering	13	10	-3	3,3	5,4

Ekonomiskt bistånd

Antalet bidragshushåll är fortsatt lågt i jämförelse med budget. I början av året bedömdes det att antalet bidragshushåll skulle vara 505 stycken. Medelantalet är 407 bidragshushåll i snitt per månad. Den positiva avvikelsen är 8,8 mnkr men når inte upp till den beräknade avvikelsen om 11,9 mnkr. Detta beror bland annat på att riksnormen för försörjningsstöd räknades upp med 8,6% inför år 2023.

Ekonomiskt bistånd, flykting

Antalet flyktinghushåll är betydligt lägre än budgeterad nivå i resursfördelningsmodellen. Antalet hushåll har varit lågt under hela året.

Ekonomiskt bistånd (personal)

Avdelningen visar ett överskott om 0,8 mnkr. Överskottet utgörs av vakanser under året. Volymmåttet har

tidigare avsett utbetalningshushåll. För att få en mer rättvisande bild av volymen som avdelningen hanterar används istället antalet ansökningar som volymmått. Trots detta finns en differens om cirka 0,4 mnkr. Dessa utgörs av att avdelningen har använt sig av konsulter i slutet av året.

Mottagning

Mottagningen har haft en ökande trend gällande antal ärenden under året. Måttet som är framtaget i resursfördelningsmodellen är missvisande då fokus enbart är på inflödet. Måttet kommer arbetas om. Dock redovisar avdelningen med budget i balans.

Utredning barn

Volymutfallet är lägre än budgeterad volym men avdelningen redovisar trots det ett underskott om -2,5 mnkr. Underskottet beror till stor del på svårigheten att rekrytera socialsekreterare vilket har resulterat i inhyrda socionomkonsulter under året. Sammanlagt har konsulttjänster köpts in för 2,8 mnkr. Konsulter kommer även vara en del av verksamheten i framtiden då arbetstoppar tenderar att uppstå med jämna mellanrum.

Samhällsvård BoU

Volymberäkningen inför 2023 för denna del är missvisande då den endast tar upp inflöde. Aktualiseringar, inledda utredningar och andra insatser behöver arbetas in i volymmåttet fortsättningsvis. Avdelningen redovisar ett överskott om 1,2 mnkr. I detta resultat ingår även ett statsbidrag om 0,6 mnkr för förstärkt familjehemsvård.

Familjehem BoU egna fam.hem

Antalet familjehem i egen regi är lägre än budgeterad volym. Trots detta redovisas ett underskott om -0,2 mnkr vilket är ett resultat av att det verkliga snittpriser för en placering är högre än det budgeterade snittpriset. Budgeterat snittpris är 735 kr per dygn medan verkligt snittpris är 802 kr per dygn vilket innebär en differens om 67 kr per dygn. Differensen motsvarar cirka 1,7 mnkr i ökad kostnad.

Familjehem BoU konsulentstöd

Antalet snittplaceringar under året är 21 stycken i jämförelse med budgeterade 15 stycken. Detta innebär en avvikelse om -4,1 mnkr. En konsulentstodd placering kostar i genomsnitt 2 700 kr per dygn i jämförelse med 802 kr per dygn för ett eget familjehem. Det finns svårigheter att rekrytera egna familjehem. En orsak är bland annat den ekonomiska aspekten för det enskilda familjehemmet.

Familjehem vuxna konsulentstöd

Placeringsformen har inte används 2023.

Institutionsvård BoU SoL, LVU

Barn och unga HVB och stödboende

För denna vårdform har utvecklingen sedan april varit i positiv riktning och antalet placeringar har halverats och summerar per sista december till ett snitt om 15,9 placeringar per månad. Överskottet för denna vårdform summeras till 1,9 mnkr.

Barn och unga SIS (Statens institutionsstyrelse)

Gällande SIS-placeringar är snittet för året cirka 2,2 placerade per månad. Underskottet för denna vårdform summeras per sista december till -0,6 mnkr. Avvikelsen beror på en budgeterad snittkostnad om 4 400 kr per dygn i förhållande till verklig snittkostnad om cirka 5 700 kr per dygn. Dessutom har antalet placerade ökat under december till 5,4 placeringar.

Institutionsvård vuxna

Vuxna HVB

Medelantalet placerade har under året varit 15,1 i jämförelse med budgeterad nivå om 14,0 placeringar. Underskottet summeras till -3,0 mnkr per sista december. Den verkliga snittkostnaden per placering är 2 560 kr per dygn i jämförelse med resursfördelningsmodellens snittkostnad om 2 038 kr per dygn. Det finns ett behov av egna stödboendeplatser då Gröngarn är fullbelagt. Detta skulle kunna leda till färre placeringar i extern regi och även påverka placeringslängden när behovet förändras

Vuxna SIS

Det har varit få SIS-placeringar under året, 1,4 månadsplaceringar i snitt i jämförelse med budgeterad nivå om 2,0 stycken. Resultatet per sista december blev ett överskott om 0,6 mnkr.

Övrig vuxenvård ej missbruk

Antalet placeringar har minskat kraftigt för denna vårdform. I mars fanns en topp om cirka 13 placeringar som mot slutet av året har minskat till cirka sju stycken. Minskningen beror bland annat på att merparten av placeringarna har varit korta och att klienterna relativt snabbt fått tag i eget boende. Det finns även placeringar som avslutats på eget initiativ där klienten har valt att flytta hem igen. Placeringsformen redovisar ett överskott om 5,4 mnkr vilket beror på få placeringar samt ett lågt dygnspris i förhållande till budgeterad nivå.

7 Investeringsredovisning

7.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeteringar
Möbler, inventarier IT-system	-0,3	-0,3	0,0	
Totalt (mnkr)	-0,3	-0,3	0,0	

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

8 Förväntad utveckling

De närmaste åren väntas ett flertal förändringar i lagstiftningen som kommer att påverka nämndens verksamheter. Bland dessa kan särskilt nämnas en ny socialtjänstlag med ett ökat fokus mot förebyggande arbete och tidiga insatser. Utöver det pågår även utredningar avseende ökad kvalitet för placerade barn, ansvaret för vården av beroende och missbruk, ansvaret för ungdomar som begår brott m m. Nämndens verksamheter kommer att arbeta med att implementera dessa vartefter de träder i kraft. Beroende på utformningen av dessa kan det innebära ökade kostnader för nämnden.

Förvaltningen bedömer att den ökning av inkommande ärenden som noterades under 2023 kommer att bestå. Kommunens befolkning ökar samtidigt som det finns en ökad medvetenhet att anmäla oro för personer som bedöms fara illa. Förvaltningens fokus blir framåt att utveckla arbetssätt som är i enlighet med lagstiftningen men som också möter invånarnas behov av stödinsatser.

Andelen hushåll i behov av försörjningsstöd var lägre än budgeterat under 2023. Detta trots kostnadsökningar i samhället. Nämndens fortsätter sitt arbete med att ge insatser som leder till självförsörjning med bedömningen att antalet hushåll kommer att vara i paritet med 2023 eller något lägre.

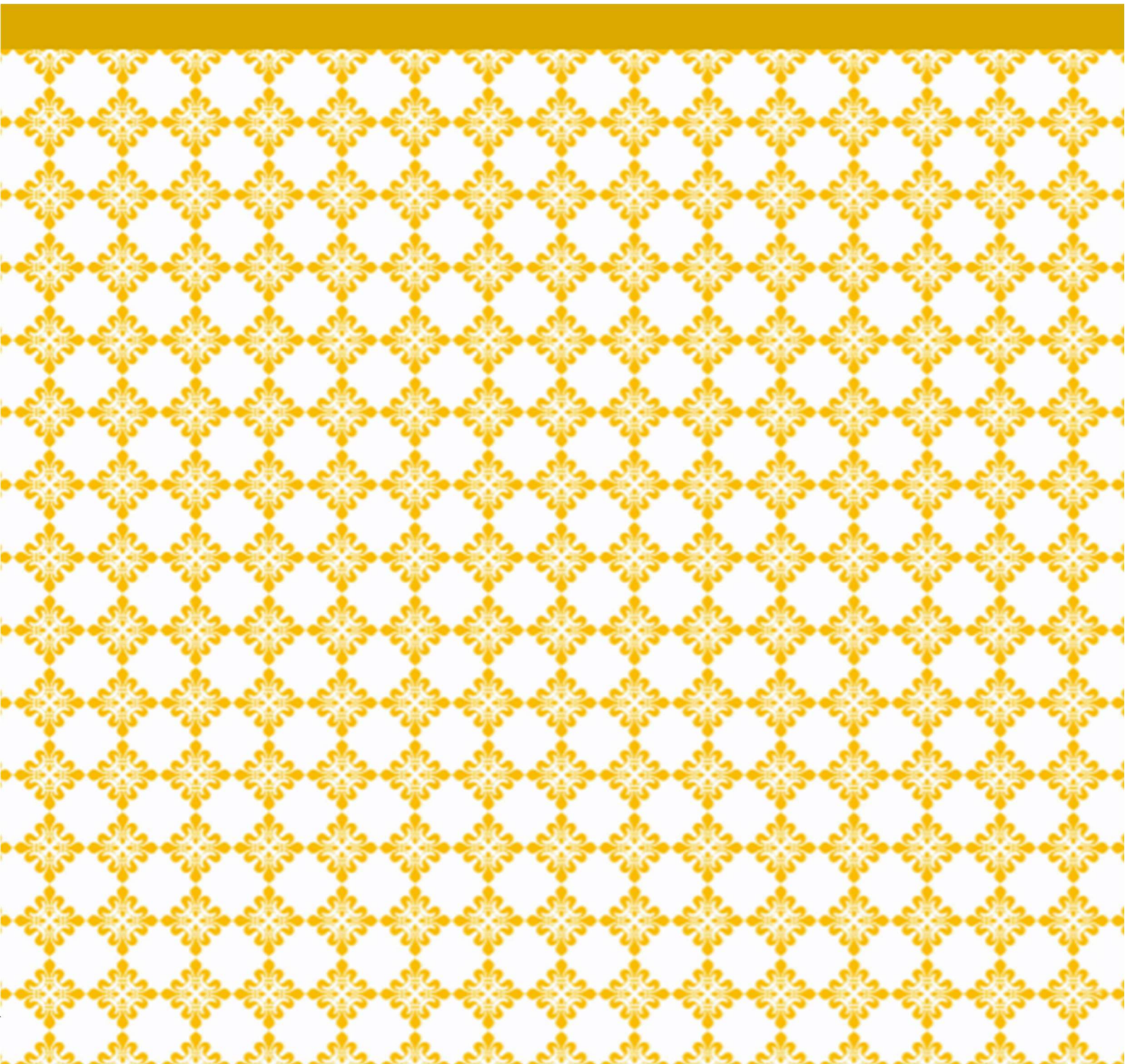
Verksamhetsutveckling i form av digitalisering kommer att fortgå. Nämndens verksamheter har

implementerat en rad e-tjänster och fokus kommer att vara att ytterligare öka tillgänglighet och effektivitet för medborgarna.

Slutligen konstateras att en väl fungerande samverkan kommer att vara helt avgörande för att nämndens verksamheter ska nå framgång. Utöver intern samverkan inom kommunen ska samverkan med civilsamhället utvecklas ytterligare.

Verksamhetsberättelse 2023

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Uppdrag och ansvar.....	3
3	Väsentliga händelser.....	4
4	Uppföljning verksamhetsmål	4
5	Uppföljning medarbetarmål	19
6	Uppföljning ekonomi	23
7	Investeringsredovisning.....	29
8	Förväntad utveckling.....	33
9	Uppföljning kvalitetsplan.....	33
10	Verksamheten för vatten- och avlopp.....	39

1 Sammanfattning

Förvaltningen har analyserat framdriften i aktiviteter, inverkan av omvärldsfaktorer och utfallet för måluppfyllnad av nämndmål och kvalitetsindikatorer. Utifrån det rådande omvärldsläget har vi haft fortsatt fokus på beredskapsfrågor, säkring av pågående projekt och hantering av ekonomiska konsekvenser. Läget är besvärligt både i nutid och risk finns att 2-5 år framåt kommer att bli mycket utmanande för hela samhället.

Total driftbudget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet uppgår till 147,1 miljoner kronor och utfall är 167,7 miljoner kronor. Det innebär ett totalt underskott på 18,5 miljoner kronor för förvaltningen. Vilket framförallt är kopplat till kostnadsökningar på grund av inflation och engångskostnader för nedskrivning av fastigheter.

Tekniska nämndens driftsbudget för skattefinansierad löpande verksamhet för 2023 uppgår till 129,6 miljoner kronor. Det innebär ett underskott på 13,3 miljoner kronor för Tekniska nämndens löpande drift. Avvikelsen mellan budget och utfall beror framförallt på ökade kostnader för vinterväghållning och samhällsbetalda resor. Kostnaderna för vinterväghållning har ökat på grund av högt index, men även att väderförhållanden har varit krävande för verksamheten. För att hantera dessa kostnadsökningar har vissa rekryteringar förskjutits i tid. Även verksamheten för fastighet har ökade kostnader för bland annat externa hyror på grund av indexhöjningar i hyresavtal, men verksamheten har kunnat parera detta med andra kostnadsjusteringar. Detta motsvarar en besparing på cirka 16 miljoner kronor som fastighet hanterar.

Tekniska nämndens budget för ej löpande verksamhet så som markförsörjning ej löpande verksamhet, specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar är 19,7 miljoner kronor. Här inkluderas även driftskostnader för byggnation av nytt kommunhus. Utfall för helår 2023 är 24,8 miljoner kronor. Avvikelsen mellan utfall och budget är ett underskott med 5,1 miljoner kronor. Underskottet beror på att nedskrivning av engångskaraktär skett på fastigheter utan verksamhet med 10,1 miljoner kronor. Ett gott arbete i lokalförsörjningsprocessen gör att budgeten för outhyrda fastigheter visar ett överskott då kommunen har hög grad av uthyrning av sina fastigheter.

Verksamheten för Vatten och avlopp (VA) visar ett underskott på 16,0 miljoner kronor jämfört med 0 miljoner kronor i budget för 2023. Anledningen till avvikelsen från budget är rådande inflation och räntehöjningar.

Förvaltningen har stort fokus på förbättringsarbete och arbetar aktivt med kostnadseffektiviseringar för att nå en budget i balans.

2 Uppdrag och ansvar

Tekniska nämnden i Enköpings kommun ska se till att det finns välskötta kommunala fastigheter, rent vatten, väl underhållna och säkra vägar, unika parkmiljöer samt bra och goda måltider.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är tekniska nämndens tjänstemannaorganisation. Förvaltningen har cirka 350 anställda och leds av förvaltningschef Gunilla Fröman.

På förvaltningen har vi verksamheterna:

- Fastighet och städservice
- Måltidsservice
- Allmän platsmark (park, gata, trafik samt samhällsbetalda resor)
- Strategisk planering
- Mark- och exploatering
- Vatten- och avlopp

3 Väsentliga händelser

Uppgående kostnadsutveckling

En effekt under pandemin var ökade kostnader och brister i tillgång på olika varor och komponenter. Efter pandemin kom inte den förväntade återhämtningen utan ett krig i Europa bröt ut som fortsatt har påverkat priserna för bland annat mat, drivmedel, komponenter och energi kraftigt. En kombination av kapacitetsbrist i infrastrukturen för el och minskad tillgång drev även upp prisutvecklingen under vintern. Denna utveckling har fortsatt under 2023 och fortsätter att påverka både drift och projekt för teknisk nämnd. Kostnadsutvecklingen påverkar alla i samhället vilket innebär att det kommande år blir oerhört viktigt att balansera leveranser mot utdebiterade kostnader då det kommer att bli svårt för både näringsidkare och privatpersoner att klara ekonomin. Ett exempel på hur ekonomin påverkats under året ses i utfallet för Nils Holgerssons index som sammanställer boendekostnader där ökningen låg på 11% för 2023.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

4.1.1 Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

☐ Bedöms ej

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

Analys av måluppfyllelsen

Följs inte upp på teknisk nämnd

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	54%	57%	63%	
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	61,9%	61,7%	64,9%	

4.1.2 Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

På rätt väg

Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.

För tekniska nämnden innebär detta att vi medverkar i utvecklingen av landsbygden utifrån de Ortsanalyser som finns framtagna. Genomförandet av planen för utbyggnad av vatten och avlopp samt gång och cykelplanen skapar möjlighet för fler att bo på landsbygden. Gång- och cykelplan, riktlinjer för lekplatsutveckling inkluderar kransorternas behov.

Analys av måluppfyllelsen

Utbyggnad av kommunalt VA så pågår arbetet med en ny vattentjänstplan. Denna kommer att göras som ett tillägg till nya ÖP och projektleds av planavdelningen. VA samt övriga berörda förvaltningar/verksamheter är deltagare i projektet. Den nya vattentjänstplanen är ett lagkrav som tillkommit. Tills denna är klar har vi förseningar med utbyggnaden på Märsön.

Park och natur har samverkan med regionen, upplandstiftelsen, SBF och UPF om att rusta del av sträckan Enköping-Håbo. Provcykling genomfördes den 18:e augusti. Sträckan som rustas upp ska skapa möjligheter för fler på landsbygd att med cykel nå de två destinationerna. Förbättringar av leden från Främjarstugan och söderut genomfördes tillsammans med Upplandsstiftelsen (t.ex. språng där det blir mycket stående vatten som hindrar de som vandrar). På grund av besparingar kunde vi bara genomföra en av två ledutvecklingar i år. Vi har även utveckling av park och lekplats i kransort där vi arbetat med att förbättra följande platser:

- Lillkyrka lekplats (Klockarevägen)
- Färdigställande Trögdsparken (insektshotell format som Lillkyrkas kyrka)
- Planering för Älgvägens lekplats (Hummelsta) där lekplatsen kommer att knytas ihop med närliggande natur för att utveckla platsen till en bredare mötesplats för fler Hummelstabor
- Utveckling av Mostavägens lekplats i Fjärdhundra anlades och invigdes i våras.

Utvecklingen av gång- och cykelväg till Haga

Beslut togs om att vi renoverar befintlig grusväg och att ny belysning sätts upp på den aktuella sträckan. I samband med utvecklingen av området Ekudden kommer infrastrukturen för vägar att behöva utvecklas och därför genomför vi en upprustning av befintlig sträcka istället för nybyggnation.

Vägbidrag för enskilda vägar - uppdrag 2023

x

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal	71,9%	73,6%	72,8%	

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
service utanför kommunens centralort, andel (%)				

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
3 .a. Hållbarhetsindex Svenskt vatten (hållbara tjänster för brukare): VA planering Tp 1-10				

Hållbarhetsindex var inte klart vid denna uppföljning.

4.2 Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

4.2.1 Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar

 På rätt väg

Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.

För tekniska nämnden innebär detta att personal och elever är nöjda med skolans fysiska arbetsmiljö, måltider och utemiljöer. Eleverna på skolorna känner ansvar och är delaktiga i både skötsel och utveckling av sina lokaler och utemiljöer.

Analys av måluppfyllelsen

Lokaler för lärande

På fastighet pågår regelbundet utvärdering och erfarenhetsåterföring för färdigställda förskolor. Det arbetet görs för att förbättra både processer och formation för vår egna typförskola. Parkenheten är delaktig i utformning och skötsel av flera av våra utemiljöer.

Under året har fastighet arbetat med följande projekt kopplade till utbildning utifrån lokalförsörjningsprocessen:

Storskogens förskola (beräknas vara klar för verksamhetsstart 2026)

Skolsta förskola (beräknas vara klar för verksamhetsstart 2027)

Grundskola Örsundsbro (annonsering för upphandling pågår)

Lillsidanskolan med aktivitetscenter (beräknas vara klar för verksamhetsstart till höstterminen 2026. Utemiljö färdig till höstterminen 2027)

Ripans förskola (beräknas vara klar för verksamhetsstart 2025)

Ny gymnasieskola (Entreprenad pågår, beräknas vara klar för verksamhetsstart höstterminen 2024)

Omklädningsbyggnad Enavallen (byggnaden planeras vara klar till hösten 2026)

Undervisning utomhus

Handlingar klara för uteklassrum på Gröngarn där vi planerat att använda virke från kommunens skogar vid byggnationen. Projektet har haft god dialog med naturskolan under tiden för att säkerställa att klassrummet uppfyller deras behov. Klassrummet kommer även att vara tillgänglighetsanpassat. På grund av det ekonomiska läget flyttades byggstart fram i tiden.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
6 .a FASTIGHET: Evimetrix (Skötsel, drift och underhåll) NKI Grundskola	63%		74%	
6 .b FASTIGHET: Evimetrix (Skötsel, drift och underhåll) NKI Förskola	51%		55%	
6 .c MÅLTIDSSERVICE - Antal elever som väljer att äta sina måltider i skolrestaurangen				

Evimetrix kundundersökning genomförs vartannat år, därför saknas utfall för 2022.

Det har inte varit möjligt att mäta antalet elever i matsalarna under året, därför saknas utfall.

4.3 Gemenskap och upplevelser

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

4.3.1 Mål 11: Enköping har ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser

Ej på rätt väg

Vi ska ha ett brett utbud av aktiviteter och upplevelser som är tillgängliga för alla. Utbudet är också välkänt av potentiella besökare. För att nå upp till målet behöver man förmodligen öka antalet aktiviteter i kransorterna samt renovera och utveckla Joar Blå till ett kulturhus.

För tekniska nämnden innebär detta att Joar skapas till en funktionell och uppskattad samlingsplats för kulturen. Detta gör vi tillsammans med upplevelsenämnden.

Analys av måluppfyllelsen

Kulturhus Joar

Projektet är tillfälligt pausad efter politiskt beslut om ändringsbudget som togs i juni 2023.

Aktiviteter och upplevelser

Under året har allmän plats varit med och anordnat flertalet aktiviteter för att främja upplevelsen av Enköping. Exempelvis Trädgårdsdagen, luciataåg genom staden, utsmyckning av utemiljöer och rondeller, julgranar, vinterbelysning och spökvandring i Drömparken. Vi har också haft guidningar via turistbyrån samt tagit emot studiebesök under hela säsongen.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
11 .a FASTIGHET: Utveckling av Joar och Kyrkbackens fastigheter				

4.3.2 Mål 12: Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga

 På rätt väg

Kommunen har planer för uppgradering, skötsel och utveckling av sina utemiljöer i hela kommunen. Stadskärnan kring torget ska utvecklas och locka både besökare och företag. Det arbetet ska bidra till att Enköping blir "Årets stadskärna 2025". Genomförande av trafik-strategi och parkeringspolicy skapar förutsättningar för flera bilfria, öppna och inkluderande mötesplatser.

För tekniska nämnden innebär detta att Enköping ska vara en hållbar stad där innovationer och ekologi får utrymme att utvecklas. Stadskärnan präglas av trivsel, närhet och grönska. Stadens mark fördelas därför på ett effektivt sätt. Det innebär till exempel att gaturummet prioriteras för mindre platskrävande transporter som gång-, cykel- och kollektivtrafik. Här arbetar vi tillsammans med kommunstyrelsen (plex).

Analys av måluppfyllelsen

Fastigheter, lokaler och allmän plats

Det har varit en lugn sommar med lite skadegörelse där vädret hjälpt till, både värmen och sedan det långvariga regnet. Även veckan innan skolstart var lugn där vi annars brukar ha mer skadegörelse på skolgårdarna. I parkerna och allmänna ytor har det varit lite skadegörelse jämfört med tidigare år. Vattenmängderna som kom under sensommaren och hösten har varit utmanande att hantera där vi haft översvämningar och begränsningar i framkomlighet.

Vi har fortsatt arbetet med belysning och beskärning av buskar på platser som upplevts som otrygga. Några av de platser där riktade insatser gjorts är: Fagerskogen, Nederby, Kyrkåsen och Gröngarn.

Tillgängliggöra platser i skog & natur så att de blir mer inbjudande

Granbarkborreåtgärder har genomförts i våra skogar och grönområden under våren men pausades under försommaren då verksamheten inte vill störa djurlivet, så som häckande fåglar och nyfödda ungar. Vi har även arbetat med röjningar längst leder och stigar. Skogsarbetet återupptogs i början av september och fortsatte under vintern.

Utveckling av Mostavägens lekplats i Fjärdhundra är helt klar. Här har vi nu en större lekplats som ska locka fler och till utflykter. Bättre tillgänglighet och inbjudande för fler målgrupper än tidigare. Mandelblomsgatans lekplats (Munksundet) utveckling av befintlig lekplats som även den blir mer tillgänglig där stora röjningsåtgärder gjordes för att skapa mer insyn och ökad upplevd trygghet. Klockarevägens lekplats (Lillkyrka) med utveckling av befintlig lek med fokus på mer lekvärde, tillgänglighet och tydligare koppling till Lillkyrka, dess historia och fornstigen. Medborgardialog har genomförts kopplat till alla tre lekplatser samt Skolparkens lekplats (inför 2024). Grillhus och grill vid vattenparken var på plats lagom till jullovet 2023. Den nya grillplatsen är ett samarbete mellan park- och naturenheten och Westerlundiska gymnasiets bygglinje.

Trafikstrategi och parkeringspolicy

Under hösten genomfördes en trafikanalys av Enköping centralort och under 2024 kommer vi även att göra en hastighetsöversyn inne i Enköping. En översyn av parkeringsreglering vid pendlarstationen gjordes under året och beslut togs om en parkeringsreglering som gör det lätt och smidigt för de som behöver ta bilen till resecentrum och åka vidare med kollektivtrafik. Vid resecentrum uppfördes också en ny byggnad för säker cykelförvaring. Denna finansierades delvis med bidrag från Klimatklivet.

Arbetet på att etablera lastplatser i centrala Enköping i dialog med Enköping centrumsamverkan är klart och 10 nya platser tillkom. På några platser kommer vi att samnyttja ytan så att den kan användas som parkering de tider då många besöker centrum.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
12 .c SCB Medborgarundersökning: Hur ofta används cykel som transportmedel till och från arbete/skola/aktiviteter under året.	19%	22%		

Frågan om cykel som transportmedel har utgått ur SCB medborgarundersökning från 2023

4.3.3 Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt sam-arbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.

Tekniska nämnden vill att företag och föreningar ska uppleva att vi är öppna för nya idéer och samarbeten som möjliggör utveckling av service till invånarna. Här arbetar vi tillsammans med upplevelsenämnden.

Analys av måluppfyllelsen

Fastigheter, lokaler och allmän plats

Samarbete kring fastighetsskötsel med EHB har etablerat under året och vi har gjort en genomlysning av möjligheterna till utökad yttre skötsel. Tillsammans med EHB undersöker vi nu möjligheten att använda en gemensam kväll- och nattjour från hösten när nuvarande avtal hos EHB går ut.

Vi hade önskat att fler samarbeten med föreningslivet kring skötsel av lokaler/anläggningar men det har varit svårt att hitta lämpliga objekt i kombination med att intresset från föreningar har varit lågt.

Samarbeten med utbildningar och föreningar

Vi har en fortsatt positiv trend med ökat antal LIA-studenter och praktikanter. Bland annat har fastighetsförvaltning, trafik och måltid tagit emot LIA-studenter och på VA deltar vi i forskningsprojekt som innebär samverkan med högskolor och studenter. Måltidsservice har tagit emot flertalet arbetsträningar och även praktikanter. Vi har också ett antal nystartsjobb ute i köken. Måltidsservice har under flera år tagit emot olika former av praktiker och jobb/träning och har ett gott samarbete med arbetsmarknadsenheten.

På parkenheten har vi deltagit i arbetet med yrkeshögskolans trädgårdsutbildning med idéträdgårdar. Den samverkan vi har är värdefull både för studenterna, parkenheten och besökare i våra parker. Vi fortsätter att utveckla samarbetet med yrkeshögskolan i Enköping då det gett många positiva effekter för båda parter. Samarbetet har fortsatt med *Hitta ut* fortsatte under året. Vi har också genomfört upprustning av Upplandsleden tillsammans med Upplandsstiftelsen och Enavandrarna. Ett samarbete med naturskyddsföreningen gällande skötsel på Uvberget inleddes under året.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
13 .a Nöjd kundindex föreningsliv/övrigt civilsamhälle, föreningar och andra aktörer som samverkat med eller deltagit i föreningsdialoger och/eller utbildningar anordnade av UPN är nöjda eller mycket nöjda	-	84%		80%
13 .c Tjänstepersoners attityder till företagande (Svenskt näringslivs ranking)	2,61	2,55		4

4.4 Hållbar livsmiljö

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

4.4.1 Mål 14: Enköping är en klimatsmart, fossilfri och väl fungerande kommun där det är enkelt att ha en hållbar livsstil

 På rätt väg

Kommunen tar sitt ansvar för att uppnå klimatmålen och genom att ha bra samhälls-funktioner göra vardagen smidig för våra invånare att leva klimatsmart. Det behövs en integrerad syn på olika färdmedel och möjligheterna att kombinera dessa till en hel resa. Det offentliga bör uppmuntra och påskynda initiativ från näringslivet samt individuellt ansvarstagande för att spara energi och ställa om till förnybar energi och bränslen.

Analys av måluppfyllelsen

För Tekniska nämndens hållbarhetsarbete innebär det att prioritet ligger på att arbeta med regionala initiativ och åtgärdsprogram som Enköpings kommun bjudits in till. I huvudsak har de sin utgångspunkt utifrån Agenda 2030. Initiativen/åtgärderna berör i stor utsträckning de grundpelare i samhället som nämnden ansvarar för exempelvis VA-, dricksvattenförsörjning-, natur och grönområden och energifrågor. Tekniska nämnden har under året främst arbetat med Länsstyrelsens tre pågående färdplaner för hållbart län (Energi/klimat, Biologisk mångfald och Vatten) samt regeringens livsmedelsstrategi. Vid uppföljningen för tertiäl tre ser vi att det både genomförts och pågår en stor mängd aktiviteter kopplade till kommunens hållbarhetsarbete där vi har framdrift mot uppsatta mål i färdplanerna. Nedan följer en summering av aktiviteter som förvaltningen arbetat under 2023.

Biologisk mångfald och naturvård

Park och natur har pågått ett stort arbete med att bekämpa och begränsa spridningen av invasiva arter. Även informationsmaterial har tagits fram som finns tillgängligt på vår webbplats. Här finns risk för att det uppstartade arbetet kan minska i omfattning på grund av ändrade budgetförutsättningar. Vi använder befintligt, vissnat växtmaterial för att förbättra jordstrukturen och återföra så mycket näring som möjligt till jorden. När klippet får ligga kvar hindrar det till viss del de första ogräsen från att komma upp och hjälper då till att minimera rensningsbehovet/arbetsinsatserna som krävs. Bränning Himlabacken genomfördes under våren för att gynna bland annat backsippan. Gröngarnsåsen har haft betande djur under sommaren för att återskapa ängsmark och gynna den biologiska mångfalden. Färdigställande av mångbruksplan pågår och planeras påbörja genomförande i år, denna finns även med

i nämndens långsiktiga investeringsbudget. Prioriterat är bekämpning av granbarkborren, där använder vi de träd som fälls till flis, ved eller till att bygga utsmyckningar och parkmöbler. Vi anlägger även faunadepåer och insekshotell i grönområden som gynnar växter och insekter.

Hållbara transporter

Trafikantveckan och mobilitetsveckan genomfördes enligt plan. Trafikantvecka är ett europeiskt initiativ för att underlätta och uppmuntra till hållbara resor och transporter. Årets tema: "kombinationsresor". Vi genomförde följande åtgärder under trafikantveckan: cykelfrukost på Drottninggatan (ca 140 besökare), cykelreparation vid stationen och Stora torget (ca 50 besökare), trafiksäkerhetslektioner i skolan (ca 110 elever) samt evenemang på Stora torget i samarbete med UL och Energi- och klimatrådgivarna (ca 20 besökare i kommunens tält).

Arbetet med busslinjenätet pågår enligt plan och skapar bättre förutsättningar för kollektivt resande vilket minskar miljöpåverkan. Vi hade planerat för *Cykelvägvisningen* som syftar till att underlätta för cyklister att hitta rätt destination men på grund av det ekonomiska läget flyttades denna aktivitet fram i tiden.

Tillsammans med strategisk planering har arbetet med en plan för mobility management påbörjats. Att det arbetet inte påbörjats tidigare beror på att vi haft flera vakanser.

Projektet löper som planerat. Klara med 95% av infrastrukturutbyggnaden för i år. Vi är klara med Fabriksgatan, Främjarstugan och Romberga. Drömparken och Fjärdhundragatan är kvar till 2024.

Minskad påverkan från byggnation och rivning

Park- och Natur har arbetat mycket med återbruk i drift- och anläggningsprojekt under 2022-23. Fokus på att återanvända jordmassor där så är möjligt samt få användning för alla träd som dött på grund av granbarkborren i våra skogar. T.ex. Ekspinnargatans lekplats. Vi arbetar även med massbalans i alla våra anläggningsprojekt för att behöva transportera så lite massor som möjligt. I nybyggnadsprojekt på fastighet ställer vi hållbarhetskrav enligt miljöklassning silver och vi återvinner material och komponenter från renoveringar och/eller byggnation. När en större mängd stenar från bygget av förskolan i Hummelsta blev över använde vi dem till gömslen för djur på Gröngarn/Dyarna.

Fastighet at utvecklat ett arbetssätt för att samla in och dokumentera byggnadsmaterial som går att återbruka internt. Vi tar tillvara på exempelvis teknisk utrustning, dörrar och inredning.

Måltider och livsmedel

Vi fortsätter att öka mängden vegetabilier i till exempelvis köttfärssås, dvs vi ökar mängden ihop med traditionella köttträtter. Det har minskat vårt klimatavtryck och vi är i nivå med 4 målarstäder fast vi inte har lika många helt vegetariska rätter. Måltidsservice har genomfört "Streetfood friday" som en aktivitet på skolorna där vegetarisk kost serveras i en spännande tappning.

På sociala medier efterlyste vi överbliven frukt i trädgårdar till våra skolor och förskolor och fick jättebra respons, vi har fått bland annat äpplen, päron och plommon till våra skolor.

Vi har fortsatta problem att få tag i alla ekoprodukter pga rådande världsläge. Samt i vissa fall orimlig prisbild på ekologisk vara. Den ökade prisbild på livsmedel påverkade oss mycket under året men trots ökningen har våra kök klarat sina budgetar. Förutom ökade priser har vi på skolorna sett en trend under året där eleverna äter mer än tidigare.

Energi och effektivisering

AFRY gjorde under 2022 en kartläggning av våra anläggningar på VA och underlaget användes för att göra en energieffektiviseringsplan för våra anläggningar, denna plan verkställs nu. Inom ramen för ENOFF-projektet har en liknande energieffektiviseringsplan med åtgärder tagit fram för våra fastigheter som nu genomförs. Under hösten 2022 påbörjades ett arbete med beteendeförändring för energianvändning i kommunens lokaler som fortsätter under året. Här gör vi större förändringar i exempelvis Pepparrotsbadet och i våra kök. Fastighetsdriften har fokuserat på energieffektivisering inför kommande vinter.

Vi har ett pågående initiativ för att implementera ett nytt system för uppföljning av energianvändning där vi kan få mycket tätare uppföljning för att se om förändringarna vi gör ger önskad effekt.

Utbyggnaden av solceller fortsatte enligt plan under 2023 och vi har fått 5 nya anläggningar på taken: Sandbrohallen, Gläntan, Fjärdhundraskolan, Rombergaskolan och Korsängsskolan.

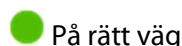
Vi bytte 182 st armaturer i Fanna (ca 12% av alla armaturer som behöver ersättas).

I Enköpings tätort har vi 119 st armaturer kvar av den äldsta modellen. I kransorterna har vi 868 st och på landsbygden är det 537 st kvar av den äldsta modellen. Sammanlagt har vi 1524 st som behöver ny armatur. Dessa kommer att ersättas löpande beroende på budgetförutsättningar.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
14 .a Effekt av solcellsinstallationer på kommunala fastigheter: Andelen använd solel av den totala elanvändningen exkl. elvärme i fastighetsavdelningens lokaler	1,78%	2,6%		3,4%
14 .b Energianvändning i fastighetsavdelningens lokaler: Normalårskorrigerad energianvändning mätt i kWh/m ² (BTA), år. Basår 2018.				10%
14 .c Koldioxidutsläpp från livsmedelsinköp: Co2e/kg livsmedel	2%			1,87%

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
14. e VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Hushållning med energi, ME 1-4				

4.4.2 Mål 15: I kommunen tar vi ansvar för vår natur och bidrar till hållbara miljöer

På rätt väg

Som kommun ska vi ta hand om vår natur och våra natur-resurser såsom vatten för att kommande generationer också ska kunna glädjas åt dem.

Analys av måluppfyllelsen

Inom tekniska nämndens verksamhetsområden verkar vi för en god ekologisk balans och minskad miljöpåverkan från våra verksamheter. Vi har under året arbetat med aktiviteter utifrån kommunens hållbarhetslöften och färdplan två som handlar om biologisk mångfald. Förberedande arbete har gjorts med aktivitetsplanering för färdplan fyra som handlar om samhällsplanering. Analysen vid uppföljningen visar att det finns ett brett spektrum av aktiviteter som pågår eller påbörjas kommande år för att hållbarhetslöften ska infrias.

Under 2023 togs beslut om en koldioxidbudget för kommunen men denna har på grund av resursbrist inte börjat implementeras i verksamheterna ännu.

Färdplan 1 för minskad klimatpåverkan

På fastighetssidan har vi planerade investeringar i linje med EnOff-projektet där vi har potential på fortsatt minskad energiförbrukning om vi kan genomföra planerade investeringar. Vår totala energibesparing om 40% har vi fått genom investeringar i EnOff-projektet. Vi har även minskat energianvändningen genom att vi driftsatt nya lokaler och optimerat driften av befintliga anläggningar. De investeringsmedel som vi får till EnOff är avgörande för att kunna minska klimatpåverkan och energianvändning i våra fastigheter och lokaler. Vi har även gjort en riktad insats med att installera sensorstyrning för vatten vilken minskar förbrukningen och risken för skadegörelse.

Färdplan 2 för ekosystem och biologisk mångfald

För att öka och skapa förutsättningar för den biologiska mångfalden i vårt hållbarhetslöfte har flera aktiviteter genomförts under året. Vår bedömning är att dess förbättrar den biologiska mångfalden och bidrar till en bättre naturupplevelse. Ett stort fokus under 2022 och även detta år har varit granbarkborreåtgärder, bekämpning av invasiva arter och främjande av pollinatörer. Alla skötselinsatser är unika och stor hänsyn tas till plats och arter. För att kunna säkerställa korrekta åtgärder och planering har kartläggning av värdefulla arter i tätortsnära naturmiljöer genomförts.

Färdplan 3 för vatten

Vi är med i kampanjen för hållbar vattenanvändning. Under sommaren har vi inte behövt kommunicera så mkt kring vattenbesparing pga regnvädret. Vi deltog under trädgårdsdagen i september med fokus på hållbar dagvattenhantering.

Vi har tittat på att utöka kapacitet i befintlig dagvattenpark på Korsängen och har åtgärder identifierade. Som en inledning har under våren utloppets höjder justerats för att möjliggöra övriga åtgärder samt att vi då hade möjlighet att anlägga en "fisktrappa" i enlighet med vattendirektivets krav på att inte ha vandringshinder för fisk.

Aktiviteter för uppströmsarbetet pågår enligt handlingsplanen. Exempel på aktivitet är framtagande av en webbsida med information till fastighetsägare hur man tar hand om sitt dagvatten. Arbetet med PFAS-kartläggning är också i fas med handlingsplanen.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
15 .e Kolada – Agenda 2030 (U07514) Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	23%	25%		31,5%
15 .f Produktionsland Sverige, måltidsservice inköp.	86%	68%		61,4%

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
15. g VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Miljökrav, Mm 1-5				
15 .f Produktionsland Sverige, måltidsservice inköp		68%	65%	61,4%
15. h VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Vattentillgång, Mv 1-3				
15. i VATTEN & AVLOPP: Svenskt vatten (miljömässig hållbarhet) Hushållning med ändliga resurser, Mr 1-3				

4.4.3 Mål 16: Enköpings kommun ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit

 På rätt väg

För skolan och omsorgen behöver värdegrundsarbetet vara levande på olika sätt för att verksamheterna ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit.

För tekniska nämnden innebär detta att vi vill att kommuninnevånare och besökare ska på ett tryggt sätt kunna vistas i alla offentliga miljöer, när som helst på dygnet och under hela året. Barn och unga ska självständigt kunna ta sig till exempelvis skolan eller idrottsaktiviteter på egen hand. Alla nämnder behöver medverka för att vi ska nå detta mål.

Analys av måluppfyllelsen

Arbetet med trygga utomhusmiljöer kopplar an till "Tryggare Enköping" och vi via felanmälningar och

ärenden från kontaktcenter har vi riktat insatser där vi fått signaler om att en plats eller område upplevts som mörkt eller otryggt. En insats kan vara att vi förändrar belysning, lagar något som är trasigt eller klipper ned buskar. Tillsammans med utbildningsförvaltningen gör vi åtgärder på skolgårdar för ökad trygghet och minska risken för skadegörelse.

Säkra skolvägar

Det påbörjade arbetet med säkra skolvägar tillsammans med utbildningsförvaltningen fortsatte under året där vi tar fram ett program för säkra skolvägar. Ett av arbetena där innebär att ett omtag gjorts med en ny trafikutredning runt Munksundsskolan då tidigare insatser inte gett tillräcklig effekt. På grund av en tidigare vinter flyttas enkla åtgärder (bättre vägvisning) till vår 2024. Utredningen har föreslagit några fysiska åtgärder på Löpargatan som kommer att projekteras och byggas på plats 2024-2025. Även en större utredning som gäller hela stadsdelen kommer att utföras 2024 för att minska genomfartstrafik i området.

Belysning och utsmyckning

Fler människor i rörelse förstärker känslan av trygghet, för att bidra till detta arbetar vi med inbjudande utemiljöer som lockar till besök. Arbetet med säsongsbetonade utsmyckningar är inte bara dekoration utan ska även locka fler att vara utomhus och upptäcka sin närmiljö. Under året genomfördes bland annat spökvandringar i Drömparken, guidade parkvisningar, luciåtåg med entreprenadmaskiner, marschaller och påskpynt i rondellerna.

Ett utvecklingsprojekt kring tillgänglighet och undervisningsmiljö med spång, balkonger och uteklassrum på Gröngarn/Dyarna har detaljplanerats klart men genomförandet är pausat på grund av det ekonomiska läget. Vattenparken fick ett grillhus till jullovet med hjälp av gymnasiets elever. Grillhuset är ett återvinningsinitiativ som inte kostat något i inköp. Grillplatsen är tänkt att bli en ny samlingsplats och skapa mer rörelse i området och på kringliggande GC-vägar.

Vi har fortsatt med planen för belysning men har fortfarande vissa förseningar på grund av att vi tidigare hade försenade leveranser utifrån materialbrist. Vi kompletterar även nya busshållplatserna med utökad belysning där det behövs.

4.4.4 Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter

 Delvis på rätt väg

Enköping är en landsbyggs-kommun vid Mälaren med tillgångar och möjligheter som har stor potential. I samverkan med människor och organisationer kan vi utveckla kommunen till gagn för Enköpingsborna och en växande besöksnäring.

Analys av måluppfyllelsen

För att öka tillgängligheten installerade fastighet en efterfrågad badramp vid Sommarro till badsäsongen. Detta skapar möjlighet för personer med funktionsvariation att njuta av bad i Mälaren. Både allmän plats och fastighet var med och möjliggjorde övertagandet av campingen i Bredsand då denna övergick till kommunal regi via upplevelseförvaltningen.

I samarbete med upplevelsenämnden kom i somras en Kajakomat på plats vid hamnen. Genom denna kan den som vill hyra en SUP för att ge sig ut på vattnet. Vi har gjort röjningsinsatser längts med Enköpingsån som skapar mer vattenkontakt för besökare på land som ser ut över vattnet.

Projektering och planering pågår för upprustning av hamnen och Klosterparken men osäkert än så länge vilket år projektstart kan ske beroende på det ekonomiska läget och besparingar. Utrivning av dämnet finns planerat för under 2024 som en delaktivitet.

4.4.5 Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden

◆ Delvis på rätt väg

Kommunen har en än tydligare roll som samhällsutvecklare i våra mindre orter. I samverkan med egna bolag och med marknaden ska potentialen tas tillvara. Utveckla den digitala infrastrukturen. Säkra en långsiktigt hållbar livsmedels-försörjning.

Vår infrastruktur på landsbygd och i kransort ska vara väl fungerande så det underlättar tillväxt och utveckling och företagande. Även väl fungerande och attraktiva fastigheter för kommunal service bidrar till att fler väljer att bo och arbeta i hela kommunen. Måltidsservice har fortsatt fokus på att öka andelen närproducerade livsmedel.

Analys av måluppfyllelsen

Bedömningen vid uppföljningen är att det arbete som pågår bidrar till måluppfyllelsen, framför allt inom allmän plats. Men det finns utmaningar med livsmedel och byggnation kopplat till både prisökningar och tillgång. Vi har även en försening i utbyggnaden av VA på landsbygd kopplat till den nya lagstiftningen och gör därför bedömningen att vi delvis är på rätt väg.

Förskolor och skolor i kransort

Attraktiva förskolor och skolor i kransorterna är en viktig förutsättning för att fler ska välja att bosätta sig i våra kransorter med omnejd. Under 2023 fick vi nya förskolor i både Grillby och Hummelsta och planering för ny förskola i Skolsta pågår.

Vi har även prioriterat upprustning av lekplatser i kransort och förbättrat möjligheterna för förskolebussen att parkera vid lekplatsen i Fjärdhundra.

Utbyggnad av VA på landsbygden

Utbyggnad av kommunalt VA så pågår arbetet med en ny vattentjänstplan. Denna kommer att göras som ett tillägg till nya ÖP och projektleds av planavdelningen. VA samt övriga berörda förvaltningar/verksamheter är deltagare i projektet. Den nya vattentjänstplanen är ett lagkrav som tillkommit. Tills denna är klar har vi förseningar med utbyggnaden på Märsön.

Utveckling av grönområden och friluftsområden

Vi har fortsatt det fleråriga arbetet med att Gröngarnsåsen-Dyarna att bli kommunalt naturreservat och utvecklat skötselplanen (ökad betesareal, skyltar, skötselåtgärder m.m.). Vi har även genomfört utveckling av naturområden, park och lekplats i kransort:

- Park och natur har samverkan med regionen, upplandstiftelsen, SBF och UPF om att rusta del av sträckan Enköping-Håbo. Provcykling genomfördes den 18:e augusti. Sträckan som rustas upp ska skapa möjligheter för fler på landsbygd att med cykel nå de två destinationerna. Förbättringar av leden från Främjarstugan och söderut genomfördes tillsammans med Upplandsstiftelsen (t.ex. språng där det blir mycket stående vatten som hindrar de som vandrar).
- Fortsatt utveckling av Upplandsleden (flerårigt samarbetsprojekt)
- Fortsatt bekämpning av granbarkborre. Detta är även viktigt för närliggande fastigheter med skogsinnehav.
- Ny lekplats i Lillkyrka (Klockarevägen)
- Färdigställande Trögdsparken (insektshotell format som Lillkyrkas kyrka)
- Planering för Älgvägens lekplats (Hummelsta) där lekplatsen kommer att knytas ihop med närliggande natur för att utveckla platsen till en bredare mötesplats för fler Hummelstabor.
- Utveckling av Mostavägens lekplats i Fjärdhundra med nytt tema och redskap. Anpassning för att förskolebussen ska kunna ansluta till denna lekplats.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
18. a VATTEN & AVLOPP: Hållbarhetsindex				

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
(hållbara tjänster för brukare) VA planering, Tp 1-10				
18. x SCB Medborgarundersökning, Medborgarnas nöjdhet med parker och lekplatser	85%	87%	89%	

Indikator 18a, utfallet kommer i mars

4.5 Näringsliv och arbetsmarknad

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

4.5.1 Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer

 På rätt väg

Företag och organisationer (som till exempel försvars-makten och Fjärdhundraland) ska uppleva att kommunen är en bra part i deras utveckling.

Fungerande och genomtänkt infrastruktur och trafiklösningar är en viktig förutsättning för att företag och organisationer ska välja och utvecklas i kommunen. Vi arbetar nära kommunstyrelsen och plexutskottet för att tillsammans skapa goda förutsättningar som håller över tid.

Analys av måluppfyllelsen

Den stora prioriteringen och mest resurskrävande under föregående år och även 2023 har varit arbetet med nytt busslinjenät som är en möjliggörare för hållbart resande och arbetspendling. Planering och utbyggnad av busslinjenätet pågår vid uppföljning enligt plan och vi har nått 95% av infrastrukturutbyggnaden för i år. Vi är klara med Fabriksgatan, Främjarstugan och Romberga. Drömparken och Fjärdhundragatan är kvar till 2024.

Allmän plats deltar även i arbetet med översiktsplan, stadsdelsprogram och detaljplaner för att bidra med kunskap som förbättrar möjligheter för näringsliv, transporter och boendemiljöer.

Vi har även fortsatt fokus på att förenkla för fler företag att lämna anbud på ramavtal. På de stora ramavtalen kan vi välja att dela upp avtalsområdena i kategorier, en entreprenör för skolfastigheter, en för vård och omsorg mm. Där det går att genomföra skapas möjligheten även för mindre företag och entreprenörer att lämna anbud.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
19 .a SCB Medborgarundersökning - Trafiksäkerheten på gator och bilvägar, andel nöjda (NMI)				

4.5.2 Mål 20: Enköping har en stark besöksnäring

◆ Delvis på rätt väg

Turism och besöksnäring har stor betydelse för syssel-sättningen i Enköpings kommun, men också som ett sätt att marknadsföra Enköping.

Tekniska nämnden bidrar med fysiska förutsättningar för olika former av besök och upplevelser. Vi fortsätter att utveckla och förbättra hamnområdet, våra parker, vattenparker och grönområden för att attrahera fler besökare. Det ska finnas goda förutsättningar att komma och stanna som besökare till Enköping med både båt och husbil.

Analys av måluppfyllelsen

Den samlade bedömningen är att utvecklingen av besöksområden både i centralort och landsbygd bidragit till besöksnäringen under det gångna året. Men det fleråriga projektet med utveckling av hamnområdet är inte klar vilket var ett riktat uppdrag för året till nämnden. Utvecklingen av hamn och Klosterparken är ett flerårigt projekt som måste ske i flera steg där det blev en paus under året på grund av det ekonomiska läget. Eftersom det uppdraget inte är på rätt väg bedömer vi att målet är delvis på rätt väg.

Upplevelser och utemiljöer i Enköping av viktiga för besöksnäringen och vi har genomfört nedan planerade aktiviteter som syftar till att förbättra för besökare och turism:

- Fårsläpp och betesdrift i nya betesfällan på Gröngarn.
- Trädgårdsdagen, tema för 2023 var "parker på Enköpingska".
- Temaguidningar: magnolia, sommarblommor, trädvandring, naturguidningar
- Grillhus vid vattenparken
- Färdigställande Rådhusgården-renovering, tillgänglighet och belysning i fokus. Fortsatt tema med medicinalväxter och nyttoväxter. Även fler möjligheter att sitta, samlas, vistas jämfört med tidigare.
- Upprustning perennnya Drömparken
- Lök/Magnoliablomning i våra parker
- Fortsatt upprustning och utveckling av Upplandsleden tillsammans med regionen (utifrån reviderad budget)
- Hamnvård på plats under säsongen som hjälpte besökare i hamnområdet
- Utveckling och tillgänglighetsåtgärder på Kyrkåsen
- Deltagande i övertagande av campingen i Bredsand (fastighet och allmän plats)
- Samarbetet har fortsatt med *Hitta ut* fortsatte under året.
- Ett samarbete med naturskyddsföreningen gällande skötsel på Uvberget inleddes under året.
- I samarbete med upplevelsenämnden kom i somras en Kajakomat på plats vid hamnen. Genom denna kan den som vill hyra en SUP för att ge sig ut på vattnet.
- Vi har gjort röjningsinsatser längts med Enköpingsån som skapar mer vattenkontakt för besökare på land som ser ut över vattnet.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
TIDIGARE UPPDRAG FRÅN KF				

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

● På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Hållbart Medarbetarengagemang - HME

HME är en kommungemensam uppföljning på förvaltningsnivå som görs årligen på våren. denna skickas ut till alla tillsvidareanställda inom kommunen och innehåller nio frågor.

Årets HME-undersökning visade att vi fortsatt ligger kvar på en stabil nivå. I år backade vi lite på motivation och styrning mot tidigare år men fick högre på ledarskapet. Högst utfall fick vi på frågan om arbetet känns meningsfullt, det tyckte 91 procent av alla som svarade.

Ett område att förbättra är våra chefers förmåga att inspirera till nya arbetssätt. På den frågan hade vi ett utfall på 56 procent.

Medarbetarundersökningen på samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen genomför årligen en egen medarbetarundersökning förutom den kommungemensamma HME. Undersökningen innehåller ett sextiototal frågor som skickas ut på hösten till alla medarbetare som svarar anonymt. Detta år hade vi en svarsfrekvens på 83 procent. Utfallet från denna finns tillgängligt i flera nivåer (från hel förvaltning ned till enskild chef) vilket möjliggör att varje arbetsgrupp kan sätta in rätt aktiviteter utifrån sina olika förutsättningar och behov. Undersökningen innehåller även frågor om organisatorisk och fysisk arbetsmiljö, samarbete, utveckling och kränkningar. På totalen visar årets medarbetarundersökning att förvaltningen ligger kvar på bra nivåer och med få variationer jämfört mot tidigare år. Analysen visar dock att det finns skillnader mellan om personalen arbetar på kontor eller i driften. 35 procent av de medarbetare som har kontorsarbeten uppgav att de inte har tillräckligt med tid att utföra sina arbetsuppgifter medans motsvarande siffra för driften var 23 procent. Denna fråga är viktig att fortsätta arbetade vidare med då den påverkar:

- Hur det känns att gå till jobbet
- Om en kan koppla bort jobbet på fritiden
- Klimatet på arbetsplatsen
- Stolt över sitt arbete och arbetsgivare
- Lång sjukfrånvaro

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang TN	85	78	80	80	82

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

 På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Våra chefer upplever sitt uppdrag som tydligt (88%) och att de i ganska hög grad finns tillgängliga för medarbetarna (84%). Tillgängligheten minskade dock från 89% 2022 till 84% 2023. På frågan om cheferna har tillgång till användbara verktyg för att kunna utföra sitt chefsuppdrag (mallar, verktyg, styrdokument, anvisningar, policyer) var utfallet 60%. Det är området som fick längst utfall föregående år och även för 2023. Stödet och förenkling för cheferna behöver vara en prioritering framåt för att kunna behålla och attrahera ledare till kommunen. På frågan hur en som chef följs upp på sitt ledarskap var utfallet också lägre där 64% svarade att de regelbundet följdes upp på sitt chefsuppdrag. När det gäller chefs förmåga att inspirera till att prova nytt hade vi ett utfall på 66%. Det kan innebära att det rullar på "som vanligt" men att graden av utveckling/modighet är lägre. Utfallet var inte oväntat för denna efter flertalet år med krishantering som tagit mycket kraft. Inspiration och motivation behöver energi och trygghet för att växa.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22 .a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät TN	82	80	80	78	85

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

 Delvis på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Utfallet för januari till december var 6,2% för hela samhällsbyggnadsförvaltningen. Den är fortsatt högre än mot startåret 2019 men har gått ned jämfört med 2022 där utfallet var 7,5%. Sjukfrånvaron motsvarade under året 28 heltidstjänster.

När det gäller kort sjukfrånvaro har vi haft en ganska jämn sjukfrånvaro över hela förvaltningen med lite tyngd på Måltidsservice. En stor andel av korttidsfrånvaron är förkylningar och influensa. Efter pandemin ser vi att våra medarbetare blivit bättre på att stanna hemma vid förkylningssymptom än innan, en naturlig utveckling efter så många års restriktioner. Det är därför att vänta högre sjukfrånvaro efter pandemin jämfört mot innan då det var mer accepterat att arbeta fast en hade förkylningssymptom.

Lång sjukfrånvaro jan-dec var 2,6%

Kort sjukfrånvaro jan-dec var 3,7%

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro TN	4,9%	5,3%	6,5%	6,2%	4,9%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

Analys av måluppfyllelsen

Inväntar analys från HR

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning TN	10,3%	10,2%	6,2%	8,8%	9,5%

6 Uppföljning ekonomi

6.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	28,9	27,9	30,6	2,7
Bidrag (intäkter)	22,4	7,6	13,7	6,1
Övriga intäkter	624,6	663,9	661,9	-2,0
Summa intäkter	675,9	699,4	706,2	6,8
Personalkostnader	-177,1	-203,7	-193,4	10,3
Bidrag (kostnader)	-0,4	-0,3	-0,2	0,1
Köp av verksamhet	-23,2	-16,2	-30,8	-14,6
Lokalhyror	-118,5	-120,7	-127,2	-6,5
Övriga driftskostnader	-321,3	-334,5	-329,3	5,2
Kapitaltjänstkostnader	-173,8	-173,3	-193,0	-19,7
Summa kostnader	-814,3	-848,7	-873,9	-25,2
Summa totalt (mnkr)	-138,4	-149,3	-167,7	-18,5

6.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall mot budget
Gata	-36,3	-30,7	-33,1	-2,4
Trafik	-11,1	-19,3	-20,2	-0,9
Park	-30,6	-34,4	-37,5	-3,1
Vinterväghållning	-13,5	-10,7	-18,3	-7,6
Samhällsbetalda resor färdtjänst	-9,9	-9,3	-12,6	-3,3
Samhällsbetalda resor kompletteringstrafik	-0,2	-0,1	0	0,1
TOTALT Allmän plats	-101,6	-104,5	-121,7	-17,2
Teknisk nämnd	-1,0	-1,1	-1,5	-0,4
Stab	-3,8	-5,1	-2,9	2,2
Strategisk planering	-7,7	-13,9	-11,6	2,3
Markförsörjning	0,2	-3,2	-2,8	0,4
Måltidsservice	0,2	0,0	-0,2	-0,2
Städservice	1,0	0,0	0,2	0,2
Fastighet	17,9	0,8	-1,1	-1,9
Strategisk lokalförsörjning		-2,6	-1,3	1,3
TOTALT löpande drift Teknisk nämnd	-94,8	-129,6	-142,9	-13,3
Lokalbank	-2,4	-4,5	-1,4	3,1
Specialfastigheter	-6,0	-5,0	-5,2	-0,2
Lokalkostnader ej hyresgrundande	-35,2	-10,2	-16,2	-6,0
Markförsörjning ej löpande verksamhet			-2,0	-2,0
TOTALT ej löpande drift Teknisk nämnd	-43,6	-19,7	-24,8	-5,1
TOTALT Teknisk nämnd - skattefinansierad verksamhet (mnkr)	-138,4	-149,3	-167,7	-18,5

6.3 Ekonomisk analys

Tekniska nämndens driftsbudget för skattefinansierad löpande verksamhet för 2023 uppgår till 129,6 miljoner kronor. Det innebär ett underskott på 13,3 miljoner kronor för Tekniska nämndens löpande drift. Avvikelsen mellan budget och utfall beror framförallt på ökade kostnader för vinterväghållning och samhällsbetalda resor. Kostnaderna för vinterväghållning har ökat på grund av högt index, men även att väderförhållanden har varit krävande för verksamheten. För att hantera dessa kostnadsökningar har vissa rekryteringar förskjutits i tid. Även verksamheten för fastighet har ökade kostnader för bland annat externa hyror på grund av indexhöjningar i hyresavtal, men verksamheten har kunnat parera detta med andra kostnadsjusteringar. Detta motsvarar en besparing på cirka 16 miljoner kronor som fastighet hanterar.

Tekniska nämndens budget för ej löpande verksamhet så som markförsörjning ej löpande verksamhet, specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter så som rivning,

sanering, tvister och nedskrivningar är 19,7 miljoner kronor. Här inkluderas även driftskostnader för byggnation av nytt kommunhus. Utfall för helår 2023 är 24,8 miljoner kronor. Avvikelsen mellan utfall och budget är ett underskott med 5,1 miljoner kronor. Underskottet beror på att nedskrivning av engångskaraktär skett på fastigheter utan verksamhet med 10,1 miljoner kronor. Ett gott arbete i lokalförsörjningsprocessen gör att budgeten för outhyrda fastigheter visar ett överskott då kommunen har hög grad av uthyrning av sina fastigheter.

Total driftbudget för förvaltningens skattefinansierade verksamhet uppgår till 147,1 miljoner kronor och utfall är 167,7 miljoner kronor. Det innebär ett totalt underskott på 18,5 miljoner kronor för förvaltningen. Vilket framförallt är kopplat till kostnadsökningar på grund av inflation och engångskostnader för nedskrivning av fastigheter.

Verksamheten för Allmän plats

Totalt visar verksamheten för allmän plats ett underskott med 17,2 miljoner kronor mot budget. Största anledningen till avvikelsen är ökade kostnader för vinterväghållning med underskott på 7,6 miljoner kronor. Det beror på att årets inledande månader hade varierande väderlek med tvära kast mellan köldgrader, snöfall och blidväder, vilket påverkar vinterväghållningen och sandning har skett i stor utsträckning. Det har även medfört ökade kostnader för sopning av vägar då det är mycket sand som skall tas upp och hanteras. Antalet uttryckningar av snöröjning i slutet av året påverkar också avvikelsen mot budget.

För samhällsbetalda resor med färdtjänst ökade antalet resor under början av året för att sedan sjunka under sommaren, och resandet tog sedan åter igen fart i slutet av året. Antalet körda kilometer är högre än budget och det är fler längre resor med riksfärdtjänst som sker med tåg eller flyg. Antalet medresenärer har även ökat. Inflation har även påverkat kostnadsökningar för resandet. Samhällsbetalda resor visar ett underskott på 3,2 miljoner kronor mot budget.

Enheten för gata har ett underskott med 2,4 miljoner kronor mot budget på grund av ökade kostnader för akut underhåll för maskiner och entreprenader. Enheten för trafik har ett underskott med -0,9 miljoner kronor mot budget på grund av ökade kostnader för underhåll av belysning.

Enheten för park visar ett underskott mot budget på 3,1 miljoner kronor, vilket beror på ökade kostnader för gräsklippning utförd av entreprenör där mycket regn har gett mer växtlighet samtidigt som växtsäsongen har blivit längre. Enheten har även kostnadsökningar för förändrade regler för jour och beredskap, flytt av bevattningsanläggning inför byggnation av nytt kommunhus och driftsarbeten med rensning i hamnen samt att fordon och maskiner har reparerats i stor utsträckning då det finns behov av nyinvestering.

Måltidsservice

För att klara de ökade livsmedelspriserna under 2023 har verksamheten gjort besparingar motsvarande 2,7 mkr. Besparingen har genomförts genom att minska andelen ekologiska inköp, förändrade menyer inom skola och förskola med ökad andel vegetabilier, ökade inköp av kort datum produkter samt minskad personalbemanning. Måltidsservice har ett en avvikelse med 0,2 miljoner kronor mot budget.

Verksamheten för Fastighet

Verksamheten för Fastighets del som påverkas av internhyror visar en budget i balans med en avvikelse på 0,3% av omsättningen, vilket ger en avvikelse på -1,1 miljoner kronor mot budget. Verksamheten är hårt drabbad av rådande inflation då merparten av externa hyreskontrakt årligen justeras utifrån index som för året uppgår till 5,8%. Detta medför en kostnadshöjning med cirka 7 miljoner kronor år 2023. Även avskrivningarna visar på en betydande ökning mot budget där utfallet överskrider budget med 10 miljoner kronor, vilket ger en ökning på 10 procent mot budget. Trots att kraftigt ökade kostnader som för externa inhyrningar samt avskrivningar uppgår till 17 miljoner kronor har verksamheten balanserat ekonomin genom stora besparingar för energikostnader och driftkostnader, vilket resulterar i en lokalförsörjningsekonomi i balans vid årets slut.

Verksamheten har under året arbetat aktivt med energibesparingar både ur hållbarhet och ekonomiskt

perspektiv. Genom investeringssatsningar som bidrar till energibesparing samt nyinvesteringar av byggnader, riktade satsningar för att sänka verksamhetsenergi samt optimering av kommunens fastighetsbestånds energisystem har verksamheten för Fastighet sänkt den totala energiförbrukningen för lokalförsörjningen med 2,2 % mot föregående år. Senaste åren har ett aktivt energiarbete resulterat i en sänkning på 12 % mot referensåret 2018 vilket motsvarar en ungefärlig årlig kostnadsbesparing med 6,6 miljoner kronor. Energikostnaden för objektsbudgeten för 2023 landar på 10 miljoner kronor under budget, vilket kan förklaras av en mycket osäker elmarknad under 2022 när budgetförutsättningarna fastslogs samt en kostnadsminskning till följd av energibesparingsarbetet.

Under året 2023 har fastighetsavdelningen lanserat ett nytt ekonomiuppföljningssystem där både prognos, analys och budgethantering skall ingå. Lanseringen är en förutsättning för verksamheten att arbeta med ekonomistyrning och möjliggör för verksamheten att arbeta mer strategiskt med sin ekonomistyrning.

Inom verksamheten för Fastighet finns även strategisk lokalförsörjning som redovisar ett positivt resultat med 1,3 miljoner kronor mot budget. Anledningen till avvikelsen är att fokus har behövt vara att sätta rutiner och struktur för kommunens övergripande lokalförsörjningen varpå planerade förstudier skjutits fram i tiden.

Övriga lokalkostnader består av lokalbank, specialfastigheter och lokalkostnader ej hyresgrundande, dessa poster är inte inkluderade i objektsbudgeten för kommunens fastighetsbestånd. För lokalbanken som skall bära kostnaderna för uthyrningsbara lokaler som är vakanta visar utfall ett överskott på 3,1 miljoner kronor mot budget. Kommunen har en mycket låg vakansgrad med en vakansgrad på kommunens totala bestånd på 0,4 %. För posten specialfastigheter som innehåller kostnader för de fastigheter som inte går att hyra ut, men saknar beslut på avveckling eller rivning är utfallet 5,2 miljoner kronor, vilket avviker med -0,2 miljoner kronor mot budget. För posten lokalkostnader ej hyresgrundande som innefattar rivnings kostnader, utrangeringar vid avveckling är avvikelsen mot budget -6,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror på ändrade finansiella förutsättningar under året vilket bidragit till nedskrivningar av byggnader där lokalförsörjningen planerar för avveckling. Ekonomiska omfattningen till ny rutin uppgår till 10,2 miljoner kronor.

Övriga verksamheter

Verksamheten för strategisk planering visar ett överskott på 2,3 miljoner kronor på grund av lägre kostnader för personal på grund av vakanser. Dessa tjänster är tillsatta.

Markförsörjning har lägre kostnader för personal på grund av vakanser och advokatkostnader till följd av tvister. Markförsörjning ej löpande kostnader avser arkeologikostnader.

Förvaltningens stabsfunktion har ett överskott på 2,2 miljoner kronor, som till största delen kopplas till vakanser. Tillsättningar av tjänster har senarelagts som en besparing.

6.4 Åtgärder för budget i balans

Arbete pågår inom förvaltningen med att energioptimera kommunens fastigheter. Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartlägga fastigheter för att se vilka investeringar som har störst effekt på olika fastigheter som exempelvis solceller och tilläggsisolering. Utöver detta pågår projekt med att minska energianvändningen genom att arbeta med beteendeförändringar. Detta arbete är kommunövergripande och genomgång av fastigheterna pågår. Verksamheten för fastighet har skapat en ny roll kopplat till detta uppdrag för att kunna arbeta långsiktigt med energi- och effektoptimering. Upplevelseförvaltningen har sett över förbrukningsmönstret på flera fastigheter och arbete pågår även inom Måltidsservice för att minska energianvändningen i köken. Även verksamheten för Vatten och avlopp arbetar med att energi- och effekt optimera sina anläggningar inom detta projekt. Engagemanget från medarbetarna i detta arbete är stort.

Implementering av nytt analysverktyg för ekonomisk uppföljning har skett inom verksamheten för Fastighet, vilket kommer att skapa möjligheter för en effektivare fastighetsförvaltning. Utveckling av detta verktyg och ekonomistyrning kopplat till fastigheter pågår.

Måltidsservice arbetar med att minska ökade livsmedel- och transportkostnader genom aktiva val av råvaror. Det pågår kontinuerligt arbete med att göra smarta inköp och arbete för att öka acceptansen av ökad andel vegetabilier i förskolan och skolan. Arbete sker genom att inkludera elever via matråd och

även genom att sprida glädje kring måltiden genom bland annat street food på skolgårdar.

Måltidsservice har även ökade volymer då fler barn äter maten i förskola och skola, men verksamheten hanterar denna volymökning utan att öka bemanningen. Inom verksamheten för måltidsservice pågår även ett arbete med digitaliserat arbetssätt för bemanningsplaneringar som kommer leda till ett effektivare arbetssätt för planeringen.

Måltidsservice arbetar även med att möjliggöra att handla livsmedel med kort datum genom att handel av livsmedel sker genom online-lagerhållning i leverantörens system.

Inom verksamheten för Allmän plats sker en besparing av inköp för entreprenader och konsulter. Det pågår även kontinuerligt arbete med fordonsplan för att hela tiden följa upp behov av olika fordon och maskiner för att effektivisera användningen och utvärdera behov av att äga kontra hyra maskiner.

I arbete med återbruk för att minska påverkan på miljön och även ekonomi har verksamheten för Allmän plats använt virke från avverkning efter barkborren som påskpynt i rondeller och parker, insektshotell har skapats och ved till vid kommunens grillplatser.

Inom verksamheten för strategisk planering pågår arbete med effektiviseringar genom att utveckla arbetet med översiktsplan, arbeta med tidiga skreden i detaljplaneprocessen och att arbeta för ett gemensamt samhällsbyggnadsflöde inom kommunen.

6.5 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Fastighet totalkostnad alla fastigheter per kvm (kr)	1 267	1 459	1 356	1 350
Fastighet planerad underhållskostnad Egna Fastigheter per kvm (kr)	231	195	339	311
Fastighet avhjälpande underhållskostnad Egna Fastigheter per kvm (kr)	39	41	50	31
Fastighet energiförbrukning i kommunens fastigheter per kvm (kWh)	194	187	182	178
Gata driftskostnad per kvm (kr)	22	25	22	25
Park totalkostnad per invånare (kr)	438	496	625	633
Måltid dagsportion mellanstadieelev (kr)	27	28	32	32

Fastighet

Utfallet för totalkostnaden för alla fastigheter per kvm visar ett utfall på 1 350 kronor, vilket är under budget och en nedåtgående trend mot föregående år med 7,5%. Detta trots att det råder hög inflation som slår direkt mot externa lokaler visar utfallet en minskning. Genom en kraftig optimering av driftkostnader för befintligt fastighetsbestånd kan vi uppvisa en lägre totalkostnad per kvm än budget och tidigare år.

Prognosen för planerat underhåll per kvadratmeter är lägre än budget, av planerat underhåll har 92% i ekonomisk omfattning genomförts vilket är en positiv trend jämfört med föregående år. Totalt minskar avskrivning och räntekostnader för reinvesteringar trots en ökad andel nya byggnader med 10 miljoner kronor, vilket kan indikera på ett större behov av underhåll av befintligt fastighetsbestånd.

Att utfall för avhjälpande underhåll per kvadratmeter är lägre än budget indikerar på en positiv trend kopplat till arbete med planerat löpande underhåll i fastigheterna.

Energiförbrukningen för kommunens fastighetsbestånd fortsätter att minska med 2,2% mot föregående år. Politiska målsättningen för perioden 2020-2023 var att spara 10 %, bokslutet 2023 visar en besparing på 12%.

Gata - Driftkostnad per kvadratmeter

Driftskostnaden per kvadratmeter gata har ökat framförallt på grund av ökade kostnaderna för vinterväghållning.

Nyckeltalet inkluderar gator barmark, vinterväghållning, renhållning och belysning.

Park - Totalkostnad per invånare

Prognos för parkverksamheten är högre än budget främst på grund av en ökad kostnad för gräsklippning utförd av entreprenörer, då mycket regn har gett ökad växtlighet samtidigt som växtsäsongen har blivit längre.

Nyckeltalet redovisar parker och planteringar, lekplatser, bollplaner och hundlatriner.

Måltid

Kostnaden för en dagsportion för en mellanstadieelev är i nivå med budget då kostnadsökningar för livsmedel har hanterats genom bland annat menyförändringar.

6.6 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknings i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikelse volym utfall mot beslutad budget	Avvikelse utfall mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse utfall mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Färdtjänst	Antal km	288 000	299 674	11 674	-0,4	-3,3
Markförvaltning	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	-1,6
Park	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	-3,1
Plan	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	2,3
Övriga resor	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	
Gator och vägar	Yta i kvadratmeter	1 291 086	1 291 086	0	0	-10,9

Färdtjänst

Resandet både inom och utanför kommunen har ökat och resorna har blivit längre. Samtidigt har kostnaden för resande ökat, se nedan, samt att en ökning av medföljande resenär har skett under året där egenavgiften som utgjorde en intäkt sedan tidigare har tagits bort.

Indexuppräknings (SCB Taxi-index för anropsstyrd trafik) av befintligt avtal är anledningen till kostnadsökningen.

Markförvaltning

Markförsörjning har lägre kostnader för personal på grund av vakanser kopplat till nya roller och rekrytering av personal har skett.

Park

Parkverksamheten visar på ett underskott på ca 3 mnkr.

Detta beror främst på en ökad kostnad på 1,2 mnkr för gräsklippning utförd av entreprenörer då mycket regn har gett en ökad växtlighet samtidigt som växtsäsongen har blivit längre. I övrigt består kostnaden av ökade jour och beredskapskostnader på grund av den nya veckovilan i samband med vinterväghållningen.

Plan

Strategisk planering ett prognostiserat överskott på grund av lägre kostnader för personal då det funnits vakanser. Dessa vakanser är tillsatta.

Gator och vägar

Underskott inom enheten gata beror främst på en ökad kostnad för vinterväghållning.

Under årets första kvartal har det varit mycket varierande väderlek med tvära kast mellan köldgrader, snöfall och blidväder. Detta har lett till stora behov av sandning, vilket även påverkar kostnaden för sandupptagning och hantering av sand. Under årets sista månad föll stora mängder snö i omgångar med ett stort behov av snöbekämpning som följde. Det ogynnsamma vädret har påverkat kostnaderna för vinterväghållningen och sandning i stor utsträckning. Det har även medfört ökade kostnader för sopning av vägar då det är mycket sand som skall tas upp och hanteras.

7 Investeringsredovisning

7.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeteringar
Fastigheter UAN	-305,0	-227,8	77,2	64,9
Fastigheter UPN	-32,8	-22,5	10,3	10,0
Fastigheter VON	-13,8	-6,6	7,2	7,1
Fastigheter KS	-21,4	-1,9	19,5	19,5
Investeringsbidrag KS	15,0	1,0	-14,0	-14,0
Fastigheter RTJ	0,0	-0,1	-0,1	0,5
Fastigheter TN	-3,9	-0,2	3,7	3,5
Planerat underhåll	-80,0	-64,0	16,0	13,2
Allmän plats	-56,4	-65,2	-8,8	0
Investeringsbidrag Allmän plats	6,0	2,8	-3,2	0
Inventarier TN	-0,2	-0,1	0,1	0
Vattenförvaltningen	-0,3	0	0,3	0
Totalt (mnkr)	-492,8	-384,6	108,2	104,7

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Tekniska nämndens budget för planerat underhåll år 2023 uppgick till 80,0 miljoner kronor och utfallet per sista december blev 63,9 miljoner kronor.

Några större underhållsprojekt är:

- Miljö- och energiåtgärder; Bland annat montering av solceller och energieffektiviseringar på skolor. (EnOFF).
- Tallgårdens vård- och omsorgsboende (kulvertdragningar)
- Skogsviolens förskola (fönsterbyte och takrenovering)
- Idrottshuset (passagesystem)
- Skyddsrumrenoveringar.

Övriga nämnders sammantagna investeringsbudget år 2023 är 358,2 miljoner kronor och utfallet är 258,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 100,3 miljoner kronor mot budget. Avvikelsen beror bland annat på att tidplaner har justerats i fleråriga projekt samt att budgeterade nya investeringar avvaktar utredningar och politiska beslut.

Verksamheten för Allmän plats har budget år 2023 på 56,4 miljoner kronor och utfallet blev 65,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för asfaltsbeläggning och att projektet Nytt linjenät Region Uppsala har ändrad tidsplan. Investeringsbidrag mottagna år 2023 är 2,8 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 3,2 miljoner kronor mot budget. Investeringsbidraget kommer att betalas ut till Enköpings kommun under år 2024.

7.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

Enskilda projekt utan genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnkr)				Status
	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2023	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	
UAN Bergvretens kök/matsal	-17,0	0,0	-16,9	0,1	Förstudie pågår
UAN Skolsta förskola	-74,0	-7,5	-74,0	0,0	Projekt/systemhandling pågår
UAN Förskola Slottet (Salnecke)	-80,0	0,0	-80,0	0,0	Förstudie ej påbörjad
UAN Förskola Enögla	-86,0	0,0	-86,0	0,0	Förstudie ej påbörjad
UAN Förskola Enen	-86,0	0,0	-86,0	0,0	Förstudie ej påbörjad
UAN Förskola Rosen	-86,0	0,0	-86,0	0,0	Förstudie ej påbörjad
UAN Grundskola Tätort	-450,0	0,0	-450,0	0,0	Förstudie pågår
UAN Nyborg Hus C omställning till grundskola	-22,0	0,0	-22,0	0,0	Förstudie pågår
Grundskola Skolsta ombyggnad av fsk till grundskola	-7,0	0,0	-7,0	0,0	Förstudie ej påbörjad
Grundskola Bergvreten ombyggnad av sarskola	-15,0	0,0	-15,0	0,0	Förstudie pågår
UPN Kulturhus Joar	-255,0	-4,5	-255,0	0,0	Projekt/systemhandling ej påbörjad
UPN Multihall alt sporthall till ny grundskola	-75,0	0,0	-75,0	0,0	Förstudie ej påbörjad
RTJ Utbildningslokal räddningstjänst	-5,0	0,0	-5,0	0,0	Förstudie påbörjad
UPN Facilitetsbyggnad Hökens IP (Romberga)	-1,0	0,0	-1,0	0,0	Förstudie påbörjad
Totalt (mnkr)	-1 259,0	-12,0	-1 258,9	0,1	

	Totalt per projekt (mnkr)				
Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2023	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	Status
UAN Ripans nya fsk	-86,0	-8,9	-86,0	0,0	Inv pågår
UAN Nytt gymnasium	-530,0	-487,9	-530,0	0,0	Inv pågår
UAN Grundskola Västerleden -Lillsidan	-480,8	-27,2	-480,8	0,0	Inv pågår
UAN Bredsands förskola (Storskogen)	-71,0	-6,8	-71,0	0,0	Upphandling pågår
UPN Speakertorn	-2,5	-0,6	-2,5	0,0	Inv pågår
UPN Driftlokaler Kaptensgatan	-5,0	-4,7	-5,0	0,0	Inv pågår
UPN C Paviljong Enavallen	-14,0	-0,5	-14,0	0,0	Upphandling ej påbörjad
UPN Ny sporthall Västra Enköping med fritidsgård	-98,5	-6,7	-98,5	0,0	Investering pågår
VON LSS Åkersberg	-31,0	-6,5	-31,0	0,0	Investering pågår
UAN Grundskola Örsundsbro	-310,0	-8,8	-310,0	0,0	Upphandling pågår
UAN Evakuering moduler Örsundsbro	-10,0	0,0	-8,5	1,5	Inv pågår
VON LSS Paviljong Hummelsta	-2,8	0,0	-2,8	0,0	Inv pågår
SBF Nytt Kommunhus	-30,9	-0,1	-30,9	0,0	Inv pågår
Totalt (mnkr)	-1 672,5	-558,7	-1 671,0	1,5	

	Totalt per projekt (mnkr)				
Avslutade enskilda projekt under året	Total budget	Utfall t.o.m dec 2023	Avvikelse utfall mot budget	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UPN Omklädningsrum Korsängen	-20,0	-19,6	0,4	-21,7	-1,7
Totalt (mnkr)	-20,0	-19,6	0,4	-21,7	-1,7

Kommentarer till investeringsredovisning, enskilda projekt

Investeringar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Grundskola Västerleden - Lillsidanskolan

Budgeten för år 2023 är 56,7 miljoner kronor och utfallet 18,0 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 38,8 miljoner kronor under budget. Årets avvikelse beror på en justering utifrån projektets tidsplan. Entreprenad pågår och tilläggsbudget är beslutad.

Grundskola Örsundsbro

Budgeten för år 2023 uppgår till 18,0 miljoner kronor och utfallet är 6,7 miljoner kronor. Årets avvikelse beror en justering utifrån projektets tidsplan. Kommunstyrelsen har beslutat att senarelägga projektets start och även när skolan tas i bruk.

Nytt gymnasium

Den beslutade investeringsbudgeten totalt för projektet är 530,0 miljoner kronor. Projektet är i genomförandefas och entreprenaden pågår. Projektet ska vara klart för verksamhetsstart till höstterminen år 2024. Beräknad total prognos är i dagsläget 530,0 miljoner kronor. Dock finns dialog med entreprenör kring kostnadsökningar på grund av force major kopplat till kriget i Ukraina. Detta kommer kunna påverka projektets totala prognos.

Budgeten för 2023 är 184,4 miljoner kronor och utfallet är 187,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 3,1 miljoner kronor över budget. Årets avvikelse beror på att prognosen är justerad utifrån projektets tid- och betalningsplan gentemot entreprenör.

Investeringar upplevelsenämnden

Några enskilda projekt som följs upp för upplevelsenämnden är följande:

Kulturhus Joar

Kommunstyrelsen har beslutat att avvakta beslut om genomförande och se över projektets innehåll och kalkyl.

Budgeten för år 2023 är 6,5 miljoner kronor och utfallet är 1,8 miljoner kronor.

Ny sporthall Västra Enköping – Lillsidanskolan

Tilläggsbudget är beslutad och entreprenad har startat.

Investeringar Vård- och Omsorgsnämnden

LSS Åkersberg

Budgeten för 2023 är 11,3 miljoner kronor och utfallet är 5,7 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 5,6 miljoner kronor under budget. Tilläggsbudget är beslutad.

Omklädningsrum Korsängen

Omklädningsrummet är taget i bruk med en avvikelse på 1,7 miljoner kronor.

8Förväntad utveckling

Kort omvärldsanalys med fokus på närområdet

Utifrån årets utveckling i omvärlden gör förvaltningen årligen minst en omvärldsbevakning. Denna syftar till att förbereda förvaltningen på olika scenarion som kan komma att inträffa och en möjlighet att planera utifrån dessa.

Detta kan vi vänta oss:

- Fortsatta kostnadsökningar över lag även under 2024 men med vissa lättnader
- Budgetprioriteringar för alla sektorer
- Dyrare måltider + högre mängd mat i framför allt skolan
- Ökade kostnader för externa tjänster
- Den relativa fattigdomen fortsätter att öka
- Höjd förväntansbild på kommunen och politiken
- Kommunens leverans blir viktigare än tidigare
- Rekreatiomsområden, idrott, event och parker blir viktigare
- Skolan och idrotten kan bli en "fristad"
- Minskning av nybyggda enfamiljshus och bostadsrätter
- Fler äldre i kö till boende när driftkostnaderna fortsätter att vara höga
- Ökat behov av kommunala hyresbostäder
- Ökad differens mellan samhällsgrupper, denna tenderar att öka under svårare tider.
- Frustrerade unga som går in mot vuxenvärlden efter år av pandemi och sedan ansträngda år som följt.
- Ökad andel digitala attacker, som intrång, nedstängning och stöld av information.

Risker som kan inträffa:

- Säkerhetsincidenter (fysiskt och i digitala världen)
- Rädsla som orsakar samhällsstörningar/konflikter
- Klasskillnader och glidningar mellan olika grupper
- Ej slutförda upphandlingar
- Krishantering löpande, detta sliter på organisationen om dessa blir långvariga.
- Kritik till kommunen som effekt på missnöje med samhälle och i desperation.
- Ungdomar med låg framtidstro.
- Ökad skadegörelse och stölder.
- "Butiksdöd" och minskad andel upplevelser när hushållsekonomin är ansträngd.
- Lokal svart marknad på exempelvis läkemedel.

Men också möjligheter:

- Positiv inverkan på klimatbudget med minskade resor och konsumtion.
- Attraktiv arbetsgivare (det är myndigheter ofta i oroliga tider)
- Nya möjligheter för näringslivet och fler små aktörer (entreprenörskap)
- Ökat engagemang i föreningsliv och ideellt arbete
- Hemester, fler besökare på hemmaplan
- I oroliga tider attraherar ofta landsbygden och vi ligger rätt till.
- Regementet i Enköping utvecklas och bidrar med viktig attraktionskraft samt arbetstillfällen.

9Uppföljning kvalitetsplan

Område	Grunduppdrag	Analys av måluppfyllelsen	
Kärnverksamhet	VA: Leverans av hälsomässigt säkert vatten	Vi levererar ett hälsomässigt säkert vatten för perioden enligt provtagning.	 Mycket god kvalitetsnivå
	VA: Uppfyllande av miljökrav gällande avlopp (dagvatten och spillvatten)	Vi har fortsatta utmaningar med att hålla kvalitetskrav i våra äldre anläggningar och därför är den statusen gul. Vi har inte klarat nivåerna för fosfor i vårt yttterverk i Örsundsbro. Åtgärden för att lösa detta på sikt är bygget av kommunens nya	 Låg kvalitetsnivå

Område	Grunduppdrag	Analys av måluppfyllelsen
		avloppsreningsverk (ARV).
	VA: God status av VA-anläggningarnas förvaltning	Ny- och reinvesteringsbehovet på våra anläggningar är fortsatt mycket högt vilket gör att statusen är gul. Detta är inget ovanligt då 80% av sveriges VA-huvudmän har liknande behov. Tills de stora generationsprojekten som nytt reningsverk och vattenverk är klara samt att vi ätit upp lige större del av vårt stora investeringsbehov bör vi bedöma statusen på våra anläggningar som gul även om vi håller vår planering. God kvalitetsnivå
	ALLMÄN PLATS: Vi utvecklar och förvaltar allmän platsmark och dess offentliga miljöer för Enköpings nuvarande och framtida invånare och besökare - GRÖNSTRUKTUR	Planerade aktiviteter fortsätter som planerat utifrån reviderad budget. Vi har pausat arbetet med en teknisk handbok på grund av resursbrist. Utveckling av befintliga gröna miljöer enligt investerings/reinvesteringsplan med fokus på renovering av våra befintliga parker, t.ex. Rådhusgården, Munksundskällan, Fisktorget, Fjärdhundraparken, m.fl. för att vårda det vi har. Mångbruksplan utkast klart för remiss och Grönstrukturplan ska tas fram under 2024. Start av trädplan/inventering av våra träd våren 2024. God kvalitetsnivå
	ALLMÄN PLATS: Vi utvecklar och förvaltar allmän platsmark och dess offentliga miljöer för Enköpings nuvarande och framtida invånare och besökare - ANVÄNDNING OCH FLÖDEN	Pågår enligt plan. Vi har medborgardialoger kopplat till alla planerade lekplatser, analys av rörelse och bruk av alla platser innan planering sker. Närmast i tid ligger en planerad workshop med fokus på näringsliv i offentliga miljöer samt riktlinjer för foodtrucks. God kvalitetsnivå
	ALLMÄN PLATS: Vi utvecklar och förvaltar allmän platsmark och dess offentliga miljöer för Enköpings nuvarande och framtida invånare och besökare - YTOR OCH BELÄGGNING	Pågår enligt plan med fokus på tillgänglighetsåtgärder i och med investerings- och reinvesteringsprojekt, t.ex. stigsystem Gröngarn, ny grillplats för rullstolsburna vid Vattenparken, tillgängliga sittplatser Rådhusgården, m.m. Ytor: Förberedelser inför vår/sommar med miljövänlig ogräsbekämpning av hårdgjorda ytor med heatweed (hetvatten förstör växtceller, inga kemikalier krävs, kan användas även när det är eldningsförbud) God kvalitetsnivå
	ALLMÄN PLATS: Vi utvecklar och förvaltar allmän platsmark och dess offentliga miljöer för Enköpings nuvarande och framtida invånare och besökare - GESTALTNING	Årets aktiviteter genomfördes enligt plan med utsmyckningar och planerade gestaltungsarbeten slutförda. Bland annat utsmyckning av rondeller vid påsk och jul, spökvandring i Drömparken och luciataåg i centrum. Vi utvecklar samarbeten mellan enheterna för att få till bra helhet, t.ex. workshop med fokus på rutnätsstadens gaturum. Mycket god kvalitetsnivå
	ALLMÄN PLATS: Leverans av samhällsbetalda resor	Inga störningar gällande samhällsberörda resor under perioden. Mycket god kvalitetsnivå
	FASTIGHET: Funktionsdugliga lokaler för kommunens verksamheter	Inga avvikelser under perioden. Planerat och avhjälpande underhåll löper på enligt plan. För lokalförsörjningen har vi tagit fram en ny plan som är mer likriktad än tidigare. Vi har gjort vår årliga undersökning av kundernas nöjdhet med stöd av Evimetrix. Där ser vi att förskolan sticker ut med sin upplevelse av skötsel, God kvalitetsnivå

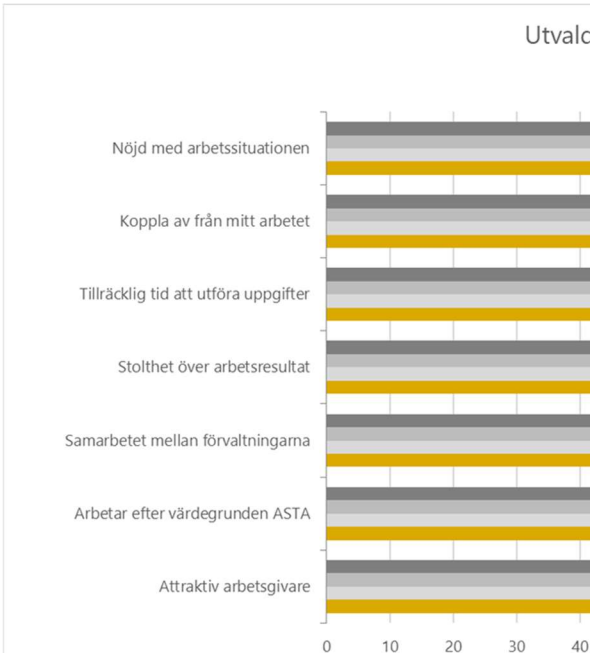
Område	Grunduppdrag	Analys av måluppfyllelsen
		drift och underhåll medans övriga kundgrupper ger oss bra betyg. För att kunna sätta in rätt åtgärder och bättre förstå grundorsaker genomför vi djupintervjuer inom förskola kring vår leverans.
	FASTIGHET: Rena lokaler för kommunens verksamheter	Leveransen flyter på - eventuella avvikelser har vi kunnat lösa omgående utan påverkan för våra kunder. Vi arbetar med att hålla kostnader nere samtidigt som leveransen inte ska påverkas negativt. En övergång har skett från pappershantering till digitalt stöd för personalen, detta ska även underlätta felanmälningar och tillgång till rutiner och säkerhetsdatablad.
	FASTIGHET: Produktion av nya objekt enligt beslut	Produktion av nya objekt fortsätter enligt plan och beslut. De projekt som inte har genomförts är Joar och skolan i Örsundsbro då nya beslut tagits om dessa. Vi har påbörjat slutredovisningar för genomförda projekt och håller på att utveckla en modell eller ny standard för slutredovisningar.
	MÅLTID: Leverans av måltider till förskola, skola och äldreomsorg	Vi har inga störningar eller avvikelser i våra leveranser för perioden men avdelningen fortsätter att ha en hög sjukfrånvaro.

 Mycket god kvalitetsnivå

 God kvalitetsnivå

 God kvalitetsnivå

	MÅLTID: Näringsriktiga måltider i enlighet med skollagen	Inga avvikelser från skollagens krav för perioden. Däremot har våra kök anpassat menyer och innehåll för att klara prisökningen på livsmedel.	 Mycket god kvalitetsnivå
	MEX: Markförvaltning (teknisk nämnd)		 God kvalitetsnivå
	MEX: Exploateringsprojekt (PLEX)	<i>Uppföljning sker via PLEX till KS</i>	 Bedöms ej
	STRATEGISK PLANERING: Översiktsplanering och detaljplanering	<i>Uppföljning sker via PLEX till KS</i>	 Bedöms ej
	STRATEGISK PLANERING: Stadsdelsutveckling	<i>Uppföljning sker via PLEX till KS</i>	 Bedöms ej
	STRATEGISK PLANERING: Vattenplanering och genomförande av åtgärder	<i>Uppföljning sker via PLEX till KS</i>	 Bedöms ej
	STABEN: Leverans av grunduppdrag och aktiviteter inom SBF:s ansvarsområde	Staben har en fortsatt hög arbetsbelastning men har klarat sina leveranser. Utifrån den ekonomiska situationen har vi inte haft möjlighet att rekryterat alla vakanser vilket påverkar stödet till kärnverksamheten.	 God kvalitetsnivå
	STABEN: Extern och intern kommunikation inom SBF:s ansvarsområden	<i>Följs inte längre upp av teknisk nämnd då kommunikation centraliserades i augusti 2023.</i>	 Bedöms ej
	STABEN: Interna kontroller och uppföljningar genomförs enligt instruktioner och rutiner	Alla planerade kontroller och uppföljningar kunde genomföras enligt plan.	 God kvalitetsnivå
Målgrupp	Trygghet i det offentliga uterummet och i trafiken	I SCB medborgarundersökning för 2023 svarade 82% att de kände sig trygga att vistas utomhus på kvällar och nätter. Riksnittet 2023 var 76%. Utfallet för 2022 var samma som för 2021 och låg på 75% vilket också var riksnittet. Boende i Enköping uppgav att 77% kände sig trygga att vistas ute efter mörker. Boende i kransort uppgav att 86% kände sig trygga och boende på landsbygd uppgav att 88% kände trygghet att vistas utomhus när det är mörkt. Här kan vi se att fler boende i Enköping känner sig trygga medans boende på landsbygden kände sig mindre trygga mot föregående år.	 Mycket god kvalitetsnivå
Medarbetare	Låg sjukfrånvaro inom SBF	Utfallet för januari till december var 6,2% för hela samhällsbyggnadsförvaltningen. Den är fortsatt högre än mot startåret 2019 men har gått ned jämfört med 2022 där utfallet var 7,5%. Sjukfrånvaron motsvarade under året 28 heltidstjänster. När det gäller kort sjukfrånvaro har vi haft en ganska jämn sjukfrånvaro över hela förvaltningen med lite tyngd på Måltidsservice. En stor andel av	 Låg kvalitetsnivå

	korttidsfrånvaron är förkylningar och influensa. Efter pandemin ser vi att våra medarbetare blivit bättre på att stanna hemma vid förkylningssymptom än innan, en naturlig utveckling efter så många års restriktioner. Det är därför att vänta högra sjukfrånvaro efter pandemin jämfört mot innan då det var mer accepterat att arbeta fast en hade förkylningssymptom. <i>Lång sjukfrånvaro jan-dec var 2,6%</i> <i>Kort sjukfrånvaro jan-dec var 3,7%</i>
God arbetsmiljö	Medarbetarundersökningen genomfördes under hösten och vi hade ett deltagande på 86% där alla deltagare ges möjlighet att svara anonymt på ett 60tal frågor om arbetsmiljö, styrning, ledarskap och samarbete. Alla chefer som har fler än 5 medarbetare får ett eget resultat som används som inspel till arbetsmiljöarbetet. Utfallet visar att förvaltningen på totalen ligger kvar på ungefär samma nivåer som föregående år men på enhetsnivå finns större variationer. På driftsidan upplever personalen i högre grad att de hinner med sina arbetsuppgifter jämfört med de medarbetare som arbetar på kontor. Samma gäller för möjligheten att koppla av från sitt arbete under ledigheten, där är utfallet lägre på kontor än på driften. Förvaltningen har en negativ trend när det gäller frågorna med nolltolerans. Där har andelen hot, mobbning och kränkningar ökat markant från föregående år. Utvärl God kvalitetsnivå
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	HME genomfördes under våren och utfallet var att samhällsbyggnadsförvaltningen fortsätter att ligga kvar på ungefär samma nivå som föregående två åren. 2023 backade vi lite på motivation och styrning mot tidigare år. Högst utfall fick vi på frågan om arbetet känns meningsfullt. Det tycker 91% av alla som svarade. Ett område för oss att förbättra är våra chefers förmåga att inspirera till nya arbetssätt. På den frågan hade vi ett utfall på 56%. God kvalitetsnivå

Hållbarhet	Öka miljömedvetenheten och bli mer klimatsmart	Miljö och hållbarhetsfrågor är en stor del av förvaltningens vardagliga arbete. Medarbetarna har i hög grad en god miljömedvetenhet. Däremot har förvaltningen inte kunnat bibehålla den officiella Miljöcertifieringen på grund av resursbrist. Men implementerade rutiner och arbetssätt som gjordes för denna fortlöper.	☐ Bedöms ej
Ekonomi	Driftsbudget i balans	<i>Följs upp i kapitel 6 till 10 i denna årsredovisning.</i>	☐ Bedöms ej

10 Verksamheten för vatten- och avlopp

10.1 Verksamhet

Teknisk nämnd ansvarar för vatten- och avloppsverksamheten (VA) i kommunen.

Verksamheten för vatten och avlopps uppdrag är att producera och leverera ett godkänt dricksvatten, avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för VA.

Verksamheten för vatten och avlopp svarar för planering, ny- och ombyggnation samt drift och underhåll av verk, distributionsnät, dagvattenanläggningar, pumpstationer och tryckstegringsstationer.

10.2 Väsentliga händelser

Verksamheten för Vatten och avlopp har flertalet större investeringsprojekt som pågår. Kommunstyrelsen beslutade under året att starta planeringsfasen av Enköpings framtida dricksvattenförsörjning, vilket ska ske genom en kombination av dricksvatten från egna täkter och från Västerås dricksvattenproduktion. Under året har samarbetsavtal tecknats med Mälarenergi Vatten AB.

Kommunstyrelsen har även under året fattat genomförandebeslut av kommunens nya avloppsreningsverk och första spadtaget för byggnationen skedde i slutet av året.

Runt Dr Westerlunds Gata i centralorten pågår omfattande exploaterings- och förtätningsprojekt. Nya dricks-, dag- och spillvattenledningar är förlagda i delar av nya programområdet Lillsidan.

Vid årsskiftet 2023/2024 övergår verksamheten till månadsfakturerering av kund, vilket hoppas förbättra kundupplevelsen och minska risken för kundförluster.

Under året har verksamheten tillsatt flertalet tidigare vakanta tjänster utifrån den omorganisation av verksamheten som genomfördes år 2022.

Det är stort fokus på digitalisering inom verksamheten. Verksamheten har bland annat implementerat ett nytt labbdatasystem, förberedelse för ett nytt verksamhetssystem för GIS-baserat digitalt ledningskartverk har skett och utrett förutsättningarna för införande av digitala dricksvattenmätare. Det pågår även arbete med ett projektstyrningsverktyg.

Med anledning av förtätning och stora exploateringar i centrala Enköping, samt med inspel från översiktsplansarbetet, behöver VA-verksamheten säkerställa kapaciteten i distributionsnätet. Detta genom att arbeta än mer modellering av distributionsnätet. Under året har dricks- och spillvattenmodellerna uppdateras för tätorten. En ny modell för dagvattendistributionsnätet och en skyfallskartering för centrala Enköping har påbörjats under året och de beräknas vara klara i början av år 2024.

Kartläggning av energiförbrukning har skett under året, vilket har medfört åtgärder så som sänkt inomhustemperatur i pumpstationer och byte till nya blåsmaskiner vilket har inneburit stor energieffektivisering.

Verksamheten är engagerad i branschorganisationen Svenskt Vattens kampanj gällande hållbar vattenanvändning. Genom uppmaning om vattenbesparingsåtgärder och satsning på gemensamt arbete, med exempelvis AB Enköpings Hyresbostäder (EHB), syns en minskning om 15 000 kubikmeter i dricksvattenåtgång jämfört med föregående år.

10.3 Interna kostnader

Nedan beskrivs hur gemensamma kostnader med andra verksamheter har fördelats och som belastar VA-verksamheten.

- Ekonomi- och administrativ stabspersonal SBF, enligt uppskattad arbetstid.
- Internhyra, utifrån ianspråktaga kvm.

- Telefon, enligt abonnemang kopplade till VA
- IT, efter antal licenser.
- Försäkringspremier, fordon kopplade till VA.
- Inköp, efter beställning.

10.4 Komponenttyp

Komponenttyp	Avskrivningstid intervall
Stomme och grund	30 - 80 år
Markanläggning	10 - 30 år
Under jord	15 - 80 år
Ovan jord	5 - 50 år
El	10 - 20 år
VVS	15 - 50 år
Övrig byggnation	10 år
Styr och larm	15 år

10.5 Resultaträkning

Resultaträkning (belopp i mnkr)	Bokslut 2022	Utfall helår 2023
Intäkter	111,6	114,3
Personalkostnader	-30,1	-35,3
Kapitalkostnader	-26,3	-36,6
Övriga kostnader	-44,0	-58,4
Summa kostnader	-100,4	-130,3
Avsättning	-11,1	0,0
RESULTAT	0,1	-16,0

10.6 Ekonomisk analys

Verksamheten för Vatten och avlopp (VA) visar ett underskott på 16,0 miljoner kronor jämfört med 0 miljoner kronor i budget för 2023. Omvärldsläget med rådande inflation och räntehöjningar slår hårt mot verksamheten. Kostnadsutveckling och räntenivåer har ökat markant mot vad som antogs när budgeten och taxenivån för år 2023 arbetades fram för drygt två år sedan.

Räntekostnaden har ökat markant mot vad som tagits höjd för i budget 2023, vilket påverkar driftresultatet negativt med cirka 5,2 miljoner kronor.

Årets resultat har belastats med engångskostnader som avser utredningskostnader kopplat till investeringar. Det medför högre driftskostnader jämfört med budget till en summa om cirka 7,2 miljoner kronor.

Utfallet för intäkter är 2 miljoner kronor lägre än budgeterat på grund av sänkt förbrukning hos kund. VA har uppmanat till vattenbesparingsåtgärder och satsat på gemensamt arbete med exempelvis EHB, vilket

fått ett fint resultat vattenbesparingsmässigt. Under 2023 har VA exempelvis fått lägre intäkter från kunden AB Enköpings Hyresbostäder (EHB) än föregående år med anledning av att EHB bland annat byggt om sina måtarplatser och bytt ut mätare till mindre mätarstorlek. Avvikelse mot budget finns även för intäkter kopplat till nyttjande av slamdammar.

Insatser och akuta insatser på grund av eftersatt underhåll har genererat mer kostnader än planerat. Exempelvis har kostnader för service av utrustning ökat kraftigt, med cirka en miljon kronor.

Materialkostnader och även kostnader för vissa tjänster har ökat på grund av rådande omvärldsläge och genererar en avvikelse mot budget.

Verksamheten har ett överskott för personalkostnader på grund av vakanser. Flera av dessa tjänster har dock tillsatts under året.

10.7 Åtgärder för budget i balans

För Vatten- och avloppsverksamhet ska intäkter och kostnader balanseras över en treårsperiod enligt vattentjänstlagen. Det kommer verksamheten ta i beaktande och de ökade kostnaderna kommer att balanseras och omhändertas i processen för taxor och avgifter. I samband med processen för taxor och avgifter kommer en genomlysning av taxemodellen och dess indata att ske.

Energikartläggning har skett för att ta fram nyckeltal som kan användas för att framgent få mer energieffektiv drift. Utöver detta pågår arbete med att minska energianvändningen genom direkta energibesparingsåtgärder, samt se över effekttoppar. På sikt innebär ovan möjlighet till kostnadsbesparing.

Från och med år 2024 kommer VA-verksamheten för kund att övergå till månadsbetalning. Detta för att öka kundnyttan och för att minska risken för kundförluster genom kontinuerlig betalning av kund. Det möjliggör ökad likviditet samt minskar antalet annulleringar. Kampanjer har genomförts för att informera kund.

Rekrytering har pausats för att skapa viss kortsiktig besparing under året, dock innebär det eftersatt arbete inför år 2024.

En förändring som utförts under året inom VA-verksamheten är en ändrad organisationsstruktur, vilken bland annat syftar till att ge bättre ekonomisk styrning och uppföljning.

10.8 Balansräkning

Balansräkning (belopp i mnkr)	Not	Bokslut 2022	Utfall helår 2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
- Immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar		820,1	1 028,4
- Maskiner och inventarier		4,4	5,8
- Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
- Finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
Summa Anläggningstillgångar	1	824,5	1 034,2
Bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0
Omsättningstillgångar			

- Förråd med mera		0,8	1,1
- Lager av exploateringsmark		0,0	0,0
- Fordringar		22,5	14,6
- Övriga kortfristiga fordringar		1,1	0,7
- Kortfristiga placeringar		0,0	0,0
- Kassa och bank		196,4	249,2
Summa Omsättningstillgångar		220,8	265,6
SUMMA TILLGÅNGAR		1 045,3	1 299,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	2		
- Årets resultat		0,1	-16,0
- Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0
- Övrigt eget kapital		1,5	1,5
Summa Eget kapital		1,6	-14,5
Avsättningar			
- Uppskjuten skatt		0,0	0,0
- Avsättning för pensionsskuld och liknande förpliktelser		5,1	6,2
- Andra avsättningar	4	75,2	75,2
Summa Avsättningar		80,3	81,4
Skulder			
- Långfristiga skulder	3,5	933,9	1 178,0
- Kortfristiga skulder		29,6	54,9
Summa Skulder		963,5	1 232,9
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 045,3	1 299,8
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
- Pantar och därmed jämförliga säkerheter		0,0	0,0
- Ansvarsförbindelser		0,0	0,0
- Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		0,0	0,0
- Övriga ansvarsförbindelser		0,0	0,0

Noter	Inventarier	Anläggningar	Total
Not 1: Anläggningstillgångar			
Ingående balans	4,4	820,1	824,5
Avskrivningar	-0,9	-22,5	-23,4
Utrangeringar anläggningar			
Investeringar under året	2,0	231,1	233,1
Utgående balans	5,5	1 028,8	1 034,2

Not 2 Eget kapital		VA	Total
Balanserat resultat		1,5	1,5
Årets resultat		0,1	-16,0
Summa Eget Kapital		1,6	-14,5
Not 3 Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter		2 022	2 023
Ingående anslutningsavgifter		147,8	159,7
Anslutningsavgifter 2020		0,0	0,0
Anslutningsavgifter 2021		0	0,0
Anslutningsavgifter 2022		15,7	0,0
Anslutningsavgifter 2023		0	32,9
Återföring av tidigare års anslutningsavgifter		-3,5	-3,7
Återföring av årets anslutningsavgifter		-0,5	-0,7
UB förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter		159,7	188,2
Not 4 Fondavsättning framtida investering		2 022	2 023
Ingående fondavsättning		64,1	75,2
Genomförd avsättning under året		11,1	0,0
UB fondavsättning framtida investering		75,2	75,2
Not 5 Övriga Långfristiga skulder		2 022	2 023
Ingående balans		673,0	774,7
Årets förändring		101,7	215,7
UB Långfristiga skulder		774,7	990,4

10.9 Nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023
Total kostnad per ansluten	2 643,00	2 809,20	2 766,40	3 706,00
Total kostnad per kubikmeter levererat dricksvatten	33,00	35,20	34,80	46,0
Andel drift- och underhållskostnad av total kostnad	78,2 %	75,2 %	79,9 %	72,5 %
Andel räntor och avskrivningar av total kostnad	24,6 %	26,2 %	27,5 %	28,1 %
Nyinvesteringar per ansluten	2 877,39	2 236,50	7 414,70	5 412
Reinvesteringar per ansluten	1 186,50	1 186,50	1 775,20	1 399
VA taxa typhus A	9 516,00	9 801,50	9 802,20	10 291,00
Antal anslutna personer	34 701 st	35 738 st	34 701 st	35 162 st
Antal anläggningar	6 352 st	6 413 st	6 469 st	6 502 st

10.10 Investeringsredovisning

10.10.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall mot budget	Förslag ombudgeteringar
Vatten och avlopp - Nyinvestering	-198,7	-96,9	101,8	89,6
Vatten och avlopp - Reinvestering	-51,7	-49,2	2,5	0
Vatten och avlopp - Anslutningsavgifter	-86,3	-93,6	-7,3	7,4
Totalt (mnkr)	-336,7	-239,7	97,0	97,0

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, årlig budget

Budgeten för året är uppdelad på 13 samlingsposter och 5 projekt med enskild budget, det vill säga enskilda projekt enligt regler för investeringar.

Budget för investeringar för Vatten- och avloppsverksamheten (VA) 2023 uppgår till 336,7 miljoner kronor. Utfallet är 239,7 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 97,0 miljoner kronor under budget.

Den ekonomiska avvikelsen beror främst på att entreprenaderna för flera av de större projekten har senarelagts, senarelagt detaljplanearbete och omprioritering av projekt i syfte att samordna med andra infrastrukturprojekt och stadsdelsutveckling.

Avvikelsen för nyinvesteringar på 101,8 miljoner kronor beror framförallt på projekten *Nytt avloppsreningsverk* och *Ny dricksvattenförsörjning*. Båda projekten håller antagen tidplan, men har påverkats av vissa kostnadsförskjutningar i tid.

Nedan redovisas avvikelser inom samlingsposterna.

Nyinvestering ledningsnät SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 11,4 miljoner kronor och utfallet för året är 8,5 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 2,9 miljoner kronor under budget. Avvikelsen beror bland annat på projekt runt Dr Westerlunds Gata där det pågår omfattande exploaterings- och förtätningsprojekt. Förstärkning av dricks-, dag- och spillvattenledningar pågår.

Nyinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten 2023 är 23,6 miljoner kronor och utfallet för 2023 är 2,6 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 20,9 miljoner kronor under budget. Anledningen till avvikelsen är främst projektet *Uranreduktion Vånsjöbro*.

Nyinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten 2023 är 1,0 miljoner kronor och utfallet för 2023 är 0 miljoner kronor. Med anledning av personalbrist och prioritering av andra samlingsposters projekt, har inte projekt kunnat startas under 2023.

Nyinvestering Dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten 2023 är 2,0 miljoner kronor och utfallet för 2023 är 2,6 miljoner kronor.

Reinvestering Ledningsnät SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 28,0 miljoner kronor och utfallet 23,9 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 4,1 miljoner kronor under budget. Ekonomisk avvikelse beror på förändring i tidplan för projektet *Överföringsledning Vånsjöbro*.

Reinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 10,4 miljoner kronor och utfallet är 11,1 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 0,7 miljoner kronor över budget.

Reinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 12,3 miljoner kronor och utfallet 12,6 miljoner kronor.

Avloppsverk Enköping stödåtgärder SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och utfallet är 0,6 miljoner kronor. Endast nödvändiga åtgärder har genomförts, för att det nuvarande avloppsreningsverket ska fungera tills det nya avloppsreningsverket är i drift.

Reinvesteringar Dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,4 miljoner kronor och utfallet knappt 1,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror bland annat på oförutsedda investeringsutgifter i vissa dagvattenanläggningar.

Fordon SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och utfall 0,5 miljoner kronor.

Exploatering nya nät SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 30,0 miljoner kronor och utfallet 46,2 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 16,2 miljoner kronor över budget. Avvikelsen beror bland annat på att tidplaner har förändrats i fleråriga projekt. Projekten inom exploatering har även kostnadsökningar bland annat på grund av prisökningar för material på grund av rådande inflation.

Nya omvandlingsområden SAMLINGSPOST

Samlingsposten består bland annat av projekten VA Ekudden, VA Kolarvik Sjöängarna och VA Märsön.

Total budget för samlingsposten år 2023 är 54,8 miljoner kronor och utfall är 47,4 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 7,4 miljoner kronor under budget. Orsaken är att utbyggnaden av VA i omvandlingsområdena Märsön och Ekudden har justerade tidplaner.

Övriga nyinvesteringar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten 2023 är 1,5 miljoner kronor och utfall är 0 miljoner kronor, avvikelsen beror på att tidplanen för nytt ledningskartverk har justerats.

10.10.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

	Totalt per projekt (mnkr)				
Enskilda projekt utan genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2023	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	Status
VA Ekudden	-25,0	-3,7	-25,0	0,0	Projekt/system handling pågår
VA Märsön	-180,0	-3,6	-180,0	0,0	Projekt/system handling pågår
Totalt (mnkr)	-205,0	-7,3	-205,0	0,0	

	Totalt per projekt (mnkr)				
Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Total budget	Utfall t.o.m. dec 2023	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget	Status
VA Nytt avloppsreningsverk	-1 260,0	-209,1	-1 260,0	0,0	Investering pågår
VA Kolarvik Sjöängarna	-110,0	-56,5	-121,5	-11,5	Investering pågår
VA Ny dricksvattenförsörjning	-900,0	-2,5	-900,0	0,0	Investering pågår
Totalt (mnkr)	-2 270,0	-268,1	-2 281,5	-11,5	

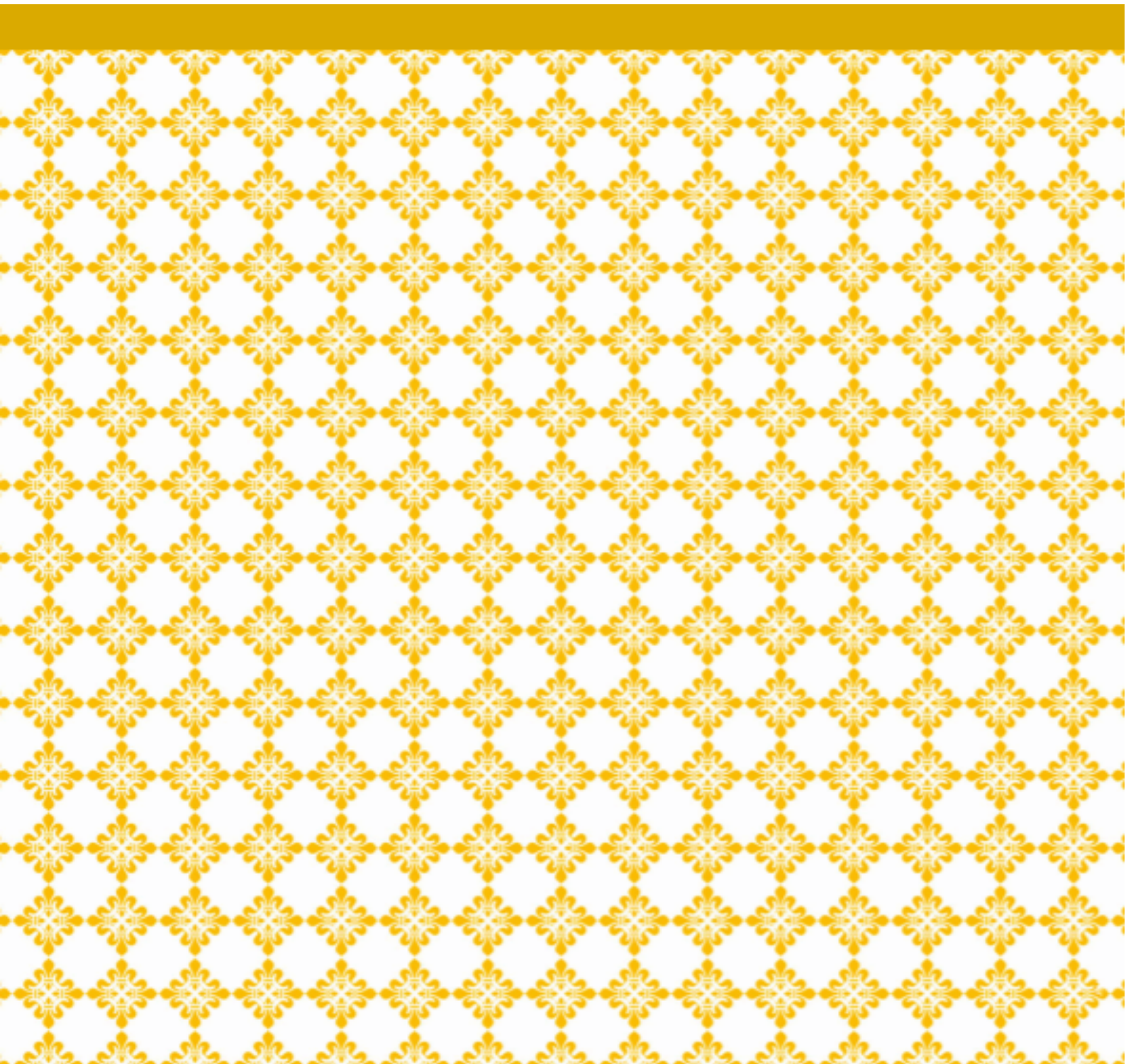
Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, enskilda projekt

Utbyggnaden av VA i omvandlingsområdena Ekudden och Märsön är senarelagda med anledning av detaljplanearbete och förändrad lagstiftning.

Projekten Nytt reningsverk, Ny dricksvattenförsörjning och Kolarvik Sjöängarna följer uppsatta mål för budget, tid och kvalitet.

Verksamhetsberättelse 2023

Upplevelsenämnden, ärendenummer UPN2023/249

ENKÖPINGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Uppdrag och ansvar	4
3	Väsentliga händelser	5
4	Uppföljning verksamhetsmål	7
5	Uppföljning medarbetarmål	17
6	Årets prioriterade satsningar	19
7	Uppföljning ekonomi	21
8	Investeringsredovisning	26
9	Förväntad utveckling	27

1 Sammanfattning

Upplevelsenämndens verksamheter erbjuder ett brett utbud av aktiviteter och arrangemang för invånare och besökare, inte minst för målgruppen barn och unga. Verksamheterna utvecklas positivt och besökare och publik har hittat tillbaka till verksamheterna efter pandemin.

På fritidsgårdarna inne i Enköping har antalet besökare ökat och Fjärdhundra har ett fortsatt högt besöksantal. Fritidsgården i Hummelsta är i en generationsväxling. Träffpunkt Oasen för personer med funktionsnedsättning har dock ännu inte lika höga besöksantal som innan pandemin. Besöksantalet på Pepparrottsbadet och Fritidsbanken har haft en mycket positiv utveckling under året.

Förutsättningarna för arrangemang och andra publika aktiviteter förbättrades under 2022 och har under 2023 inneburit en återgång till hur läget var innan pandemin. Antalet utlån och besök på biblioteken visar på en uppåtgående trend även om siffrorna fortfarande är lägre jämfört med före pandemin. Besöken på museet, framför allt de digitala besöken, och parkguidningsverksamheten har ökat stort under året.

Samtidigt är det en tid av förändring som påverkar verksamheterna. Centraliseringen av administrativa tjänster har påverkat upplevelseförvaltningen och inneburit en översyn av den egna verksamheten och dess organisation. Vid årsskiftet kommer ansvaret för besöksnäringen flyttas över till kommunledningsförvaltningen och lokalsamordnaruppdraget flyttas till samhällsbyggnadsförvaltningen. Projektet Kulturhus Joar är pausat utifrån det ekonomiska läget men fortsatt prioriterat. Estetiska programmet flyttar från Kulturskolan till nya gymnasieskolan inför läsåret 2024/2025.

I upplevelsenämndens årsplan 2023 finns de prioriterade satsningar som nämnden valt att genomföra under året för att nå målen år 2023. Bedömningen är att tre av verksamhetsmålen är uppnådda, två är på rätt väg och ett mål är delvis på rätt väg för måluppfyllelse. Uppföljningen av medarbetarmålen visar att sjukfrånvaron på upplevelseförvaltningen har minskat sedan föregående år. Den externa personalomsättningen inom förvaltningen har ökat något jämfört med föregående år. Årets medarbetarundersökning visar ett något lägre resultat vad gäller medarbetarengagemanget men ett betydligt bättre resultat vad gäller chef/ledares förutsättningar.

Upplevelsenämndens driftsbudget för 2023 uppgick till 161,9 miljoner kronor. Årets utfall blev 161,0 miljoner kronor. Upplevelsenämndens sammantagna resultat för året visar därmed ett överskott jämfört med budget på 0,9 miljoner kronor. Nämndens investeringsbudget redovisar ett överskott på 8,1 miljoner kronor. Av dessa föreslås 7,6 miljoner kronor att ombudgeteras till 2024.

2 Uppdrag och ansvar

Upplevelsenämndens ansvar utövas i huvudsak inom två verksamhetsområden: idrott och fritid samt kultur och turism. Kultur, konst och bibliotek är åter en enhet efter tillfällig uppdelning i två enheter. Två nya enheter, Bredsand och Föreningsstöd, har tillkommit under året. I april överfördes ansvaret för vattenreningen från enheten Idrottshallar till enheten Badanläggningar. I augusti centraliserades ekonomi och kommunikation till kommunledningsförvaltningen.

En annan förändring är att stabsfunktionen med tio medarbetare har omformats till ett ledningsteam med tre personer, som leds av förvaltningschefen. Förändringen gjordes på grund av att ekonomi- och kommunikationsansvar centraliserades och rollen som stabschef avskaffades.

Förvaltningen har cirka 145 anställda.

Upplevelsenämndens uppdrag och ansvarsområden är enligt reglementet:

- Kulturskolan
- icke föreningsorganiserade fritidsaktiviteter för barn och unga
- främjandet av fysisk aktivitet bland kommunens alla invånare
- att det finns ändamålsenliga anläggningar och lokaler för fritids-, idrotts-, kultur- och annan rekreativ verksamhet

- bedriva Fritidsbanken i kommunal regi
- att göra anläggningar och lokaler tillgängliga för allmänhet och föreningar genom att hyra ut eller på annat sätt upplåta dessa
- kommunens idrottsstipendier
- främjandet av kulturlivet i kommunen
- att folkbildning och biblioteksverksamhet sker minst i enlighet med bibliotekslag (2013:801)
- konstnärlig utsmyckning av kommunens offentliga byggnader och platser; inköp och förvaltning av kommunens konstverk och samlingar; samt beslut om deras placering
- kommunens kulturstipendier
- främjandet av kommunens besöksnäring
- parkguidningsverksamheten
- kulturmiljövård och kulturhistoria; stöd till lokalhistorisk forskning; samt
- kommunens museiverksamhet
- verka för att estetiskt och kulturhistoriskt värdefulla och/eller i samhällsbilden karaktäristiska byggnader och miljöer bevaras
- kommunens konsumentvägledning
- kommunens uppgifter som tillståndsmyndighet för lotteritillstånd enligt spellagen (2018:1138)
- verksamhets- och konsultativt stöd till verksamheter och föreningar inom kultur- och fritidsområdet
- stöd till föreningar och verksamheter när det gäller lokaler och anläggningar; nämnden ska beakta Boverkets föreskrifter om statsbidrag till allmänna samlingslokaler (2017:2)
- att behovet av infrastruktur inom idrotts-, fritids-, kultur- och rekreationsområdet är väl dokumenterat och finns tillgängligt som underlag för översiktsplanering, programarbete etc.
- bedriva camping- och badverksamhet och därmed tillhörande verksamhet.

3 Väsentliga händelser

I och med centraliseringen av administrativa tjänster gjordes en översyn av den egna verksamheten och dess organisation. De medarbetare som arbetar med stöd till civilsamhället på olika sätt samlades i en ny enhet, Föreningsstöd. Enheten startade upp sitt arbete i september och en rekrytering av en fritidsinspiratör har påbörjats utifrån den sociala satsning kommunfullmäktige beslutat om för 2024.

Ersättningsnivåerna har höjts inom verksamhetsstöd till föreningarna. En ny bidragsform, Lovbidrag, har införts för att stimulera kostnadsfria lovaktiviteter, vilket ökar möjligheterna för barn och unga att få ett aktivt och meningsfullt lov.

I samverkan med funktionsrättsrörelsen har förutsättningarna på Sommaro utvecklats för människor med funktionshinder. En handikappanpassad badramp har anlagts till badsäsongen 2023.

Under våren tog kommunen över driften av Bredsands camping, vandrarhem och bad. Det visade sig att många fastigheter var i dåligt skick. Vissa stugor och vandrarhem behövde stängas under vissa perioder under året. Det i kombination med att investeringar genomfördes för att säkerställa kvalitén och höja statusen och sommarens dåliga väder gjorde att det blev ett tufft första år rent ekonomiskt. Det har dock skett en betydande utveckling av området där både camping, vandrarhem och badområde nu håller en väsentligt bättre status.

Pepparrottsbadet har haft en mycket positiv utveckling gällande besöksantalet. Under året besökte 283 000 personer badet jämfört med 240 000 personer 2022. Genom ett strategiskt arbete med effektivt arbetssätt och smart schemaplanering har verksamheten kunnat effektivisera bort cirka 4,5 årsarbetskrafter. Bemanningen är nu dock nere på en miniminivå och utifrån att besöksantalet överträffat alla förväntningar har det lett till att arbetssituationen vissa dagar varit utmanande. Fjärdhundrabadets besöksantal påverkades dock negativt av sommarens dåliga väder.

Upplevelseförvaltningen har fått digitaliseringsprojektmedel beviljade för förstudie samt för upphandling av ett nytt bidrags- och bokningssystem. Ett underlag har tagits fram som ska användas vid upphandling av nytt system under 2024.

Riktlinjer för arbetet inom kommunen med offentlig konst och en ny biblioteksplan för åren 2024–2027

har tagits fram och beslutats i upplevelsenämnden. Beslut om biblioteksplanen tas av fullmäktige under 2024.

Biblioteket har beviljats statsbidrag under året som bland annat har använts till att finansiera ytterligare en busschaufför. Biblioteksbussturerna utökades tillfälligt för att nå nya målgrupper och bättre tillgängliggöra biblioteksservice för kommundelar som har längre till bibliotek än andra delar av kommunen. Bidrag har även beviljats för kompetenshöjande insatser inom läsfrämjandelyftet. Syftet med bidraget är att stärka folkbibliotekens kompetenser inom läsfrämjande och litteraturförmedling, med fokus på barns och ungas läsning. Under sommaren var två feriearbetare anställda som läsande förebilder för att arbeta med konceptet *Läsa Åger* för att minska skolbarns lästapp under sommarlovet med regelbundna besök hos fritidshem med högläsning som varvades med rörelseaktiviteter.

Den nyupptäckta hållristningen i Boglösa hållristningsområde, fick under sommaren stor uppmärksamhet i media. Den guidade vandringen som genomfördes i samverkan med Boglösa hembygdsförening lockade drygt 150 personer. Dokumentationsarbetet är slutfört och hållen är åter övertäckt.

Metoden och utbildningsinsatsen MBU (Människan bakom uniformen) fortsatte likt tidigare med gott resultat och samarbete. Ungdomarna startade upp en ambassadörsförening, MBU AF Enköping som även fick kommunens civilsamhällesstipendium.

Tre tillfälliga museiutställningar om turismens och resandet, ljuskällor och läkekonsten har varit välbesökta och uppskattade. Praktikanter från Uppsala universitet var med och producerade en av utställningarna som en del av sin utbildning.

Många fler besökare har hittat till Fritidsbanken. Jämfört med året innan gick antal besök från 700 till 3 000 och antal utlån ökade från 2 200 till 9 000 artiklar. Fritidsbanken är särskilt populär i samband med lov och långhelger. För att nå ungdomar som idag inte är med i föreningslivet var Fritidsbanken med i "Sommarkul" vid Västerledens IP, en aktivitet som arrangerades av RF-Sisu. Många ungdomar besökte aktiviteten. Fritidsbanken öppnade också en liten fritidsbank på Bredsands camping där sommarjobbare hjälpte till med att låna ut utrustning åt besökare och campinggäster.

Tre större arrangemang genomfördes under sommaren i Bahcohallen som då ställt om från ishall till mässhall. Kunderna har varit nöjda och förfrågningar till nästa år har redan kommit in. Sandbrohallen har haft hög bokningsgrad under sommaren av till exempel privata aktörer, större arrangörer och lag från andra kommuner.

Omläggningen av konstgräset på Teknikcenter Enavallen genomfördes där det gamla gräset flyttades för att återanvändas i Lillkyrka. Installation av ny konstgräsplan på Enavallen har påbörjats och planeras stå klar en bit in på 2024. Vintervädret har påverkat arbetets utförande och tidsplan.

Vintersäsongen startade bra där vädret varit positivt för vinteraktiviteter. Skidspårning och spolning av naturisar har genomförts.

Ytterligare väsentliga händelser redovisas under respektive mål samt under avsnittet Årets prioriterade satsningar.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

4.1.1 Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

☐ Bedöms ej

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

Analys av måluppfyllelsen

Upplevelsenämnden arbetar för att hålla en hög servicenivå gentemot föreningslivet och tillhandahåller stöd och rådgivning genom digitala tjänster, informationsbrev, föreningsdialoger och bokningsservice. Den 1 september infördes en ny enhet Föreningsstöd för att utveckla stödet till föreningar och övrigt civilsamhälle ytterligare.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	54%	57%	63%	60%
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	61,9%	61,7%	64,9%	

4.1.2 Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

☐ Bedöms ej

Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.

Analys av måluppfyllelsen

Föreningsdialoger kring utvecklingsplaner har genomförts i Fjärdhundra, Grillby, Lillkyrka, Örsundsbro och Hummelsta. Dialogerna är viktiga arbetsmetoder för att skapa delaktighet och medborgarinflytande i utvecklingen av kransorterna.

En webbsida för idéburet offentligt partnerskaps-avtal (IOP-avtal) planerades i syfte att synliggöra samverkansprojekt med civilsamhället. Då de kommunövergripande riktlinjerna för IOP antogs av kommunfullmäktige först i november har aktiviteten inte hunnit genomföras.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och	13,8%	14%	11,2%	

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
verksamheter är bra, andel (%)				
Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	23,7%	29,8%	22,6%	
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	70,8%	74,2%	72,2%	

4.1.3 Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

● På rätt väg

Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygdsutvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.

Upplevelsenämndens verksamheter och anläggningar ska vara tillgängliga för alla som bor i Enköpings kommun. Att underhålla och fortsätta utveckla förutsättningarna i kommunens kransorter utgör en central del av nämndens uppdrag. Genom ökad samverkan med föreningsliv samt genom nya kreativa och innovativa sätt att göra saker på, kan nämnden skapa goda förutsättningar för friluftsliv och aktiviteter på landsbygden och dess orter. Det gynnar en sammanhållning och välfärd i hela kommunen.

Analys av måluppfyllelsen

Kulturskolans undervisning i kompanjonläroreskap och instrumentalundervisning har genomförts enligt plan.

Kulturgarantin till samtliga skolelever i kommunen och kulturaktiviteter i hela kommunen har genomförts enligt plan.

Biblioteksbussen och *Boken kommer* ger biblioteksservice i hela kommunen.

Fjärdhundra och Hummelsta fritidsgård erbjuder mötesplatser i kransorterna. Verksamheterna har genomfört aktiviteter enligt plan, bland annat aktiviteter i sporthall, filmvisning och olika lovaktiviteter. Ett samarbete har inletts med föreningen Trygga Barnen.

Föreningsdialoger kring utvecklingsplaner har genomförts i Fjärdhundra, Grillby, Lillkyrka, Örsundsbro och Hummelsta.

Motionsspåren har utvecklats enligt plan med gott resultat. Driften av friluftsbaden har tagits över i egen regi och utvecklats enligt plan. En ny omklädningsbyggnad på Alstabadet blev klar innan sommaren vilket varit ett lyft för badplatsen.

Se även den prioriterade satsningen på samverkan med civilsamhället som kopplar an till detta mål under avsnitt 6.

Sammantaget bedöms måluppfyllelsen vara på rätt väg.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	71,9%	73,6%	72,8%	

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Nöjd kund- verksamhetsundersökning. Brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser				

Någon verksamhetsundersökning har inte genomförts. Ursprunglig mätmetod är inte dokumenterad och indikatorn är inte mätbar i nuvarande form kopplat till målet.

4.2 Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

4.2.1 Mål 7: Alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar

Uppnådd

En av skolans viktigaste satsningar är att följa varje individ från förskolan till gymnasiet för att ge eleven det stöd eller den stimulans som behövs för att uppnå sina mål och för att få bra förutsättningar för ett liv i balans. Motsvarande stöd behövs också för den som studerar inom vuxenutbildningen. Samverkan mellan olika funktioner inom kommunen är viktig, men också med privata och ideella aktörer.

Upplevelsenämndens verksamheter möter barn och unga från förskolan till gymnasiet såväl som till vuxenutbildning, under skoltid och på fritiden. Verksamheterna bidrar därigenom till att ge varje individ det stöd eller den stimulans som behövs för att uppnå sina mål, och få bra förutsättningar för ett liv i balans och ett livslångt lärande. Samverkan mellan olika funktioner inom kommunen samt privata och ideella aktörer är av vikt för att kunna skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet.

Analys av måluppfyllelsen

Kulturskolan har bidragit till den kommunala grundskolans musikundervisning enligt plan. Tillsammans med skolans pedagoger sker undervisning i förskoleklass i musiklektioner och i årskurs 2 med kompanjonlärarskap mot skolans mål i ämnet musik.

Skolbiblioteksverksamheten har skett enligt plan i samarbete mellan skola och biblioteksverksamheten. Genom statsbidrag från Kulturrådet har inköp av medier kunnat göras till bibliotekets läsfrämjande insatser. Alla nyfödda och alla fyraåringar i kommunen har erbjudits gåvoböcker i samarbete med barnavårdscentralen. De barn som biblioteksverksamheten barn träffat inom Bokstart Solsidan, målgrupp 0–3 år, har fått minst en gåvobok. Det läsfrämjande arbetet på skolorna har stärkts genom gåvobok eller klassuppsättning inför författarbesök i årskurs 3, 5 och 8. Småbarnsbokcirkel har genomförts på huvudbiblioteket och på öppna förskolan där deltagande familjer fått en bok. Under hösten 2023 påbörjades ett utökat samarbete med några förskolor på landsbygden.

Kulturgarantin till samtliga skolelever i kommunen och kulturaktiviteter i hela kommunen har genomförts enligt plan. Museet arbetar aktivt med att undervisa och folkbilda om Enköpingsstraktens förflutna från stenåldern till nutid genom visningar för kommunens skolor och förskolor. Museets skolprogram har kommunicerats till skolan på ett nytt och tydligare sätt och en museipedagog har anställts.

Sammantaget bedöms måluppfyllelsen vara uppnådd.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Nöjd kund- verksamhetsundersökning				

Verksamhetsundersökningen genomfördes inte 2020–2021 på grund av pandemin. Mätmetod från ursprungsläget är inte dokumenterat varför jämförelse mellan åren är inte möjlig.

4.3 Självständigt liv

Vi ska ge stöd till de enskilda och familjer i alla åldrar som behöver samhällets hjälp för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett självständigt, aktivt och tryggt liv.

4.3.1 Mål 8: I Enköping har vi väl fungerande metoder och arbetssätt för integrering

 Uppnådd

Integration handlar om vårt arbete med att ge dem som av olika orsaker är i utanförskap en chans att leva självständigt och inkluderat. Och som möjliggör egen försörjning på en jämställd, jämlik och växande arbetsmarknad.

Nämndens verksamheter stärker integration genom mötet mellan människor och utbytet av kunskap och idéer. Integration främjas också genom allas tillgång till en meningsfull fritid som ger människor chansen att utvecklas. Nämnden verkar för ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter inom sina verksamheter. Det gör nämnden bland annat genom att stödja och främja ett rikt föreningsliv som stärker demokratin och känslan av delaktighet och gemenskap, men också genom att tillhandahålla verksamhetsanpassade lokaler och anläggningar. Jämställdhet, jämlikhet, delaktighet, engagemang och medborgarfokus präglar nämndens verksamheter.

Analys av måluppfyllelsen

El sistema och familjekonserterna "Vänstay" har genomförts som planerat både på Enögla- och Rombergaskolan.

Arbetet med gestaltad livsmiljö och enprocentsregeln och att säkerställa biblioteksservice för samtliga kommuninvånare och under skoltid har genomförts enligt plan.

Samarbetet inom SSPF (socialtjänst, skola, polis, fritid) på individ- och gruppnivå fortsätter enligt plan. Samverkan genom MAIA-nätverket som erbjuder information och kunskap om att växa upp i en utsatt livssituation med missbruk, beroende, psykisk ohälsa. Personalen inom fritidsklubb och fritidsgårdar har omcertifierats inom Hbtqi genom RFSL. Fortsatt arbete med MBU (Människan bakom Uniformen) och uppstart av ungdomsambassadörsföreningen MBU AF Enköping.

Tillsammans med Enköpings hyresbostäder har ett samarbete inletts med den ideella föreningen Mamma United. Samarbetet blir en del i kommunens förebyggande arbete för att stärka föräldrar i sitt föräldraskap och ska bidra till social hållbarhet.

Fritidsklubbar och fritidsgårdar i Enköpings kommun är trygga mötesplatser för barn och ungdomar från årskurs 3 till och med den dag man fyller 20 år. Verksamheterna är öppna och gratis.

Simskoleundervisning för skolorna, för de minsta barnen (lek och plask) och för vuxna och ungdomar har genomförts enligt plan. Pepparrottsbadet har anställt en praktikant i samarbetet med Omnia Adastras.

Fritidsbanken gör idrott- och fritidsaktiviteter mer tillgängliga genom att låna ut utrustning gratis. Antalet utlån har ökat stort under 2023 jämfört med 2022. I år har även Lilla Fritidsbanken haft öppet i Bredsand och bemannats av sommarjobbare med stöd av ordinarie personal. Fritidsbanken har även medverkat i *Sommarkul på Västerleden* och på Majblommans lägerveckor i Främjarstugan. Samordnare för Fritidsbanken har informerat alla inskrivna på SFI vid ett par tillfällen under våren. Möjligheten att låna skridskor av Fritidsbanken i ishallen har varit populärt hos skolan och på allmänhetens åkning.

Gårdsenkäten är genomförd under 2023 och verksamheten upplever att det trygghetsskapande arbetet har givit resultat och att resultatet har förbättrats. Verksamheten fortsätter att samtala om och förtydliga de rutiner som finns i verksamheten. Trygghet är viktigt nu när flera besökare har hittat tillbaka till verksamheten. Sammantaget bedöms måluppfyllelsen vara uppnådd.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Säkrade metoder för integrering används systematiskt				
Nöjd kund-verksamhetsundersökning. Frågor om bland annat upplevd tillgänglighet till lokaler och verksamhet				
Enkät - Trygghet - fritidsgård och fritidsklubb (andel mycket trygga)	95%	89%	93%	90%

Säkrade metoder för integrering används systematiskt i förvaltningen men är inte mätbart i procent.

Verksamhetsundersökningen genomfördes inte 2020–2021 på grund av pandemin. Mätmetod från ursprungsläget är inte dokumenterat varför jämförelse mellan åren är inte möjlig.

4.4 Gemenskap och upplevelser

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

4.4.1 Mål 11: Enköping har ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser

 Delvis på rätt väg

Vi ska ha ett brett utbud av aktiviteter och upplevelser som är tillgängliga för alla. Utbudet är också välkänt av potentiella besökare. För att nå upp till målet behöver man förmodligen öka antalet aktiviteter i kransorterna samt renovera och utveckla Joar Blå till ett kulturhus.

Upplevelsenämnden utvecklar kontinuerligt möjligheterna för ett brett utbud av aktiviteter och upplevelser i Enköpings kommun, som bidrar till välfärd, livskvalitet, folkhälsa och lärande. Utbudet är tillgängligt för alla och anpassat utifrån olika förutsättningar och behov. Utbudet är också välkänt och kan ändra karaktär i takt med att samhället förändras, tack vare att vi har en stark samverkan med civilsamhälle, näringsliv och andra samarbetspartners. Gestaltad kulturmiljö, nytt kulturhus, ökade aktiviteter i kransorterna, kulturstråk längs med Kyrkogatan samt utveckling av konceptet Lägerstaden Enköping är av vikt för måluppfyllelsen. Vi värnar och skyddar våra gemensamma kulturarv och våra gemensamma kulturmiljöer för deras egenvärde och till gagn för kommande generationer.

Analys av måluppfyllelsen

Lovaktiviteter har genomförts enligt plan i de olika verksamheterna. Loven erbjöd olika aktiviteter för barn och unga. Kulturskolans filmkollo, Sommargård på V-boden, Konstklubbens Konstkollo, Sommarboken och skolelevernas egen konstutställningen Fiskfest! Läslovet med Höstglöd, Utställningen Ljuskällor, spökjakt, och tågtur med spöktema från Joar Blå till spökskogen.

Bibliotekets lådcykel har haft pop-up på olika platser. Projektet Läsa äger har genomförts, vilket är ett koncept för att minska skolbarns lästapp under sommarlovet med regelbundna besök hos fritidshem med högläsning som varvades med rörelseaktiviteter. Under del av sommaren har två ungdomar varit

anställda av biblioteket som läsande förebilder.

Skolavslutningsbio genomfördes på Medborgarhuset Joar vilket är en del i ett förebyggande arbete. Aktiviteten som riktar sig till ungdomar i årskurs 7–9 samt årskurs 1–2 på gymnasiet hade 450 enskilda besökare.

Måndagskvällar i Skolparken genomfördes under fyra kvällar med ett varierat program med fokus på musik. Kvällarna besöktes av totalt 1000 gäster. Utöver detta såg 700 personer den livesändning som Enköpings-Posten genomförde.

Kulturskolan har genomfört flera prova på och öppna aktiviteter. Ett stort antal konserter och föreställningar har genomförts centralt och i kransort under året, allt från frö- och blomkonserter där drygt 250 av de yngsta eleverna deltog till julkonserter i Vårfrukyrkan där drygt 100 elever deltog med musik och dans och stipendier delades ut.

En museipedagog har anställts och fortsätter arbetet kring visningar av museet för skola och allmänhet. De historiska tågturerna har genomförts. Planer finns att utöka antalet teman på tågturerna.

Ny konstgräsplan på Enavallen C-plan kommer att anläggas under året. Konstgräset på Teknikcentrum på Enavallen har bytts ut. Konstgräset har flyttats till Lillkyrka vilket kommer skapa bättre förutsättningar för föreningslivet, skolan i Lillkyrka samt för spontanidrott.

I utvecklingen av Bredsandsområdet har följande genomförts: utegym, äventyrsgolfbana, markarbeten på campingtomter som kommer fortsätta under hösten, cykelparkeringar längs stranden, anslagstavla på stranden för viktig information till allmänheten, nya bryggor, nya lås till alla fastigheter, nya dörrar och ny ventilation i vandrarhemmet och utökad parkering vid gamla vägen.

Trots att samtliga planerade aktiviteter utom Kulturhus Joar är utförda enligt plan bedöms måluppfyllelsen ändå bara vara delvis på rätt väg. Detta eftersom projektet Kulturhus Joar, som är ett projekt av stor betydelse, har pausats och har stor påverkan på den totala måluppfyllelsen.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
11 .b Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7-20 år	21,9	24,9		30

Utfall för 2023 finns ännu inte inrapporterat i Kolada.

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Nöjd kundindex – verksamhetsundersökning: Brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser				

Verksamhetsundersökningen genomfördes inte 2020-2021 på grund av pandemin. Mätmetod från ursprungsläget är inte dokumenterat varför jämförelse mellan åren är inte möjlig.

4.4.2 Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

 Uppnådd

I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.

Utifrån en god dialog och aktiv samverkan skapar nämnden tillsammans med civilsamhället i ett kreativt ömsesidigt utbyte. Civilsamhället är en möjliggörare och vi stödjer dem i att uppnå nya kreativa och innovativa sätt att göra saker på. Vi utvecklar nya samverkansformer. Vi skapar därigenom verksamhet som leder till att invånare kan ta del av mer och nya inspirerande utbud och upplevelser, som ger nytta,

nöje och bidrar till en gynnsam samhällsutveckling.

Analys av måluppfyllelsen

De medarbetare i förvaltningen som arbetar med stöd till civilsamhället på olika sätt har i september samlas i en ny enhet, Föreningsstöd, i syfte att stärka stödet till föreningsliv och civilsamhälle. Enheten kommer i början av 2024 förstärkas med en fritidsinspiratör utifrån den satsning på social hållbarhet kommunfullmäktige beslutat om.

Föreningsdialoger kring utvecklingsplaner i kransort har genomförts, se även under mål 2 och 3.

I Bredsand pågår samarbete med privata aktörer i form av foodtrucks som står för matservering, uthyrning av kajaker och SUP samt Fjärdhundraland som bidrar med kartor och kataloger. På Pepparrottsbadet har föreningssamarbeten och dialoger kring aktiviteter genomförts.

Omfattande aktiviteter kopplat till mål 13 har genomförts bland annat genom årets prioriterade satsningar kopplade till målet, se under *Dialog och samverkan med civilsamhället, Föreningarnas Hus, Kulturhus Joar och Korsängsfältet med intilliggande anläggningar*. Under året har en utökad och aktiv dialog hållits med föreningarna bland annat genom utredningen kring föreningarnas hus. Föreningarna har varit nöjda med dialogerna och hur de har genomförts vilket också kan ses i resultatet i föreningsenkäten. Sammantaget bedöms måluppfyllelsen vara uppnådd.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
13 .a Nöjd kundindex föreningsliv/övrigt civilsamhälle, föreningar och andra aktörer som samverkat med eller deltagit i föreningsdialoger och/eller utbildningar anordnade av UPN är nöjda eller mycket nöjda	-	82%	88%	80%

Utgångsläget år 2019 var 70 %

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Nöjd kundindex föreningsliv/övrigt civilsamhälle, föreningar och andra aktörer som samverkat med eller deltagit i föreningsdialoger och/eller utbildningar anordnade av UPN är nöjda eller mycket nöjda		82%	88%	80%

4.5 Näringsliv och arbetsmarknad

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

4.5.1 Mål 20: Enköping har en stark besöksnäring

 På rätt väg

Turism och besöksnäring har stor betydelse för sysselsättningen i Enköpings kommun, men också som ett sätt att marknadsföra Enköping.

Turism- och besöksnäring är en näring som har stor betydelse för invånare besökare och företagande. Genom att det är en näring har den också en betydelse för tillväxten, den skapar arbetstillfällen, ekonomiska värden och är en kraft för regional utveckling.

Analys av måluppfyllelsen

Övertagande och utveckling av Bredsands camping har bidragit till måluppfyllnad. Många turister från Danmark, Tyskland, Nederländerna besöker Bredsands camping och verksamheten kan ge bra information om närliggande besöksmål. Dock har sommarens dåliga väder bidragit till att antalet bokningar inte nådde förväntad prognos. Verksamheten erbjuder även bad & bo paket med besök på Pepparrottsbadet, skolläger. Hemsidan ger en större syn på turist/besökslivet i Enköping

Arbetet med projekt Regional cykelled Enköping-Håbo har fortsatt enligt plan. Projektet stärker hållbar turism där möjligheter för besöksnäringens aktörer går hand i hand med folkhälsa. För att utveckla cykelturismen i regionen har ytterligare en provcykling genomförts, denna gång mellan Enköping och Örsundsbro. Cykelfrämjandet jämför varje år kommunernas insatser för ökad cykling och i årets Kommunvelometer placerade sig Enköping på plats två i kategorin mindre kommuner (50 000 invånare).

I det länsgemensamma projektet 100 nya svenska bussar pågår arbete med att följa upp antalet genomförda bussturer.

Arbetet inom ramen för Fyra Mälarstäder med fokus på båtturism har även det fortsatt enligt plan. Gästhamnskortet är i bruk.

SM-tävlingar i rally är genomförda i Annelund där kommunen deltagit som en samarbetspart och SM i enduro genomfördes med start på Grillbyfältet där dialoger har förts löpande med arrangören.

Fortsatt arbete pågår med att säkerställa övernattningsplatser i nya skolor.

Sammantaget bedöms måluppfyllelsen vara på rätt väg. Startläget 2019 var tidigare felaktigt angivet till 90 570 gästnätter. Den officiella statistiken för 2019 var dock lägre, 87 696 gästnätter. De efterföljande åren har därför justerats efter den officiella statistiken från Tillväxtverket vilken visar att målet nåddes till hälften år 2022. Antalet gästnätter för 2023 är ännu inte statistiskt säkerställt men ser ut att ha minskat jämfört med året innan.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
20 .a Antal gästnätter per år, ökning i %	-22,6%	2,8%		6%

Nämnds indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Antal gästnätter per år, ökning i %	-22,6%	2,8%		

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

Ej på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Årets HME-värde (hållbart medarbetarindex) för upplevelseförvaltningen är 74 på en skala 0–100. Det är en minskning från föregående år där resultatet var 76 och är lägre än genomsnittet för kommunen totalt (78). Svarsfrekvensen är 64 procent vilket motsvarar föregående år. NPS värdet, det vill säga andelen som kan tänka sig rekommendera Enköpings kommun som arbetsgivare, har minskat till -31 jämfört med -27 föregående år. Resultat för hela Enköpings kommun är -13.

Förvaltningen har en svagt nedåtgående trend för de senaste åren och det är angeläget att arbeta aktivt med målsättningen att öka i första hand HME- värdet, men även NPS-värdet. Områden att förbättra är medarbetarnas delaktighet och engagemang i arbetet. Förvaltningen kommer därför att presentera resultatet för och arbeta tillsammans med medarbetarna. Det sker inom varje enhet och APT-nivå och i medarbetarsamtal. På så sätt finns möjlighet att ta om hand varje enhets specifika resultat. Framkommer liknande behov kan det leda till förvaltningsgemensamma insatser.

Nämndens mål (80) och kommunfullmäktiges mål (84) är därmed inte på rätt väg och har inte uppnåtts.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang UPN	80	78	76	74	80

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Chefsindex, hur cheferna som medarbetare bedömer sin egen arbetsplats, har tydligt förbättrats inom förvaltningen, från 67 (2022) till 83, vilket är högre än det kommungemensamma utfallet (81). Nämndens mål på 70 är därmed uppnått och på rätt väg utifrån kommunfullmäktiges mål (85).

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22 .a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät UPN	70	76	67	83	70

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

 På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Upplivelsesförvaltningens sjukfrånvaro har minskat under 2023 och var för helåret 5,7 procent vilket är lägre än för 2022 (7,3 procent). Det är också lägre jämfört med den övergripande sjukfrånvaron för Enköpings kommun för perioden (7,4 procent). Utgångsläget 2019 för sjukfrånvaron för upplevelsenämnden var 5,5 procent.

Kommunfullmäktiges mål på 5,6 procent är därmed uppnått. Nämndsmålet på 4 procent har dock inte kunnat uppnås.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro UPN	5,5%	5,9%	7,3%	5,7%	4%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

 Ej på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

För upplivelsesförvaltningen uppgick den externa personalomsättningen för året till 10,5 procent vilket innebär att 15 personer avslutat sin anställning under året. Även de som slutat sin anställning den 31 december 2022 ingår i 2023 års siffror. Pension räknas inte som extern personalomsättning. För kommunen som helhet är siffran 10,2 procent.

Utfallet för helåret 2022 var 9,9 procent och utgångsläget 2019 var 8,9 procent.

Kommunfullmäktiges mål på 8 procent och nämndens mål på 7 procent är därmed inte uppnådda.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning UPN	8,9%	9,8%	9,9%	10,5%	7%

6Årets prioriterade satsningar

Kommunens uppgift	Prioriterad satsning	Kommentar
Delaktighet och demokrati	Dialog och samverkan med civilsamhället Arbeta för inkludering, delaktighet och samverkan mellan kommunen och civilsamhället. Civilsamhället är en viktig part i upplevelsenämndens ansvarsområde. Civilsamhället ska uppleva att kommunen är en partner i deras utveckling.	Kultur och turism arbetar i det förvaltningsgemensamma uppdraget stöd till civilsamhället och bidrar med kulturperspektivet. Bidrag till kulturområdets aktörer betalas ut centralt. Hembygdsföreningar har fått investeringsmedel beviljat. Bidrag för sommarlovsaktiviteter har delats ut till de tre föreningar som ansökt. Bland annat har det funnits möjlighet att prova på teater. Landsbygd och kransort har särskilt prioriteras för att få en så bra spridning som möjligt inom kommunen. Utvecklingsplaner i kransort genomförda enligt plan och löpande arbete utifrån utvecklingsplanerna har utförts. Dialoger genomförda med berörda föreningar i olika projekt så som konstgräsplaner, facilitetsbyggnad Korsängen, utveckling Bahcohallen med flera. Delaktighet i en föreningsdriven dialog om multihall. Ett projekt har startats upp med tre olika föreningar om att anlägga en idrottsyta på Korsängsfältet för rollerderby, pumptrack etc. Dialog och samarbete kring SM i Enduro och SM i rally samt för USM i rugby. Två föreningsdialoger har genomförts samt löpande dialoger med föreningar under året i olika frågor.
Gemenskap och upplevelser	Kommunikation och marknadsföring Marknadsföra och synliggöra nämndens verksamheter i hela Enköpings kommun. För att nå nya målgrupper behöver utbud av aktiviteter och upplevelser vara välkända hos kommuninvånare såväl som besökare.	En följeffekt av centraliseringen innebär att kommunikationsplanen på övergripande nivå numera görs centralt. Vid behov skapas kommunikationsplaner till projekt eller insatser på förvaltningen. Pepparrottsbadet och Bredsand har kommunicerat löpande utåt på hemsida och Instagram för att marknadsföra sig. Fokus har även varit på hur marknadsföringen kan utvecklas. Verksamheten jobbar aktivt för att de som genomför arrangemang ska vara nöjda och vilja återkomma vilket förhoppningsvis skapar ett gott rykte som gör att fler vill komma hit. Dialog och samarbete med föreningar som står värd för arrangemang så att de t.ex. kan synas på infartsskyltarna. Ett bra exempel på ett bra värdskap är att Sveriges näst största fotbollsturnering Aroscupen hyrde in lag för övernattnig under sommaren. Till 2024 kommer turneringen utökas och även spelas i Enköping. Fritidsbanken genomför löpande kommunikationsinsatser och har under sommaren haft ambulerande verksamhet

Kommunens uppgift	Prioriterad satsning	Kommentar
		på Västerleden samt i Bredsand för att fler ska få möjlighet till en aktiv fritid. Verksamheten har efter ett studiebesök under våren påbörjat ett arbete med att skapa en typ av mikrodestination för Korsängsfältet. Skyltar och områdeskartor har tagits fram och ska sättas upp, önskemål finns om en hemsida där hela utbudet kan marknadsföras samt att en logga tas fram. Frågan har stämts av med näringsliv och kommunikation och ska tas vidare under 2024.
	Kulturhus Joar Arbeta med att renovera och ställa om medborgarhuset Joar Blå till kulturhus Joar genom strategier, logistik och platsvarumärke	Programhandling för kulturhus Joar färdigställdes i slutet av april. I maj fattade upplevelsenämnden och tekniska nämnden beslut om kulturhus Joar. Kommunstyrelsen pausade tillfälligt ärendet innan sommaren till följd av det ekonomiska läget. Kommunfullmäktige har i ändringsbudget 2023 beslutat om att utöka investeringsutgiften till 255 miljoner kronor.
	Föreningarnas Hus Utreda ett Föreningarnas Hus med fokus på effektiv lokalanvändning	Upplevelseförvaltningen har rapporterat uppdraget föreningarnas hus till upplevelsenämnden. Upplevelsenämnden har fattat beslut om att på kort sikt behålla lokalen Torggatan 21 som föreningslokal, ta betalt av föreningslivet enligt taxor och avgifter, samt se över möjligheten att göra lokalen tillgänglig för fler föreningar. Beslutet att behålla lokalen gäller under förutsättning att upplevelsenämnden får utökad budget för hyreskostnaden.
	Årets stadskärna 2025 Delta i arbetet med att Enköping ska bli årets stadskärna 2025	Förvaltningen har under året arbetat för Årets stadskärna, utifrån formulerad handlingsplan med tillhörande aktiviteter. Kulturaktiviteter med bredd och med ett varierat innehåll har genomförts, där exempelvis museet har arbetat för att ge plats för stadens historia i stadsrummet. Så har skett genom att bilder från förra sekelskiftet har folierats på elskåp på torget och på angränsande gator. Under slutet av året har de folierade skåpen använts som pedagogiska inslag i stadsvandringar, för skola och för en intresserad allmänhet. Under året har även enheten konst, kultur och bibliotek bidragit med kulturaktiviteter i samband med Trädgårdsdagen och kulturskolan har bidragit genom musikframträdande i samband med flera av de anordnade aktiviteterna på torget, så som bilens dag och julmarknaden.
	Korsängsfältet med intilliggande idrottsanläggningar Fortsätta utvecklingen av Korsängsfältet för organiserat och spontant idrottande och friluftsliv. Även utveckla befintliga idrottsanläggningar.	Omlädningsrumsbyggnaden på Korsängen har färdigställts vilket är en otroligt viktig investering för de föreningar som verkar på Korsängsfältet då de tidigare saknat facilitetsmöjligheter. Byggnaden ger också möjlighet till en fortsatt föreningsutveckling på området. Bowlinghallens lokal har utökats med nya omlädningsrum där man nyttjat tomma lokaler i gamla badhuset. Det skapade möjligheter för bowlingen att utöka antalet sittplatser i restaurangen genom att riva de gamla omlädningsrummen. Ombyggnation påbörjades under senhösten och kommer stå klart månadsskiftet januari/februari 2024. Bahcohallen har för första året använts som evenemangsarena under maj-juni. 3 större evenemang har genomförts med bra utfall. Verksamheten har deltagit i en föreningsledd dialogserie om en multihall.

7 Uppföljning ekonomi

7.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	10,8	12,5	13,0	0,5
Bidrag (intäkter)	4,5	1,6	2,9	1,3
Övriga intäkter	23,9	28,7	26,8	-1,9
Summa intäkter	39,2	42,8	42,7	-0,1
Personalkostnader	-79,4	-88	-85,1	2,9
Bidrag (kostnader)	-6,0	-6,4	-7,3	-0,9
Köp av verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokalhyror	-68,6	-72,8	-72,1	0,7
Övriga driftskostnader	-28,4	-27,2	-29,2	-2,0
Kapitaltjänstkostnader	-8,9	-10,3	-10,0	0,3
Summa kostnader	-191,3	-204,7	-203,7	1,0
Summa totalt (mnkr)	-152,0	-161,9	-161,0	0,9

7.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Turistinformation/Camping	-2,8	-1,9	-3,8	-1,9
Allmän kulturverksamhet	-14,1	-15,6	-14,9	0,7
Bibliotek	-13,6	-15,6	-15,2	0,4
Kulturskola	-11,6	-12,7	-11,8	0,9
Idrotts- och fritidsanläggningar	-86,5	-93,2	-91,1	2,1
Fritidsgårdar	-6,7	-7,3	-7,8	-0,5
UPF OH	-11,2	-9,8	-10,0	-0,2
Integration	-0,6	-0,7	-0,9	-0,2
Föreningsbidrag exkl bidrag till kultur och fritidsgårdar	-4,0	-3,7	-4,1	-0,4
Övriga verksamheter	-0,9	-1,4	-1,4	0,0
Totalt (mnkr)	-152,0	-161,9	-161,0	0,9

7.3 Ekonomisk analys

Upplevelsenämndens budget för 2023 var 161,9 miljoner kronor. Årets utfall blev 161,0 miljoner kronor, vilket ger ett överskott på 0,9 miljoner kronor.

Nämndens senast rapporterade prognos visade ett överskott på 3,0 miljoner kronor. Avvikelsen mellan prognos och utfall berodde bland annat på att personalkostnaderna var högre än prognostiserad kostnad. Det gällde sjuklöner som inte budgeterats men där det 2023 låg ett utfall på -1,1 miljoner kronor. Avvikelsen i prognos berodde även på att tennisklubbens lån löstes med -0,6 miljoner kronor, samt generellt ökade driftskostnader på alla verksamheter.

Resultaträkning

Intäkter

Totala intäkterna låg i linje med budget, med endast 0,1 miljoner kronor i minskad intäkt.

Ej budgeterade beviljade statliga bidrag till Bibliotek och Kulturskola gav en ökad intäkt på 1,3 miljoner kronor. Detta gav även ett utfall på personalkostnader och övriga driftskostnader med motsvarande belopp.

Idrotts- och fritidsanläggningar hade en negativ avvikelse på planhyror om 0,6 miljoner kronor, detta på grund av sen uppstart under våren, och dåligt väder med mycket regn. Hyresintäkt från Enköpings Ridklubb, Åkerby på 0,1 miljoner kronor var budgeterat, men hanterades inte i år.

Försäljningsintäkterna på Pepparrottsbadet hade en positiv avvikelse på 0,7 miljoner kronor då antalet besökare under 2023 var fler än förväntat, totalt cirka 283 000 st.

Bredsands intäkter var 1,8 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket berodde på att verksamheten bedrev campingverksamheten först från maj månad och budgeten var beräknad på helår.

Kostnader

Personalkostnaderna var totalt 2,9 miljoner kronor lägre än budgeterat. Personalkostnaderna var lägre på flera enheter på grund av vakanta tjänster, svårigheter vid rekrytering, tjänstledighet, föräldraledighet och sjukskrivning, men även effektiviseringar där vissa tjänster inte återinsatts. De största avvikelserna fanns på Kulturskolan 1,0 miljoner kronor. Museum och turism 1,1 miljoner. Idrott och fritid 1,9 miljoner kronor, där badanläggningarna stod för 1,3 miljoner kronor.

Några enheter hade högre personalkostnader, som Fritidsgårdar som hade en ökning med 0,2 miljoner kronor då de tillfälligt förstärkte verksamheten. Upplevelseförvaltningens stab hade en högre kostnad med 0,6 miljoner kronor på grund av utbetalt avgångsvederlag.

Bidrag låg 0,9 miljoner kronor över budget. Där lösen av tennisklubbens lån 0,6 miljoner kronor och bidrag för Boulebana i Örsundsbro 0,4 miljoner kronor var de större avvikelserna

Lokalhyror låg 0,7 miljoner kronor under budget. För Idrott och fritid var lokalkostnaderna cirka 1,0 miljoner kronor lägre än budgeterat. Detta bero på väsentligt lägre hyra för två anläggningar samt en något senare driftsättning av den nya omklädningsbyggnaden på Korsängen.

På Upplevelseförvaltningen centralt har lokalkostnaderna ökat med 0,6 miljoner kronor för hyra av lokalen Torggatan 21. Lokalen används av seniorföreningar. Upplevelsenämnden har fått lokalen överflyttad från annan del av organisationen men budgetram flyttades inte med. Samtidigt har hyran för de administrativa lokalerna minskats med 0,2 miljoner kronor till följd av centralisering och omorganisation.

Övriga driftskostnader låg över budget med 2,0 miljoner kronor. En generell ökning av driftskostnader kunde ses på alla enheter. Större avvikelser att nämna var Kulturskolans driftskostnader som ökade med 0,3 miljoner kronor vilket bland annat berodde på kostnader i och med att estetiska programmet flyttar till andra lokaler 2024.

Bredsands driftkostnaderna hade gått över budget med 0,5 miljoner kronor vilket beror på att större investeringar och insatser behövdes göras med anledning av det eftersatta underhållet.

Pepparrottsbadet hade som en följd av ökad försäljning ett behov av mer förbrukningsvaror och material. Därtill kommer reparationer av inventarier och maskiner vilket totalt skapar en negativ avvikelse på 0,4 miljoner kronor.

Arrangemang hade en ökad kostnad på 0,3 miljoner kronor på utfall jämfört med budget på helår, varav 0,15 är en tillkommande kostnad för höstglöd. För att i framtiden kunna möta nuvarande målsättning och förväntan, kommer budgeten att behöva utökas eller så behövs arrangemangen förändras.

Kapitaltjänstkostnader var 0,3 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket beror på att investeringar tagits i bruk senare än beräknat.

Driftsredovisning

De största avvikelserna mellan utfall och budget fanns på Turistinformation/Camping, Kulturskolan samt Idrotts- och fritidsanläggningar.

För verksamhet Turistinformation/Camping bestod avvikelsen bland annat på lägre försäljningsintäkter i Bredsand.

För verksamhet Kulturskolan bestod avvikelsen av att personalkostnaderna blev lägre beroende på fortsatta svårigheter med tillsättning av pedagogtjänster, tidigare långvarig sjukfrånvaro och VAB.

För verksamhet Idrotts- och fritidsanläggningar bestod avvikelserna av högre försäljningsintäkter på Pepparrottsbadet och lägre hyreskostnader för lokaler.

Fotnot: Följande verksamheter summeras i rubriken *Föreningsbidrag exkl kultur*: Allmän fritidsverksamhet, Stöd till studieorganisationer, Äldreomsorg och Insatser till personer med funktionsnedsättning. Under rubriken *Övriga verksamheter*: Upplevelsenämnd, Övrig politisk verksamhet, Konsument- och energirådgivning och Alkoholtillstånd mm. I verksamheten *Allmän kultur* ingår, bidrag till kulturföreningar, museum och kulturverksamhet.

7.4 Åtgärder för budget i balans

Upplevelsenämnden redovisar en budget i balans.

7.5 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Museum, besök per år (digitala och fysiska)	25 394	37 000	35 000	45 000
Parkguidningar per år, antal grupper	34	60	75	105
Bibliotek, besök per år	194 477	222 161	225 000	242 994
Kultur, Förskola: föreställningar - deltagare	821	2 107	2 000	1 805
Kultur, Grundskola: föreställningar - deltagare	4 710	5 108	5 200	5 527

Museum och turism

Under året har 105 visningar genomförts varav 26 allmänna turer (773 personer) och 51 bokade turer med parktåget (1 323 personer) samt nio parkvandringar (214 personer). Utfallet ligger över budget då parktåget har varit populärare än väntat. Säsongen kunde komma igång som planerat i maj (jämfört med juli förra året) och tåget har varit driftsäkert utan inställda turer.

Besök till museet/turistinformationen samt digitala besök har legat relativt jämnt fördelat över året men har ökat den sista perioden med ett utfall på totalt 10 000 besökare över budget. Ökningen är främst relaterad till digitala besökare. Av det totalt 45 000 besöken var 15 000 fysiska och 30 000 digitala. Det har skett en successiv ökning till det digitala museet under en tid. Utöver det är tänkbara förklaringar till ökningen att uppmärksamheten från tv-programmet "Det sitter i väggarna" ledde till att besökare skrollade runt också på övriga objekt på digitalt museum samt att den utökade satsningen på pedagogik lett till att skolor använder den digitala resursen mer.

Bibliotek

Budget för antalet besök på biblioteket är 225 000. Utfallet (242 994) för antalet besök har ökat år 2023 jämfört med föregående pandemiår. Den långsiktiga prognosen är dock att biblioteket tappar ca 5-10

000 besökare per år i jämförelse med åren före pandemin (jfr 271 733 besökare år 2019) och åren efter 2023.

Kulturgarantin – professionell scenkonst för barn i förskola och elever i grundskola

Budget för kulturgarantin är att 5 200 elever i grundskolan och 2000 elever i förskolan ska ta del av kulturgarantin under år 2023. Utfallet för förskolan blev lägre än beräknat på grund av att budgeten inte räckte till för att boka föreställningar under höstterminen till mindre spelplatser och till kransorter. Förskolan har svårare än högre åldrar att ta sig till Joar Blå för att se föreställningar.

7.6 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikelse volym utfall mot beslutad budget	Avvikelse utfall mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse utfall mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Allmän kulturverksamhet	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	0,7
Idrotts- och fritidsanläggningar	Befolkning½	47 998	48 015	17	0	2,1
Kulturskola	Elever	2 200	2 163	-37	0,2	0,9
Fritidsgårdar	Unga UPN	6 614	6 548	-66	0,1	-0,5

Avvikelsen i utfall mot budget går inte att koppla direkt till ökad eller minskad volym, utan har andra orsaker.

Allmän kulturverksamhet

Överskottet går inte att koppla direkt till ökad volym utan har andra orsaker.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Överskottet går inte att koppla direkt till ökad volym utan har andra orsaker.

Kulturskola

Avvikelsen i utfall mot budget beror på lägre personalkostnader, i och med svårigheter att nyrekrytera, och går inte att koppla till volymavvikelsen.

Fritidsgårdar

Underskottet går inte att koppla direkt till minskad volym utan har andra orsaker.

8 Investeringsredovisning

8.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeteringar
Markanläggningar och inventarier				
Enskilda poster:				
Bouleplan Åvallen	-0,5	0	0,5	
Konstgräsplan	-10,0	-5,6	4,4	-4,4
Samlingsposter:				
Markanläggningar, inventarier och mindre byggnader (reinvestering)	-12,5	-9,3	3,2	-3,2
Totalt (mnkr)	-23,0	-14,9	8,1	-7,6

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Upplevelsenämndens beslutade investeringsbudget för inventarier, mark och mindre byggnader uppgick till 11,7 miljoner kronor i årsplanen för 2023. Ombudgetering av investeringsmedel för ismaskin ökade investeringsbudgeten med ytterligare 1,3 miljoner kronor.

Nämnden beslutade i den ursprungliga budgeten att inte nyttja 4,9 miljoner kronor av dessa i syfte att minska kostnader och för att ha en budget i balans under 2023. I och med att beslut togs i maj att driva camping och vandrarhem i Bredsand i kommunal regi har dock ett flertal investeringar behövt göras. Investeringarna har avsett både markarbeten, reinvesteringar och utveckling av Bredsand.

Kommunstyrelsen fattade under året beslut om att tidigarelägga investering i en ny konstgräsplan till 2023 och istället senarelägga ombyggnationen av C-paviljongen. I och med beslutet så flyttades 10,0 miljoner kronor till projektet ny konstgräsplan. Efter upphandling landade dock kostnaden på 12,7 miljoner kronor, vilket gjorde att nämnden behövde skjuta till 2,7 miljoner kronor från de 4,9 miljoner kronor som var tänkt att inte nyttjas under året. Konstgräsplanen är påbörjad och beräknas att färdigställas under våren 2024.

I ändringsbudgeten som togs av kommunfullmäktige i augusti 2023 så ökade investeringsutgiften med anledning av ovan till 23 miljoner kronor.

Bouleplan Åvallen i Örsundsbro planerades att återställas under 2023 till en kostnad om 0,5 miljoner kronor. Nämnden tog beslut om att inte genomföra projektet, utan att istället ge ett föreningsbidrag om 400 000 kronor för att skapa nya bouleplaner på annan plats i Örsundsbro.

Totalt utfall för genomförda investeringar uppgick under 2023 till 14,9 miljoner kronor. Tre projekt låg som pågående vid årsskiftet, vilket tillsammans med bouleplanen i Örsundsbro förklarar avvikelsen på 8,1 miljoner kronor.

Ombudgetering

Pågående projekt framgår enligt nedan. Utifrån den totala budgeten för dessa tre projekt uppgår behovet av ombudgetering till 7 642 000 kronor.

- Ny konstgräsplan
- Byte av belysning Teknikcenter Enavallen
- Byte av belysning Lillsidans näridrottsplats

9Förväntad utveckling

Övergripande utveckling

De kommande åren kommer fortsatt att innebära en växande kommun och minskade ekonomiska resurser vilket gör att det blir viktigt med tydliga prioriteringar. Verksamheten befinner sig redan i ett utmanande läge resursmässigt utifrån de senaste årens effektiviseringar. Verksamhets- och ekonomistyrning behöver fortsatt vara nära sammanlänkade även efter centraliseringen.

Kommunikationsinsatserna behöver fortsatt vara agila och anpassade till det publika uppdraget och mötet med besökare, föreningsliv och övrigt civilsamhälle.

Den sociala satsning som nu kommer göras är en av de absolut viktigaste samhällsfrågorna kommunen har att jobba med. Förvaltningen ser att den förvaltningsövergripande dialog som påbörjats samt att involvera rätt externa parter ger goda möjligheter till ett framgångsrikt arbete för att få fler barn och unga till en meningsfull fritid och med målsättningen att även målgruppen äldre ska kunna bli del i den utvecklingen. Arbetet kring en mötesplats för Hbtqi ungdomar har påbörjats inom kommunen tillsammans med RFSL ungdom.

Under 2024 fortsätter implementering av kommunens nya styrmodell där upplevelsenämnden kommer fatta beslut om utvecklingsmål för kommande åren. Nya arbetssätt har tagits fram inför budget 2025 där förvaltningen under våren ska ta fram en verksamhetsanalys som beslutas av upplevelsenämnden i april 2024. Arbete kommer också ske med implementering och handlingsplaner kopplade till olika kommunövergripande program som hållbarhetsprogram och landsbygdsprogram. De kulturpolitiska respektive fritidspolitiska programmen kommer utvärderas under året. Kommunen har påbörjat ett innovations- och förändringsarbete där en representant från förvaltningen ingår i ett nystartat kommunövergripande innovationsteam.

Digitaliseringen är en fortsatt viktig fråga för att erbjuda service till invånare och besökare, särskilt då en stor del av målgruppen är yngre. Samtidigt arbetar verksamheterna för att inkludera alla och ibland kan extra stöd behöva erbjudas.

Samverkan för ett tryggt Enköping

En ny lag har trätt i kraft som pekar ut kommunens ansvar i det brottsförebyggande arbetet. Det, i kombination med en samhällsutveckling där normbrytande beteenden kryper längre ner i åldrarna och psykisk ohälsa ökar, innebär ett än mer utpekat behov av samverkan kring proaktiva insatser. Samtidigt är kärnverksamhet som fritidsgårdar, föreningsliv och kulturaktiviteter viktiga friskfaktorer. Arbetet med MBU (människan bakom uniformen) och samarbetsformen SSPF (skola, social, polis och fritid) fortsätter. Under våren 2024 kommer en utvärdering och utveckling av konceptet att göras vilket gör att MBU planeras starta hösten 2024. Ökad samverkan är en nödvändighet för målgruppens bästa samtidigt som verksamheten ser en utmaningen att upprätthålla kärnverksamhet med nuvarande öppna fritidsgårdar där antalet besökare ökar inne i Enköping.

Verksamhetens utveckling och ekonomi

Kostnaderna ökar för arrangemang så som Nationaldagen och Måndagskvällar mer än budget vilket hittills har hanterats genom omfördelning. Trenden är dock att budgeten rymmer mindre än nuvarande målsättning och invånarnas förväntan.

En fortsatt procentuell ökning av taxor och avgifter är nödvändig. Samtidigt kan det skapa irritation hos föreningsliv, besökare och elever samt även påverka möjligheten att delta för vissa målgrupper. I förlängningen kan det leda till svårighet att uppnå intäktsmål.

Verksamheten ser en ljus framtid för Bredsandsområdet där målet är att driva camping och vandrarhem med syfte att lyfta området Bredsand och att det blir levande även under vinter/ höstperioder för invånare och besökare.

Facilitetsbyggnaden på Korsängsfältet ger mycket bättre förutsättningar för föreningslivet att utvecklas på platsen men medför också att kostnaderna för personal, städmaterial och pappersvaror ökar. Ny konstgräsplan på Enavallens C-plan är mycket positivt för föreningarna men innebär också ökade drift- och underhållskostnader.

Klimatförändringarna gör att det finns ett ökat behov av att säkra anläggningar mot översvämningar då det blir vanligare med extrem nederbörd under kort tid. Redan idag finns problem på bland annat Korsängsfältet och den regniga sommaren har gjort att gräsplaner varit stängda i vissa perioder vilket

skapar problem för föreningarna att genomföra sina aktiviteter och medför minskade intäkter för verksamheten. Konstgräsplanerna påverkas inte på samma sätt och är därför viktiga för framtiden, detta särskilt också med beaktande av ett ökat tryck på befintliga sporthallar. Även anläggningar som Fjärdhundrabadet och Bredsand påverkas av detta.

Då verksamheten har många maskiner och stora anläggningar finns utmaningar med kostnader för drivmedel och el. Det tar hela tiden en större del av driftbudgeten vilket på sikt kommer innebära problem att kunna erbjuda attraktiva anläggningar då annat underhåll får stå tillbaka. Omställning till elfordon kommer ta tid dels på grund av de högre investeringskostnaderna och dels då utvecklingen går långsamt av eldrivna gräsklippare/traktorer med bra kapacitet. Två av verksamhetens bilar har dock under året ersätts med elbilar och ytterligare ett byte är beställt.

Enköpings saknar idag en riktigt publikhall vilket kan bli ett problem om vissa lag avancerar i seriesystemet. För att skapa bättre möjligheter för elitidrott i Enköping och för att kunna locka flera större arrangemang behöver Enköping en multihall på sikt. Ett föreningsdrivet dialogarbete har påbörjats för att se hur en sådan anläggning skulle kunna se ut. Här kan en viktig del bli att koppla in näringslivet. Bahcohallen är gammal och har nyligen drabbats av mögelangrepp. Anläggningen behöver utvecklas för att möta dagens krav och för att hålla för framtiden.

Personal

Svårigheter att rekrytera personal finns numera även för tillsvidaretjänster på heltid i vissa verksamheter. Tidigare har detta främst varit en utmaning för vikariat och deltidsanställningar. Periodvis finns påverkan på både verksamhetens innehåll och utveckling.

Några enheter påverkas mer än andra av sjukskrivningar, vård av barn och deltidstjänstledigheter för studier. Möjligheterna att sätta in vikarier varierar vilket i vissa fall lett till underbemanning men den förväntade utvecklingen är att detta kommer att stabiliseras under 2024.

Tider av förändring

Besöksnäringen kommer från årsskiftet att tillhöra näringslivsenheten efter beslut i kommunfullmäktige. Parkguidningsverksamheten är fortsatt en del av upplevelseförvaltningen. Säsongen 2024 kommer verksamheten tillfälligt att bedrivas på Rådhusgatan 3.

Estetiska programmet flyttar från Kulturskolan inför läsår 2024/2025 till nya gymnasieskola. Flytten kommer att innebära att delade kostnader för hyra, städ samt personal behöver hanteras. Kulturskolan får en ökad personalkostnad från hösten 2024, vilket tagits höjd för vid pensionsavgång under 2023 och är en del av årets överskott. Möjligheten att få in ytterligare hyresgäster i kulturskolans lokaler ses över i samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningen.

Statsbidrag

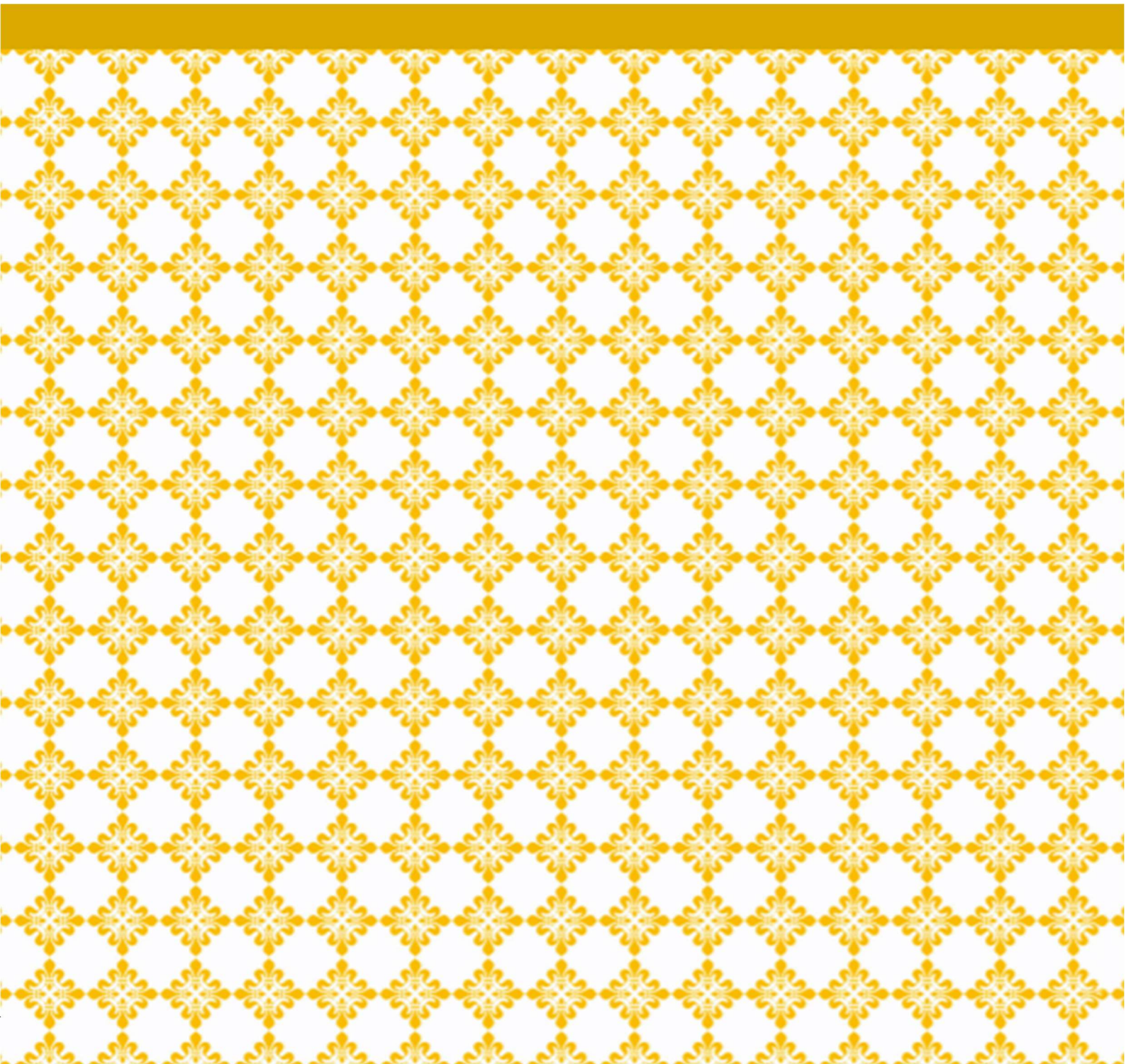
Enligt Statskontoret fanns det 182 riktade statsbidrag till kommuner och/eller regioner. Inom det så kallade utgiftsområde 17 som omfattar kultur, medier, trossamfund och fritid finns 10-talet statsbidrag. Upplevelseförvaltningen söker de bidrag som är riktade direkt till kommuner för kulturskoleverksamhet, folkbibliotek samt litteratur, kulturtidskrifter och läsförmedlande. År 2023 hade upplevelseförvaltningen 1,3 miljoner i statsbidrag på kultursidan. Därutöver ansöker upplevelseförvaltningen om statliga stöd via andra myndigheter till exempel för förvaltning av värdefulla kulturmiljöer. Även arrangörsstöd fördelas till kommunen via region Uppsala och samverkansmodellen. Statsbidrag till kulturell verksamhet i skolan söks av utbildningsförvaltningen.

Kultursamverkansutredningen (SOU2023:58) föreslår i sitt betänkande bland annat hur administrationen kring statsbidragen kan minska och samverkan mellan stat, region och kommun kan förenklas.

Stärkta bibliotek har varit ett tillfälligt statsbidrag med målet att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet. Enköpings kommun har använt pengarna till att utveckla bibliotekets utbud och vidareutbilda personal. Det tillfälliga statsbidraget har nu upphört.

Verksamhetsberättelse 2023

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Uppdrag och ansvar.....	4
3	Väsentliga händelser.....	4
4	Uppföljning verksamhetsmål	6
5	Uppföljning medarbetarmål	12
6	Uppföljning ekonomi	14
7	Investeringsredovisning.....	25
8	Förväntad utveckling.....	26

1 Sammanfattning

Verksamhetsberättelse 2023 sammanfattar året i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter. Den ger även en framåtblick på den förväntade utvecklingen. Rapporten beskriver bland annat nämndens verksamheter.

Underskottet för året är totalt 20,1 miljoner kronor vilket visar att denna oro var berättigad. Av underskottet uppgår 17,8 miljoner kronor för hemkommunen som finansiär av alla folkbokförda barn och elever. Resterande del är ett underskott i egen regi. Underskottet beror till allra största del på olika volymförändringar.

Vad gäller verksamhets- och medarbetarmål bedöms samtliga vara på rätt väg eller delvis på rätt väg utom två: Ökat medarbetarengagemang samt Sjukfrånvaron i Enköping ska minska. Till skillnad från tidigare år bedöms gymnasieskolan vara delvis på rätt väg då ett väsentligt bättre resultat uppvisats 2023 vad gäller andelen som tagit examen.

Vad gäller den förväntade utveckling lyfts bland annat att Westerlundska gymnasiet under sommaren flyttar in i sina nya lokaler. Samtidigt med flytten träder också ny lagstiftning i kraft som påverkar gymnasiet. Yrkehögskolan har fått två nya utbildningar godkända och kommer starta dem under året. Det finns ett fortsatt behov av planera och bygga nya lokaler. Samtidigt fortsätter det svåra ekonomiska världsläget att utmana arbetet med att säkerställa byggande av lokaler för nämndens verksamheter.

2 Uppdrag och ansvar

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning samt yrkehögskola. Utöver detta ansvarar nämnden också för de kommunala arbetsmarknadsinsatserna och kommunens uppgifter när det gäller att ta emot och ge introduktion till flyktingar.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens uppdrag är dels att vara finansiär till alla barn och elever som är folkbokförda i Enköpings kommun samt vissa andra deltagare i kommunens verksamheter, dels att vara huvudman för den verksamhet som bedrivs i kommunal regi.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden stöds av utbildningsförvaltningen som leds av en förvaltningschef. På förvaltningen finns också en administrativ chef och fyra verksamhetschefer. Den administrativa chefen ledde under 2023 lokalsamordnare, handläggare och utredare. Verksamhetschef för förskolan leder rektorerna, som i sin tur leder och fördelar arbetet på respektive förskoleenhet. Verksamhetschef för grundskolan leder rektorerna, som i sin tur leder och fördelar arbetet på respektive skolenhet. Till grundskoleorganisationen hör även Grundskolestöd, Mottagningsenhet och Lärandearena. Verksamhetschef för gymnasieskola, vuxenutbildning och AME (arbetsmarknadsenhet) leder tre rektorer och en enhetschef. Inom verksamhetsområdet återfinns även integrationsenheten. I stöd- och utvecklingsenheten ingår modersmål, elevhälsa, Enabygdens naturskoleverksamhet, och Enköpings Naturvetenskap och teknik samt forskning- och utvecklingsenheten. Enheterna för modersmål och elevhälsa leds av enhetschefer och stöd- och utvecklingsenheten som helhet av en verksamhetschef.

3 Väsentliga händelser

I årsredovisningen för 2022 befarades att 2023 skulle bli ett tufft år ekonomiskt. Underskottet för året är totalt 20,1 miljoner kronor vilket visar att denna oro var berättigad. Av underskottet uppgår 17,8 miljoner kronor för hemkommunen som finansiär av alla folkbokförda barn och elever. Resterande del är ett underskott i egen regi.

Under året har det också blivit tydligt att kommunens resursfördelningsmodell behöver ses över. Modellens uppbyggnad och systematik för årlig uppräknings har över tid påtagligt försämrats de ekonomiska förutsättningarna för utbildningsverksamheten i Enköpings kommun. Begränsningarna i modellen blir som tydligast när det kommer till hur volymersättningarna och lokalkostnader beräknas,

vilket slår hårt mot utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budget och möjlighet att nå en budget i balans.

I verksamhetsberättelsen för 2022 har en utförlig beskrivning av några väsentliga faktorer som påverkar nämndens uppdrag att nå budget i balans gjorts och som kvarstår även 2023. De har till stor del sin grund i nämndens dubbla roller som dels finansiär av alla barn och elever som är folkbokförda i kommunen, dels som huvudman för verksamheter i kommunal regi. Faktorer som lyfts fram:

- är att lokalkostnader enbart finansierats med 75 procent av de ökade kostnaderna samt att nämnden betalar 100 procent av hyresökning vid kapacitetshöjande kontrakt även om volymerna inte ökat på motsvarande sätt. Från budgetår 2024 gäller att de tillkommande hyreskontrakten ersätts till 100 procent.
- att budget har saknats för att finansiera kostnaden för barn/elever med annan huvudman. De barnen/eleverna ska ha lika mycket i budget som barn/elever i kommunal skola kostar. Den posten har saknats när det gäller kostnader som lagts till RFM-modellen i form av strukturkostnader. Det har inneburit att den inbesparingen har behövt göras på kommunal verksamhet. Från budgetår 2026 gäller att tillkommande hyreskontrakt ersätts även avseende den kostnad som ska tillfalla barn/elever med annan huvudman.
- när volymerna ökar mer än budgeterat alternativt att vistelsetiden inom förskola blir längre eller gymnasieelever väljer dyrare program behöver nämnden som finansiär betala ut mer i volymersättning, både till kommunal och annan regi. Någon kompensation för detta har inte skett utan nämnden som huvudman har fått stå för denna kostnadsökning.

Under våren yttrade sig utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden över två ansökningar om att etablera eller utöka fristående grundskoleverksamhet i kommunen. Det handlade dels om en etablering av Jensens grundskola, dels om en utökning av Tellusskolan ABs verksamhet. Sammantaget 900 ytterligare grundskoleplatser. Nämnden anförde i yttrandet att det finns ett elevunderlag för maximalt 500 ytterligare grundskoleplatser och att därför endast en av ansökningarna bör godkännas. Då ansökan från Jensen kom in först förordade nämnden den. Under hösten kom Skolinspektionens beslut och de godkände ingen av skolornas ansökningar.

I september 2023 startade komvux svenska för invandrare (SFI)-utbildning för ukrainska medborgare inom ramen för massflyktsdirektivet efter beslut av Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden den 21 juni 2023.

Chat GTP lanserades redan i november 2022 men under de första månaderna 2023 blev det tydligt att AI och Chat GPT kommer få stor påverkan på utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter. Det handlar dels om risker, i form av exempelvis fusk, som behöver hanteras, men också att ta höjd för de möjligheter som AI kan komma att medföra, både på lång och kort sikt. För att möta utmaningar kring AI har bland annat ett utbildningspaket i börjat utformas vars målgrupp är elever, lärare och vårdnadshavare i grundskolan. Syftet är att få en bättre insikt/kunskap om AI som fenomen, hur AI skulle kunna förbättra förutsättningarna för såväl elever som lärare samt etiska och moraliska frågeställningar kopplade till AI och dess utveckling. Under senhösten har allting gjorts klart och utbildning kommer ske under våren.

Utifrån Tidöavtalet har migrationspolitiken bytt riktning och under året tog Enköpings kommun emot 6 flyktingar som anvisats till kommunen. Detta innebär bland annat att utbildningsförvaltningen fått en minskad schablonersättning.

Under hösten öppnande Migrationsverket ett Återvändandecenter i Enköping. Att det lades här berodde till stor del på närheten till Arlanda. Utbildningsförvaltningen gjorde en planering för de barn som skulle finnas på Återvändandecentret. Antingen skulle de införlivas i vanliga grundskolan eller så skulle förvaltningen se till att barnen fick utbildning på centret. Strax innan jul införde Migrationsverket intagningsstopp vilket betyder att inga fler vuxna eller barn skrivs in på centret.

Vad gäller lokaler så beslutade kommunfullmäktige den 19 juni 2023 att godkänna investeringen för Lillsidanskolan. Genomförandebeslut av investering i en ny grundskola i Örsundsbro återremitterades däremot av kommunstyrelsen den 29 maj 2023. Syftet med återremitteringen var att uppskatta eventuella merkostnader, utreda möjliga kostnadsbesparingar och för att skjuta på projektet ett år. I oktober togs beslut om bygget och skolan kommer stå klar 2027. Bygglov för Ripans förskola blev klart under hösten och byggandet av den startar snart.

1 juli 2023 ändrades skollagen med syfte att fler barn ska gå i förskola och få möjlighet till bättre språkutveckling i svenska, bland annat genom uppsökande verksamhet. Detta har inneburit förändringar i arbetssätt och rutiner för att säkerställa att alla nås med rätt information och att de som kommunen blir skyldig att erbjuda förskoleplats får sina erbjudanden. Under den första omgången då lagstiftningen varit aktuell har de barn som omfattas av den nya lagen identifierats. Totalt sedan lagen trädde i kraft har 13 erbjudanden om plats skickats ut och ett barn har tackat ja till plats.

Förändringar i skollagen för gymnasieskolan. Yrkesprogram ska ge behörighet till högre studier. Yrkesprogrammets omfattning utökades med 200-300 poäng per program vilket medför att elevernas garanterade undervisningstid ökas.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

4.1.1 Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden innebär målet att väl fungerande kommunikationsverktyg ska finnas mellan förvaltningens verksamheter och dess brukare (elever, studerande, deltagare och vårdnadshavare).

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	54%	57%	63%	60%
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	61,9%	61,7%	64,9%	

4.1.2 Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.

För utbildnings- och arbetsmarknadsuuuunämnden innebär målet att förtroende och känsla av delaktighet ska skapas för nämndens verksamheter. Genom att vidareutveckla kommunikationsarbetet ska invånarna få större kunskap om nämndens verksamheter.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	13,8%	14%	11,2%	
Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	23,7%	29,8%	22,6%	
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	70,8%	74,2%	72,2%	

4.1.3 Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden innebär målet att särskilt uppmärksamma dialogen med och informationen till de som bor i kransort eller på landsbygd.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	71,9%	73,6%	72,8%	

4.2 Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

4.2.1 Mål 4: Alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasie-behörighet

 På rätt väg

Förbättrade resultat i grundskola är ett av våra prioriterade områden för perioden, en satsning som har ett specifikt mål. Vägen dit innebär sannolikt översyn av arbetssätt, arbetsmiljö, uppföljning och samverkan kring elevernas utveckling.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden innebär målet ett starkt fokus omkring elevers utveckling och lärande och verksamhetens resultat. För att nå målet är det viktigt att på varje nivå kunna följa elevers och studerandes utveckling och lärande över tid. Verksamhetens kvalitet ska tydliggöras i förmågan att höja elevers och studerandes resultat. Tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser ska ske för att minska ohälsa och öka trygghet. Digitalt stöd ska vara en självklar möjlighet i förskola och skola. Ett väl fungerande samarbete mellan förskola och grundskola och grundskola och gymnasium ska finnas. Nya arbetsformer och andra sätt att organisera undervisning ska utvecklas för bättre resultat.

Analys av måluppfyllelsen

Resultaten som avlästs för grundskolans åk 9 för läsåret 22/23 visar att 87% av samtliga elever är behöriga till gymnasiet. Sedan 2019 har resultatet legat mellan 85% och 88% så resultatet är i linje med föregående år. Vad gäller andel som fått lägst betyg E i svenska så är andelen 92%. I matematik visar avläsningen att det är 87% som fått lägst betyg E. Avseende engelska visar avläsningen att 92% har fått lägst betyg E. Samtliga resultat är i linje med föregående års då endast mindre positiva och negativa avvikelser kan ses mellan åren.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
4 .c Andelen elever i årskurs 6 som har lägst betyget E i svenska	94%	93%	92%	100%
4 .d Andelen elever i årskurs 6 som har lägst betyget E i matematik	92%	88%	87%	100%
4 .e Andelen elever i årskurs 6 som har lägst betyget E i engelska	91%	92%	92%	100%
4 .f Andel elever som har gymnasiebehörighet i årskurs 9	88%	87%	87%	100%

4.2.2 Mål 5: Alla elever fullföljer gymnasie-skolan med examen

 Delvis på rätt väg

I slutänden vill vi att alla gymnasieelever fullföljer sin utbildning och tar en examen. Vägen dit innebär sannolikt översyn av arbetssätt, arbetsmiljö, uppföljning och samverkan kring elevernas utveckling.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden betyder målet att på varje nivå kunna följa och möta elevers och studerandes utveckling och lärande över tid. Verksamhetens kvalitet ska tydliggöras i förmågan att höja elevers och studerandes resultat. Systematisk resultatuppföljning över tid ska fortsatt utvecklas. Förebyggande och hälsofrämjande insatser ska ske för att minska ohälsa och risken för avhopp från gymnasieutbildningar. Fungerande digitalt stöd ska vara en självklarhet. Nya arbetsformer och andra sätt att organisera undervisning ska prövas för bättre resultat.

Analys av måluppfyllelsen

För de nationella programmen på Westerlundska gymnasiet visar resultatet vid läsårets slut(2022/2023) att andelen elever med examen på högskoleförberedande program 2023 är 80% (74% 2022) och på yrkesprogrammen 75% (77% 2022). Även om andelen examen för yrkesprogrammen är något lägre än

föregående år visar utvecklingen perioden 2019–2023 sammantaget på en positiv trend, både för studie- och yrkesförberedande program.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
5 .a Andelen elever som går ut gymnasieskolan med examen från studieförberedande program	68,3%	74%	80%	100%
5 .b Andelen elever som går ut gymnasieskolan med examen från yrkesprogram	64,7%	77%	75%	100%

4.2.3 Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar

 På rätt väg

Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden betyder målet att barn och elever ska ges goda möjligheter att utvecklas och lära med goda resultat. Ändamålsenliga lokaler, stimulerande utemiljö och god arbetsmiljö för personal ska bidra till att skapa en attraktiv skolkommun. Personal ska ha goda möjligheter till kompetensutveckling. Nya former för arbetsorganisation och nya arbetssätt ska utvecklas. Digitalt stöd för undervisning och kommunikation ska vara en självklarhet i alla skolverksamheter. Lokala forskningsmiljöer ska utvecklas i samarbete med Uppsala universitet. Eftergymnasiala högskolekurser ska kunna förläggas i Enköping.

Analys av måluppfyllelsen

Andelen legitimerade lärare i grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning är hög. För grundskolan var utfallet 2023 för andelen legitimerade lärare i den kommunala grundskolan 93%.

På vuxenutbildningen och gymnasieskolan är andelen behöriga lärare också hög, med 100% legitimerade lärare på vuxenutbildningen och 98% på Westerlundska gymnasiet. Gymnasieskolan beskriver dock att det finns utmaningar kopplat till kompetensförsörjning då fler lärare än tidigare har valt att lämna Westerlundska gymnasiet. Ökade kostnader för pendling och tidskrävande pendling beskrivs som bidragande orsaker.

Förskolan har fortsatta utmaningar med rekrytera legitimerade förskollärare. 2022 hade förskolan 36% legitimerade lärare. I hela riket var 44%.

Gymnasieskolan erbjuder ett brett utbud av nationella program, inriktningar och valbara kurser.

Yrkehögskolans trädgårdsmästarutbildning har de senaste åren haft ett högt söktryck. Inför kursstart i februari 2023 hade söktrycket minskat markant. Samtliga behöriga sökande kommer i dagsläget kunna beviljas plats.

Utbildningsförvaltningen har en aktiv utvecklingsenhet som möjliggör riktad fortbildning och kontakt med Uppsala universitet.

Andelen ändamålsenliga lokaler har ökat de senaste tre åren och bygget av den nya gymnasieskolan kan antas öka attraktiviteten på sikt när elever och personal får tillgång till en modernt anpassad

skolbyggnad. Byggnationen av Lillsidanskolan som ska ersätta Enöglaskolan pågår. Även planering för ytterligare nya skollokaler pågår. Byggnation av nya förskolor pågår. Samtidigt bör utmaningarna vad gäller lokalernas kvalitet tas på största allvar då de påverkar såväl elevers som skolledares och medarbetares situation negativt och på sikt riskerar att äventyra bilden av Enköpings kommun som en attraktiv skolkommun.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
6 .a Andel elever som har gymnasiebehörighet i årskurs 9	88%	87%	87%	100%

4.2.4 Mål 7: Alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar

På rätt väg

En av skolans viktigaste satsningar är att följa varje individ från förskolan till gymnasiet för att ge eleven det stöd eller den stimulans som behövs för att uppnå sina mål och för att få bra för-utsättningar för ett liv i balans. Motsvarande stöd behövs också för den som studerar inom vuxenutbildningen. Samverkan mellan olika funktioner inom kommunen är viktig, men också med privata och ideella aktörer.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden betyder målet att studie- och yrkesval ska börja med att barn och elever lär känna sig själva, sina förmågor, behov och möjligheter. Skolan ska erbjuda god orientering om de möjligheter som finns för varje individ att lära och utvecklas vidare. Verktyg för att följa varje elevs lärande ska vidareutvecklas i alla skolformer. Stöd ska ges elever efter identifierade behov. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ska fortsätta utvecklas från förskola till gymnasium och vuxenutbildning. Ett nära samarbete med regionen och andra aktörer ska bidra till ett starkt stödjande nätverk omkring elever och studerande.

Analys av måluppfyllelsen

Sammantaget bedöms måluppfyllelsen vara på rätt väg. Stort fokus läggs på att anpassa undervisning efter varje elevs behov och utmaningar, där kvalitet definieras i termer av progression för varje enskild elev. Elevhälsan i Enköpings kommun är väl utbyggd, väl bemannad och samverkansformer med olika stödfunktioner inom kommunen vad gäller den enskilda eleven utvecklas kontinuerligt. Elevhälsan arbetar tillsammans med grundskolans övriga personal för att skapa de bästa förutsättningarna för varje elevs kunskapsutveckling och personliga utveckling.

Westerlundskas gymnasiet har tagit fram en omarbetade elevhälsogång där bland annat studiero och rutiner kring frånvaro tydligt adresserats och löpande kommer att följas upp. Även förtydliganden kring åtgärdsångång kring elever som riskerar att inte nå målen har gjorts. Den samlade elevhälsan har ett uppdrag kring rutiner beträffande problematisk skolfrånvaro som ska kunna tillämpas utifrån elevhälsogången.

I gymnasieskolan lyfts att läraren fortlöpande ska ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov samt kunna göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper kopplat mot kunskapskraven. Att eleverna åter finns på plats i skolan underlättar arbetet. Regelbunden dialog, tydligt uttryckta förväntningar och kontinuerlig uppföljning av de elevers/studerandes resultat av undervisande lärare ger möjlighet att ge rätt stöd, handledning och att göra en rättvis bedömning. Gymnasieskolans arbete med tidiga insatser i åk1 kommer att intensifieras under läsåret.

Andelen elever i årskurs 9, läsåret 22/23, som upplever sig ganska säker eller helt säker inför sitt gymnasieval var 86% (76 % 2021/2022). En begränsning i nyckeltalet är att det inte finns underlag som kan påvisa hur väl detta resultat står sig när man väl har påbörjat ett program, det vill säga hur många som ångrar sitt val. Däremot finns det ett väl utbyggd studie- och yrkesvägledning på gymnasieskolan som kan stötta eleverna vid byten och inför framtida yrkes- och studieval.

Utmaningar finns dock vad gäller övergången mellan grundskola och gymnasieskolan, som för vissa individer kan upplevas som svår.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
7 .a Andelen elever i årskurs 9 som upplever sig trygga i valet av gymnasieprogram	80%	76%	86%	90%

4.3 Självständigt liv

Vi ska ge stöd till de enskilda och familjer i alla åldrar som behöver samhällets hjälp för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett självständigt, aktivt och tryggt liv.

4.3.1 Mål 8: I Enköping har vi väl fungerande metoder och arbetssätt för integrering

 Delvis på rätt väg

Integration handlar om vårt arbete med att ge dem som av olika orsaker är i utanförskap en chans att leva självständigt och inkluderat. Och som möjliggör egen försörjning på en jämställd, jämlik och växande arbetsmarknad.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är goda möjligheter till integration och inkludering förutsättningar för att nämndens verksamheter ska kunna arbeta i riktning mot nationella och lokala mål. Ett aktivt arbete med värdegrunden i förskolans, skolans och vuxenutbildningarnas verksamheter ska pågå i det dagliga arbetet. Goda rutiner och effektiva arbetssätt ska finnas i kommunen för att ta emot, stödja och vägleda nyanlända till boende och arbete. Jobbcentrum ska vara ett väl fungerande verktyg för att få människor som står utanför arbetsmarknaden i jobb. Vår ambition är att öka verksamhetens effektivitet så att vi når ett resultat jämförbart med de bästa kommunerna i Sverige

Analys av måluppfyllelsen

Värdegrundsfrågor och ett normkritiskt förhållningssätt är en del av samtliga nämndens verksamheters dagliga arbete.

Integrationsenhetens arbete med att ta emot och placera nyanlända i en egen bostad är väl fungerande och i samtliga verksamheter pågår ett kvalificerat arbete med mottagning av nyanlända barn och unga. Både grundskolan som gymnasieskolan har studiehandledning och modersmålsundervisning på elevernas hemspråk. Nya rutiner för studiehandledning har dessutom tagits fram med fokus på det första halvåret barnet befinner sig i Sverige, vilket väntas ge goda resultat på sikt.

De kommunala arbetsinsatserna, där Jobbcentrum är en viktig del, bedöms vara väl fungerande och samverkan kring de arbetssökanden, inom kommunen och med externa parter, är god och utvecklas kontinuerligt.

Ett strategiskt grepp vad gäller integrationsfrågan i Enköpings kommun som helhet vore dock önskvärt i det fortsatta arbetet mot målet. Detta eftersom integration är ett ansvar för samtliga verksamheter i kommunen.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
8 .a Andelen deltagare som går till arbete eller studier efter avslut i kommunala arbetsmarknadsåtgärder	42%	59%		80%

4.3.2 Mål 10: Arbetssökande i Enköping får stöd för att etablera sig på arbets-marknaden eller i annan syssel-sättning

 På rätt väg

I samverkan med andra hjälper vi människor som står utanför arbetsmarknaden att hitta en väg till studier, arbete eller annan sysselsättning.

För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden innebär målet ett starkt fokus omkring arbetet för människors möjligheter till egen försörjning. Stöd för personer som står långt från arbetsmarknaden ska ges i form av kartläggning, vägledning, möjligheter till fortsatta studier eller praktik och så småningom egen försörjning. Verksamheter som redan pågår inom ramen för Jobbcentrum ska byggas ut för att kunna verka än mer förebyggande. Nya individuellt anpassade former för studier i kombination med praktik ska erbjudas.

Analys av måluppfyllelsen

Måluppfyllelsen för de kommunala arbetsmarknadsinsatserna som faller inom nämndens ansvar bedöms vara god och på rätt väg i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Andelen inskrivna på Jobbcentrum som går från försörjningsstöd till studier, praktik eller arbete inom tolv månader var vid augusti månads avläsning 57%. Andelen deltagare som går till arbete eller studier efter avslut i kommunala arbetsmarknadsåtgärder var 52%. Förvaltningen bedömning är dock att *målgrupperna* för de kommunala arbetsmarknadsinsatserna har större utmaningar, både fysiska och psykiska hinder idag än tidigare och insatstiden har ökat.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
10 .b Andelen inskrivna på Jobbcentrum som går från försörjningsstöd till studier, praktik eller arbete inom tolv månader	57%	32%		100%

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

 Ej på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Medarbetarengagemanget har visserligen ökat två punkter sedan föregående år, vilket är positivt. Det ligger dock fortfarande lägre än startläget för mätperioden och målet för 2023.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang UAN	80	80	77	79	85

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

 Delvis på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

När det gäller ledares förutsättningar så har resultaten på medarbetarenkäten för utbildningsförvaltningen ökat mellan 2021 och 2023, från 79% till 82%, vilket är högre än startläget.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22 .a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät UAN	79	79	81	82	100

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

 Ej på rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Sjukfrånvaron är lägre för perioden januari-augusti 2023 jämfört med samma period förra året (7,5% 2023 jämfört med 9% 2022) Detta tyder på att utfallet för hela 2023 också kommer bli lägre. Målet om 5% sjukfrånvaro verkar dock inte kunna uppnås 2023.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro UAN	6,6%	7,9%	8,2%	7,3%	5%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

 På rätt väg

Analys av måluppfyllelsen

Personalomsättningen är något lägre för 2023 jämför med förra året. Bedömningen är att resultatet för helåret ligga nära målet om 9,5% för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning UAN	9,9%	9%	9,9%	8,8%	9,5%

6 Uppföljning ekonomi

Budget för 2023 är 1 368,1 mnkr och utfallet är 1 388,2 mnkr vilket innebär ett underskott med 20,1 mnkr.

I resultaträkningen är utfallet uppdelat i intäkter och kostnader och i driftsredovisningen är resultatet uppdelat i verksamheter. Nedan följer en genomgång av de olika posterna i resultaträkningen.

Posten Taxor och avgifter visar på högre intäkter med 1,6 mnkr som förklaras av ökade barnomsorgsavgifter på grund av förändrade vistelsetider inom förskolan och ökat antal barn inom fritids. Även föräldrars inkomstnivåer påverkar posten då storleken på barnomsorgsavgiften beror på föräldrars inkomstnivåer, högre inkomst ger högre avgift.

Posten Bidrag visar på lägre intäkter med 12,6 mnkr. Posten ökar med den momsintäkt som följer vid ett ökat antal barn/elever hos en fristående huvudman. I posten ingår också i budgeten en fiktiv intäkt med 34 mnkr med anledning av att de kommunala enheterna inte kunde uppnå en budget i balans vid budgetbeslutet. Övriga statliga bidrag har varit högre än budgeterat med undantag av bidrag från Migrationsverket, vilket förklaras av att färre får schablonersättning för de inom etableringen, se även väsentliga händelser.

Posten Övriga intäkter visar på lägre intäkter med 3,2 mnkr. Posten påverkas framför allt genom avvikelser mellan budgeterad volymersättning enligt RFM och de kommunala enheternas intäkt för barn/elever. Lägre volymer inom kommunal verksamhet med elevpeng gör att utfallet är lägre än budget.

På kostnadssidan utmärker sig avvikelser för köp av huvudverksamhet med högre kostnader med 17,0 mnkr. Det förklaras av ökat antal barn och elever i annan regi, men också förändring i styckkostnad då vistelsetid i förskola ökat och val av gymnasieprogram påverkar kostnaden.

Kostnaden för personal är lägre än budget med 13,9 mnkr. I stort sett samtliga verksamheter har haft lägre lönekostnader då bland annat rekrytering och vikarieanvändning inte skett i önskad omfattning med anledning av att de kommunala enheterna inte kunde uppnå en budget i balans vid budgetbeslutet.

I Posten Övriga driftskostnader redovisas bland annat kostnader för elevresor, läromedel, licenser, leasing, annat driftsmaterial, osäkra kundfordringar, skadegörelse samt måltidskostnader. En stor del av

dessa kostnader är inte påverkbara på enhetsnivå då kostnadsnivån beror bland annat på generella kostnadsökningar. Kostnaderna är 3,3 mnkr högre än budget.

Inom denna kategori kostnader ingår även nämndens beslutade besparingskrav på 8,3 mnkr på läromedel, kompetensutveckling samt personalsociala kostnader. Kostnaden är lägre för förbrukningsmaterial och trycksaker med 3,1 mnkr, kompetensutveckling med 1,9 mnkr, friskvård med 0,7 mnkr och personalsociala kostnader med 0,8 mnkr, totalt 6,5 mnkr.

6.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	37,6	37,0	38,7	1,6
Bidrag (intäkter)	144,9	164,4	151,8	-12,6
Övriga intäkter	21,1	24,7	21,4	-3,2
Summa intäkter	203,6	226,1	212,0	-14,1
Personalkostnader	-802,4	-861,9	-847,9	13,9
Bidrag (kostnader)	-1,1	-0,9	-1,1	-0,2
Köp av verksamhet	-316,1	-331,7	-348,7	-17,0
Lokalhyror	-172,2	-187,1	-185,6	1,6
Övriga driftskostnader	-198,0	-205,7	-209,1	-3,3
Kapitaltjänstkostnader	-7,0	-6,9	-7,8	-0,9
Summa kostnader	-1 496,7	-1 594,2	-1 600,1	-5,9
Summa totalt (mnkr)	-1 293,1	-1 368,1	-1 388,2	-20,1

6.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Nämnd- och styrelseverksamhet	-1,0	-1,3	-1,7	-0,4
Nämndadministration (Övrig politisk verksamhet)	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Turistinformation (feriearbete)	-0,2	0,0	-0,5	-0,5
Parker (feriearbete)	-0,1	0,0	0,0	0,0
Allmän fritidsverksamhet (feriearbete)	-0,2	0,0	-0,1	-0,1
Idrotts- och fritidsanläggningar (feriearbete)	-0,3	0,0	-0,2	-0,2
Öppen förskola	-2,4	-2,9	-2,9	0,0
Förskola	-351,5	-370,8	-382,1	-11,3
Pedagogisk omsorg	-7,9	-7,4	-7,7	-0,3
Fritidshem	-56,5	-62,0	-62,2	-0,2
Förskoleklass	-36,5	-39,3	-39,6	-0,3
Grundskola	-531,5	-565,9	-573,0	-7,1
Anpassad grundskola	-37,8	-40,1	-39,7	0,4

Gemensam OH	-16,2	-16,3	-14,3	2,0
Gymnasieskola	-195,6	-200,5	-208,0	-7,5
Anpassad gymnasieskola	-13,7	-16,2	-14,9	1,3
Grundläggande vuxenutbildning	-4,1	-4,3	-4,7	-0,4
Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	-9,8	-11,2	-8,0	3,2
Komvux som anpassad utbildning	-0,9	-0,8	-0,9	-0,1
Högskoleutbildning etc (Yrkeshögskolan)	-0,7	0,0	-0,3	-0,3
Svenska för invandrare	-12,8	-11,5	-13,4	-1,9
Uppdragsutbildning (KAA)	-0,4	-0,7	-0,5	0,2
Äldreomsorg (feriearbete)	-0,4	0,0	-0,8	-0,8
Insatser enligt LSS, SFG och HSL	-2,1	-2,9	-3,4	-0,5
Flyktingmottagande	-1,5	-0,4	0,2	0,6
Arbetsmarknadsåtgärder	-8,5	-13,4	-9,2	4,2
Gemensamma verksamheter (feriearbete)	-0,3	0,0	-0,1	-0,1
Totalt (mnkr)	-1 293,1	-1 368,1	-1 388,2	-20,1

6.3 Ekonomisk analys

För nämnden totalt sett är underskottet 20,1 mnkr jämfört med budget, varav 17,8 mnkr avser hemkommunen som finansiär av alla folkbokförda barn och elever och 2,3 mnkr avser verksamhet i egen regi.

Kommunen måste hantera, och skilja på, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens dubbla roll inom pedagogiska verksamheter som får ersättning för antal inskrivna barn/elever; dels att vara finansiär för alla barn och elever som är folkbokförda i kommunen oavsett vem som är huvudman, dels att själv vara huvudman och utförare av skola i egen kommunal regi. Begreppet kallas för hemkommunansvar och regleras i kommunallagen. Hemkommunen har inom skola ansvaret för att alla skolpliktiga elever går i skola och att erbjuda alla elever som önskar utbildningsplats. Med det ingår olika myndighetsansvar utöver skolplikten som att tillhandahålla och pröva skolskjuts, pröva, beräkna och betala ut bidrag till fristående skolor och fritidshem, godkänna fristående förskolor och fritidshem och utöva tillsyn över dessa. Kostnader för nämnd och förvaltningsledning ingår också och även kostnader för verksamheter som vänder sig till alla folkbokförda som Öppen förskola.

Under 2023 har mycket fokus riktats mot nämndens ansvar både som hemkommun och finansiär av alla folkbokförda barn och elever i kommunen och som huvudman för verksamhet i egen regi. Fokus har då bland annat varit på hur ett underskott ska hanteras som beror på en befolkningstillväxt eller en ökad efterfrågan av lagstadgad verksamhet.

Fokus har också riktats mot att ett underskott även kan uppstå utan förändrad volym. Längre vistelsetider inom förskola, förändrad åldersstruktur inom grundskola eller val av dyrare gymnasieprogram kan också leda till underskott eftersom ersättningarna skiljer sig åt.

Underskott i den egna kommunala verksamheten innebär ett resurstillskott som måste komma alla barn/elever tillgodo för att upprätthålla likvärdighetsprincipen. För gymnasiet har en reservering därför gjorts i bokslutet med 0,4 mnkr för att ersätta de fristående gymnasieskolor som har haft elever bokförda i Enköping inskrivna på gymnasieprogram som Enköping erbjuder och anordnar.

Underskott inom förskola och grundskola kan däremot regleras mot tidigare års överskott och ingen reservering görs därför i årsbokslutet.

Högsta förvaltningsdomstolen, mål nr 2078–20, har kommit fram att det inte strider mot likabehandlingsprincipen att kvitta ett underskott mot tidigare års överskott för verksamhet inom kommunal regi. Enligt balanskravet i KL (1991:900) ska underskottet regleras under de följande tre åren och domen i HD pekar på att samma tidsperiod får användas för utjämning bakåt i tiden.

Med anledning av ovanstående redovisas årets utfall och analys i två delar, dels hemkommunen, dels verksamhet i egen regi. Av samma anledning redovisas volymerna i en separat tabell och fördelad på egen och annan regi.

Hemkommun per SCB-kod	Budget	Utfall	Avvikelse
Nämnd- och styrelseverksamhet	-1,3	-1,7	-0,4
Nämndadministration (Övrig politisk verksamhet)	-0,2	-0,2	0,0
Öppen förskola	-2,8	-2,8	0,1
Förskola	-315,3	-324,7	-9,5
Pedagogisk omsorg	-7,3	-7,5	-0,2
Fritidshem	-57,1	-61,7	-4,6
Förskoleklass	-29,4	-31,1	-1,7
Grundskola	-438,0	-442,3	-4,3
Anpassad grundskola	-34,4	-31,8	2,6
Gemensam OH	-16,3	-14,3	2,0
Gymnasieskola	-170,1	-173,9	-3,8
Anpassad gymnasieskola	-14,7	-14,7	-0,1
Grundläggande vuxenutbildning	-0,1	-0,6	-0,5
Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	-2,1	0,6	2,7
Komvux som anpassad utbildning	-0,1	-0,1	0,0
Högskoleutbildning (YH)	-0,1	-0,1	0,0
Svenska för invandrare	-0,1	-0,4	-0,3
Uppdragsutbildning (KAA)	-0,1	-0,1	0,0
Flyktingmottagande	-0,1	0,0	0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	-0,1	-0,1	0,0
Nettokostnad	-1 089,6	-1 107,3	-17,8

Hemkommunansvaret per verksamhetsområde

Hemkommunen som finansiär av alla folkbokförda barn och elever redovisar ett underskott på 17,8. Här står ersättning till andra huvudmän med ersättning per barn/elev för 24,0 mnkr av underskottet.

Som hemkommun betalar nämnden ut elevpeng till alla huvudmän som har barn/elever inskrivna och som är folkbokförda i kommunen. Ersättningen är lika stor oavsett huvudman, men är olika för olika åldrar, vistelsetider och gymnasieprogram.

Nämnd och nämndadministration

Nämndens kostnader överstiger budget med 0,4 mnkr. Avvikelsen består av kostnaden för arvoden och förlorad arbetsförtjänst. Kostnaden för nämndadministration överensstämmer med budget.

Förskola

Underskottet för hemkommunen inom verksamhet förskola uppgår till 9,5 mnkr.

Ersättningen för barn i förskolan har varit 12,5 mnkr högre än budgeterat till annan huvudman och 2,8 mnkr lägre till egen regi, totalt sett har ersättningen varit 9,7 mnkr högre än budgeterat. Det har varit 90 fler barn än budgeterat till huvudmän med annan regi och 51 barn färre än budgeterat till egen regi. Ökningen har varit störst bland 1–2 åringar som har den högsta ersättningsnivån. För de barn som är mellan 3–5 år och går mindre än 15 timmar per vecka har minskningen varit 54 barn jämfört med budget och för dessa barn utgår den lägsta ersättningen. Detta sammantaget gör att utbetald ersättning blivit högre än motsvarande volymökning.

Förskoleklass, grundskola och fritidsverksamhet

Underskottet för hemkommunen för förskoleklass uppgår till 1,7 mnkr, för grundskola uppgår underskottet till 4,3 mnkr och för fritidsverksamhet uppgår underskottet till 4,6 mnkr.

För förskoleklass har ersättningen till annan huvudman varit 0,8 mnkr högre än budgeterat, för grundskola har ersättningen varit 4,5 mnkr högre och för fritidsverksamhet har ersättningen varit 1,3 mnkr högre, totalt 6,6 mnkr mer till annan huvudman än budgeterat. För verksamhet i egen regi har ersättningen varit 0,3 mnkr högre till förskoleklass, 2,5 mnkr lägre till grundskola och 3,4 mnkr högre till fritidshem, totalt 1,2 mnkr högre än budget.

Det har varit 23 elever fler än budgeterat inom grundskolan, varav 37 fler med annan regi och 14 färre i egen regi. Inom fritidsverksamheten har det varit 186 fler elever varav den allra största delen avser egen regi, 162 st. Volymerna inom förskoleklass ligger i stort sett enligt budget.

Skolskjutskostnaderna har varit 1,4 mnkr högre än budgeterat för grundskolan och 0,7 mnkr högre för förskoleklass. Detta beror framför allt på ökade drivmedelspriser.

Anpassad grundskola

Anpassad grundskola hamnar på ett överskott på 2,6 mnkr för hemkommunen.

Det har varit två elever färre än budgeterat, en för annan anordnare och en i egen regi. Kostnaden per utbildningsplats är beroende av elevens individuella behov, vilket innebär att den totala volymförändringen har begränsad betydelse för kostnaden.

Gemensam overhead

Kostnaden för overhead består av förvaltningsledning och övriga kostnader för myndighetsutövning. Kostnaden har varit 2,0 mnkr lägre än budgeterat. Överskottet beror på vakanta tjänster och kostnadsneddragningar och som ett exempel lägre kostnader för kontoret på Linbanegatan då andra förvaltningar nu delar på ytan.

Gymnasieskola

Underskottet för hemkommunen för gymnasieskola uppgår till 3,8 mnkr.

Under 2023 har 1 736 elever i snitt gått i gymnasieskola, vilket är 41 färre elever jämfört med budgeterad volym. Det är främst det egna gymnasiet som har haft 35 färre elever inskrivna i genomsnitt. 77 procent av antalet inskrivna elever har valt det egna gymnasiet

Hemkommunens kostnad för ersättning till det egna gymnasiet är 2,7 mnkr lägre än budgeterat.

Ersättning för elever som valt annan huvudman har kostat 6,2 mnkr mer än budgeterat, trots att antalet elever även här varit lägre än budgeterat med 6 elever.

Kostnaden varierar inte bara med antalet elever utan också med elevens val av gymnasieprogram eftersom det bestämmer vilken prislista som ska gälla. Även ersättningen för tilläggsbelopp är något högre än budget. De dyraste programmen kan kosta 3-4 gånger så mycket som det billigaste. Avsatt budget för elever med annan huvudman var för låg och snittkostnaden per elev är högre än budget. Nämndens totala budgetram hade inte utrymme för en högre uppräkningsgrad än med en procent av kostnaden per program enligt riksprislistan för 2022. Det kan jämföras med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som är 6,4 procent för 2023.[1] Kostnaden för elevresor har varit 0,3 mnkr högre än budgeterat.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildning (utbildning på grundläggande nivå, gymnasial nivå, svenska för invandrare (SFI) och Komvux som särskild utbildning) redovisar ett totalt överskott med 1,9 mnkr. Det är grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning i extern regi som visar störst avvikelse mot budget. Förklaringen till överskottet inom gymnasial vuxenutbildning är en högre andel statsbidrag och underskottet inom grundläggande vuxenutbildning och SFI förklaras av att budgeten för köp av utbildningsplatser till sin helhet är lagd på gymnasial vuxenutbildning.

Arbetsmarknadsåtgärder

Det totala överskottet uppgår till 4,2 mnkr och avser egen regi.

[1] Lägst pris gäller vid andrahandsintagning som innebär att eleven valt en utbildning eller inriktning

som Enköping anordnar och erbjuder, eller erbjuder i samverkan med andra kommuner. Annars gäller skolkommunens pris. Riksprislistan gäller när en enskild huvudman antagit en elev som varken kommunen erbjuder själv eller i samverkan med andra.

Egen regi	Budget	Utfall	Avvikelse
Turistinformation (feriearbete)	0,0	-0,5	-0,5
Allmän fritidsverksamhet (feriearbete)	0,0	-0,1	-0,1
Idrotts- och fritidsanläggningar (feriearbete)	0,0	-0,2	-0,2
Öppen förskola	0,0	-0,2	-0,1
Förskola	-55,5	-57,3	-1,8
Pedagogisk omsorg	-0,1	-0,2	-0,1
Fritidshem	-4,9	-0,6	4,4
Förskoleklass	-9,9	-8,5	1,4
Grundskola	-127,8	-130,7	-2,9
Anpassad grundskola	-5,6	-7,8	-2,2
Gemensam OH	0,0	0,0	0,0
Gymnasieskola	-30,5	-34,2	-3,7
Anpassad gymnasieskola	-1,6	-0,1	1,4
Grundläggande vuxenutbildning	-4,3	-4,2	0,1
Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	-9,1	-8,6	0,5
Komvux som anpassad utbildning	-0,8	-0,8	0,0
Högskoleutbildning (YH)	0,1	-0,2	-0,3
Svenska för invandrare	-11,4	-13,0	-1,6
Uppdragsutbildning (KAA)	-0,6	-0,4	0,2
Äldreomsorg (feriearbete)	0,0	-0,8	-0,8
Insatser enligt LSS, SFG och HSL	-2,9	-3,4	-0,5
Flyktingmottagande	-0,3	0,2	0,5
Arbetsmarknadsåtgärder	-13,3	-9,1	4,2
Gemensamma verksamheter	0,0	-0,1	-0,1
Nettokostnad	-278,5	-280,8	-2,3

Egen regi per verksamhetsområde

Även nämnden som huvudman redovisar ett underskott. Underskottet uppgår till 2,3 mnkr för 2023 och det motsvarar mindre än en procent av budgeten för huvudmannen.

Den största anledningen till underskottet är att såväl förskolan, som grundskolan och gymnasieskolan var underfinansierade i budgeten. Den slutsatsen grundas i dels nettokostnadsavvikelsen och dels att de kommunala verksamheterna i budgetarbetet hade högre kostnader än tilldelad budgetram, vilket hänger ihop med resursfördelningsmodellens uppbyggnad.

En del av denna underfinansiering har de kommunala verksamheterna hämtat hem men inte fullt ut.

Förskola

När budgetarbetet för verksamhet förskola i egen regi var klar var kostnaderna 7,8 mnkr högre än tilldelad budgetram. Underskottet för förskolan i egen regi uppgår vid årets slut till 1,8 mnkr, vilket betyder att de hämtat hem den största delen av underfinansieringen. Att det totala underskottet är lägre än minskad ersättning med 2,8 mnkr beror bland annat på att förskolorna har haft lägre lönekostnader

och att statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan blev högre än först budgeterat.

Den kommunala förskolan har under åren 2020–2022 haft ett överskott om totalt 20,7 mnkr varför underskottet på 1,8 mnkr kan kvittas mot tidigare års överskott.

Förskoleklass, grundskola och fritidsverksamhet

Inom egen regi har det varit en förskjutning med mer ersättning till fritidsverksamhet i egen regi och mindre till grundskolan i egen regi. Förskoleklass i egen regi hamnar på ett överskott på 1,4 mnkr, grundskola i egen regi hamnar på ett underskott på 2,9 mnkr och fritidsverksamheten hamnar på ett överskott på 4,4 mnkr.

Överskottet inom förskoleklass beror på högre tilläggsbelopp för barn med extraordinära stödbehov än budgeterat.

När budgetarbetet för verksamhet grundskola i egen regi var klar var kostnaderna 11,4 mnkr högre än tilldelad budgetram. Underskottet för grundskolan i egen regi uppgår vid årets slut till 2,9 mnkr, vilket betyder att de hämtat hem den största delen av underfinansieringen. Det underskott som kvarstår inom grundskolan beror på lägre volymersättning, ökade driftskostnader av verksamhetsspecifika system och ökade måltidskostnader. Måltidskostnaderna har varit 0,9 mnkr högre än budgeterat för grundskolan trots att det varit färre elever än budgeterat. Den kommunala grundskolan har under åren 2020–2022 haft ett överskott om totalt 10,0 mnkr varför underskottet på 2,9 mnkr kan kvittas mot tidigare års överskott.

Överskottet inom den egna fritidsverksamheten beror på att fler elever är inskrivna utan motsvarande kostnadsökningar. Här påverkar också att barnomsorgsavgifterna blivit högre då fler barn går på fritids.

Anpassad grundskola

Underskottet inom egen regi beror till största delen på ökade lönekostnader men även här har måltidskostnaderna blivit högre än budgeterat. En del av denna ökning beror på att fler pedagoger behöver äta tillsammans med eleverna, så kallade pedagogiska måltider.

Underskottet för egen regi behöver inte underskottkompenseras till annan huvudman då dessa elever ersätts utifrån egna avtal.

Gymnasieskola

När budgetarbetet för verksamhet gymnasieskola i egen regi var klar var kostnaderna 6,5 mnkr högre än tilldelad budgetram. Westerlundska gymnasiet visar ett underskott med 3,7 mnkr och ungefär hälften av underfinansieringen har alltså kunnat hämtas hem. Antalet elever har varit lägre än budgeterat under hela året. Det gör ett volymersättningen är 2,8 mnkr lägre än budgeterat. Det egna gymnasiet har visat underskott i många år nu varför en gymnasieutredning har tillsatts och kommer redovisas till nämnden våren 2024. Vid jämförelse med liknande kommuner (statistiskt sett) och med kommungruppen (pendlingskommun nära större stad) är kostnadsläget per elev lägre i Enköping. Jämfört med kommungruppen är det främst en lägre undervisningskostnad som utmärker sig. Jämfört med jämförbara kommuner är det lokalkostnaden som har varit lägre fram till 2020. Statistik om kommuner har hämtats från en databas som heter Kolada. Kolada i sin tur hämtar statistik från Skolverket och andra myndigheter.

Den ökade lokalkostnaden i Enköping kan sedan förklaras av modulen som hyrts in för ekonomiprogrammet samt fordonsprogrammets nya lokaler på Kaptensgatan.

Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
Enköping	115 657	118 672	120 778	119 638	121 328
Liknande kommuner gymnasieskola, Enköping, 2022	125 553	123 798	125 287	126 874	131 857
Pendlingskommun nära större stad (ovägt medel)	153 105	209 997	203 338	205 329	211 780

Programmen SA, TE, EE, VO, RL och BF har lägre direkta kostnader (lärare och läromedel) än budget och övriga program högre direkta kostnader än budget. Det totala underskottet är 1,5 mnkr för gymnasieprogrammets direkta kostnader och det består av besparingskrav på 5,0 mnkr, 0,4 mnkr i högre

försäljningsintäkter, lägre lönekostnader med 2,2 mnkr, lägre verksamhetskostnader med 0,5 mnkr och mer intäkter för statsbidrag med 0,4 mnkr. Till det ska läggas andel av överskottet för gemensamma funktioner som lokalhyra, städ, skolledning, måltider, Elevhälsa, IT och administration med 0,4 mnkr. Kostnaden för måltider överensstämmer med budget trots färre antal inskrivna elever än budgeterat.

Anpassad gymnasieskola

Antalet elever har i snitt varit något högre än budgeterad volym och det innebär högre eleversättning än budgeterat med 0,2 mnkr. Trots att volymersättningen i Enköping är lägre än riksprislistan (ett genomsnitt av samtliga kommuners ersättningar) är verksamhetens kostnader lägre och det leder till ett överskott med 1,4 mnkr. Även vid jämförelse med liknande kommuner (statistiskt sett) och med kommungruppen (pendlingskommun nära större stad) är kostnadsläget per elev lägre i Enköping (källa Kolada.se). Det är kostnaden för undervisning som är mycket lägre i Enköping. Kostnaden per utbildningsplats är beroende av elevens individuella behov, vilket innebär att den totala volymförändringen har begränsad betydelse för kostnaden.

Kostnad för kommunal anpassad gymnasieskola, kr/elev	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
Enköping	446 800	389 400	375 800	390 400	364 200
Liknande kommuner gymnasieskola, Enköping, 2022	507 471	504 043	512 729	505 000	495 000
Pendlingskommun nära större stad (ovägt medel)	609 125	683 163	671 069	702 988	650 639

Vuxenutbildningen

Det totala underskottet uppgår till 1,0 mnkr för vuxenutbildningen. Det är SFI som har högre kostnader än budget med 1,6 mnkr. SFI är den verksamhet inom vuxenutbildningen som mest påverkas av de ökade kostnader som flytten till Kompetensmagasinet innebar och redovisar ett underskott. SFI har störst lokalandel och påverkas mest av att den ökade lokalkostnaden inte kompensades i RFM. Till det kommer 0,3 mnkr lägre statsbidrag för de inom etableringen. Vid budgeteringen var kostnaderna 2,4 mnkr högre än beslutad budgetram för SFI.

Övriga verksamheter redovisar ett överskott eller ett nollresultat. Sammantaget för vuxenutbildningen är kostnaden för personal 1,6 mnkr lägre än budgeterat, vilket kan förklaras av en ökad flexibilitet mellan verksamheterna.

Högskoleutbildning (Yrkeshögskola-YH)

Yrkeshögskola bedrivs i egen regi och är en statsbidragsfinansierad verksamhet som är öppen att söka till om man har förkunskaper motsvarande gymnasial nivå. Du kan söka till yrkeshögskolan om du har en svensk eller utländsk utbildning som motsvarar gymnasieexamen, bor i Sverige, Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till motsvarande utbildning eller på andra sätt har förutsättningar att klara utbildningen. Resultatet för året är ett underskott med 0,3 mnkr, vilket innebär att kommunbidrag behövs för att finansiera verksamheten. Flytten till Kompetensmagasinet innebar en kostnadsökning som gör att kostnadsläget i Enköping för lokaler är högre än schablonen för statsbidraget per utbildningsplats medger.

Uppdragsutbildning (Kommunalt aktivitetsansvar-KAA)

KAA bedrivs i egen regi och erbjuder stöd och insatser för ungdomar 16-20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller som gått ut gymnasiet utan fullständig gymnasiekompetens. Överskottet på 0,2 mnkr förklaras av lägre personalkostnader.

Korttidstillsyn för barn över 12 år (LSS)

Korttidstillsyn bedrivs i egen regi och finns lokaliserad på Westerlundska gymnasiet och Enögla grundskola. Underskottet uppgår till 0,5 mnkr. Gymnasiets underskott förklaras av ett besparingskrav på 0,5 mnkr som trots lägre kostnader för lönekostnader med 0,3 mnkr inte kunde hämtas in till sin helhet. Underskottet inom grundskolans del kan förklaras av högre kostnader för löner med 0,2 mnkr. Antalet inskrivna barn och ungdomar överensstämmer i stort med budget.

Flyktingmottagande

Verksamheten flyktingmottagande består av enheten Integrationsenheten, men också övriga delar av förvaltningen som på något sätt tar emot bidragsberättigade i sin verksamhet. Flyktingmottagande redovisar ett överskott med 0,5 mnkr, vilket förklaras av statsbidrag enligt massflyktsdirektivet och då för främst SFI, men som bokförs med verksamheten flyktingmottagande. Enheten Integrationsenheten med Café Mötet redovisar ett underskott med 0,4 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder består av verksamheterna Servicepoolen, Lönebidrag till föreningar, Fordonsadministration, OneDotZero och Jobbcentrum. Arbetet utförs enbart i egen regi. Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott med 4,2 mnkr. Överskottet beror på att feriearbete budgeteras som arbetsmarknadsåtgärd, men utfallet måste bokföras där arbetet verkligen utförs. När budgeten beslutas är det inte känt vilka verksamheter som tar emot feriearbetande. Rensat för feriearbete redovisar arbetsmarknadsåtgärder ett resultat som överensstämmer med budget. Fordonsadministrationens överskott, som beror på hantering av fler fordon, uppgår till samma belopp som underskotten hos Servicepoolen och Jobbcentrum. Verksamheten OneDotZero upphör 31 december 2023.

Feriearbete

Kostnaden för feriearbete budgeteras på verksamheten Arbetsmarknadsåtgärder, men kostnaden ska bokföras på den verksamhet där ungdomen utfört sitt arbete. Budget uppgår till 3,6 mnkr och den totala kostnaden uppgår till 2,1 mnkr. Anledningen att kostnaden blir lägre än budget är ett sent beslutat statsbidrag för sommarjobb och jobb för unga på 0,9 mnkr som inte var budgeterat samt att kostnaden för lön till ungdomarna är 0,6 mnkr lägre än budget. 177 ungdomar har fått ersättning under 2023 och de har i snitt arbetat 112 timmar.

Kostnaden för feriearbete redovisas på raderna turistinformation, allmän fritidsverksamhet, förskola (0,6 mnkr), fritidshem (0,2 mnkr), gymnasieskola (0,1 mnkr), äldreomsorg, arbetsmarknadsåtgärder (0,4 mnkr) samt gemensamma lokaler/verksamheter.

6.4 Åtgärder för budget i balans

Kommunen måste hantera, och skilja på, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens dubbla roll inom pedagogiska verksamheter med elevpeng; dels att vara finansiär för alla barn och elever som är folkbokförda i kommunen oavsett vem som är huvudman, dels att själv vara huvudman och utförare av skola i egen kommunal regi.

Underskottet i utfallet uppgår till totalt 20,1 mnkr varav 17,8 mnkr avser finansiären och 2,3 mnkr de egna kommunala enheterna och skolorna. Den största delen av underskottet för finansiären avser ökade volymersättningar till annan regi med 24 mnkr.

Om finansiären redovisar en budget som inte är i balans kan inte underskottet inbesparas på de egna kommunala skolorna utan att likvärdigheten åsidosätts.

Om de egna kommunala skolorna inte redovisar en budget i balans uppstår en olikvärdighet för barn/elever med fristående huvudman. Gör kommunal huvudman av med mer pengar än de fått i elevpeng (deras budget) och redovisar ett underskott innebär de ett tillskott till de egna kommunala skolorna. För att det ska bli likvärdigt måste då nämnden kompensera de fristående huvudmännen genom en utbetalning vid årets slut eller så snart underskottet uppstått.

Nämnden har i maj beslutat om 8,3 mnkr i besparing inom kostnadsposterna läromedel, kompetensutveckling samt personalsociala kostnader för verksamheter i kommunal regi. Som redovisats tidigare har de kommunala enheterna inte tagit hem hela denna besparingspost, till största del beroende på en underfinansierad budgetram samt kostnadsökningar utanför verksamhetens möjlighet att påverka.

6.5 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023

6.6 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknin g i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikels e volym utfall mot beslutad budget	Avvikels e utfall mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse utfall mot budget i driftsredovisninge n (mnkr)
Fritidshem	Elever	2 060	2 246	186	-5,3	-0,2
Förskola	Elever	2 760	2 799	39	-5,1	-11,3
Förskoleklass	Elever	661	656	-5	0,3	0,6
Grundskola	Elever	5 445	5 468	23	-2,4	8
Anpassad grundskola	Elever	87	85	-2	0,9	0,4
Gymnasieskola	Elever	1 777	1 736	-41	4,6	-7,5
Anpassad gymnasieskola	Elever	42	43	1	-0,4	1,3
Komvux som anpassad utbildning	Elever	10	9	-1	0,1	-0,1
SFI	Elever	305	288	-17	0,6	-1,9
LSS, korttidsstillsyn barn över 12 år	Elever	23	21	-2	0,3	-0,5
Grundläggande vuxenutbildning	Verksamhetspoäng	80 000	76 532	-3 468	0,2	-0,4
Gymnasial vuxenutbildning	Verksamhetspoäng	360 000	256 914	-103 086	3,2	3,2

Uppföljning av volym per regi			
	Volymbudget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikelse volym utfall mot beslutad budget
Förskola egen regi	1 870	1 819	-51
Förskola annan regi	890	980	90
Förskola totalt	2 760	2 799	39
Pedagogisk omsorg egen regi	0	0	0
Pedagogisk omsorg annan regi	6	7	1

Uppföljning av volym per regi			
Pedagogisk omsorg totalt	6	7	1
Fritidshem egen regi	1 844	2 006	162
Fritidshem annan regi	216	240	24
Fritidshem totalt	2 060	2 245	186
Förskoleklass egen regi	615	607	-8
Förskoleklass annan regi	46	49	3
Förskoleklass totalt	661	656	-5
Grundskola egen regi	4 324	4 310	-14
Grundskola annan regi	1 121	1 158	37
Grundskola totalt	5 445	5 468	23
Anpassad grundskola egen regi	84	83	-1
Anpassad grundskola annan regi	3	2	-1
Anpassad grundskola totalt	87	85	-2
Gymnasieskola egen regi	1 368	1 332	-35
Gymnasieskola annan regi	410	404	-6
Gymnasieskola totalt	1 777	1 736	-41
Anpassad gymnasieskola egen regi	40	41	1
Anpassad gymnasieskola annan regi	2	2	0
Anpassad gymnasieskola totalt	42	43	1
Komvux som anpassad utbildning egen regi	10	9	-1
Komvux som anpassad utbildning annan regi	0	0	0
Komvux som anpassad utbildning totalt	10	9	-1
SFI, antal elever, kommunal regi, totalt	305	288	-17
LSS, korttillsyn barn över 12 år, totalt	23	21	-2
Grundläggande vuxenutbildning, verksamhetspoäng, egen regi	44 000	44 532	532
Grundläggande vuxenutbildning, verksamhetspoäng, annan regi	36 000	32 000	-4 000
Grundläggande vuxenutbildning, verksamhetspoäng totalt	80 000	76 532	-3 468
Gymnasial vuxenutbildning, verksamhetspoäng, egen regi	36 000	51 114	15 114
Gymnasial vuxenutbildning, verksamhetspoäng, annan regi	324 000	205 800	-118 200
Gymnasial vuxenutbildning, verksamhetspoäng totalt	360 000	256 914	-103 086

Fritidshem

Under året har det varit 186 fler barn än budget inom fritidsverksamheten, varav den största ökningen ligger på kommunal huvudman. I början av hösten var det framför allt bland de äldsta barnen som

ökningen var störst. Denna ökning avtog i slutet av året och antalet minskade också något.

Förskola

Under året har det varit 40 fler barn i förskolan än budgeterat, med en tydlig förskjutning från kommunal huvudman till fristående förskolor. Den tendens vi såg redan förra året med en ökning av 3-5 åringar som är på förskolan mer än 15 timmar per vecka håller fortfarande i sig men det har nu även skett en stor ökning av barn mellan 1-2 år.

Grundskola

Det har varit något fler elever inom grundskolan, men ökningen har helt legat på annan huvudman. Den kommunala verksamheten har fått ett minskat antal elever.

Gymnasieskola

Under året har det varit något färre elever inom gymnasieskola och den största förändringen har varit i det egna kommunala gymnasiet.

Gymnasial vuxenutbildning

Verksamhetspoäng för genomförda, godkända studier inom gymnasial vuxenutbildning i annan regi är lägre än budgeterat. I stället har antalet poäng ökat för den egna kommunala utbildningen.

Situationen på arbetsmarknaden påverkar efterfrågan av vuxenutbildning, men också antal avhopp. En förklaring till förflyttningen från extern utbildningsanordnare till egen kommunal, kan vara att den externa utbildningen endast erbjuds på distans. Distansstudier är en utbildningsform som kanske inte passar alla. Rena distansstudier är krävande för individen. I egen regi erbjuds sedan 2022 en studieform som kombinerar frihet i studierna med handledning och lärarledd tid. Något som kanske ytterligare förklarar förflyttningen.

7 Investeringsredovisning

7.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeringar
Förskola , möbler och lådcyklar		-0,9	-0,9	
Grundskola, möbler och lärverktyg		-2,0	-2,0	
Gymnasiet, möbler och lärverktyg		-0,2	-0,2	
Total budget för UAN	-5,0		5,0	-1,9
Totalt (mnkr)	-5,0	-3,1	1,9	-1,9

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Investeringarna består av inventarier i form av möbler och lärverktyg. Behovet av nyinvesteringar- och återinvesteringar påverkas bland annat av barn- och elevvolymen i form av möblering av ett nytt klassrum, nya elevskåp, möbler till matsal, barnvagnar och lådcyklar men också i lärverktyg i form av hyvelbänkar, interaktiva tavlor och mixerbord.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden önskar ombudgetera outnyttjad del från 2023 till 2024 om 1,9 mnkr. Anledningen är de stora investeringsbehov som nämnden har i och med det nya gymnasiet.

8Förväntad utveckling

Nämnden fick en tilldelning med 30 mnkr utöver generell kostnadsuppräknings, redan identifierade strukturstyrningsförändringar och ett effektiviseringskrav på 0,4 procent. Tilldelningen var välkomnad och har på många sätt täckt kostnadsökningar i verksamheterna där täckning saknades 2023 och som förklarar nämndens underskott för 2023.

En oro finns för att den tilldelade budgetramen beräknas med en kostnadsökning på 1,9 procent för övriga kostnader samtidigt som SKRs senast publicerade index för kommunal verksamhet anger en procentsats på 3,0 procent för övrig förbrukning under 2024. Många kostnader är helt beroende av avtal och upphandlingar och en enhetschef har svårt att påverka den totala kostnaden.

Ett annat orosmoment inför 2024 är hur mycket flytten till det nya gymnasiet kommer att kosta och om den hyresberäkning som ligger till grund för strukturstyrningstilldelningen är tillräcklig när den faktiska hyran debiteras från 1 juli.

Ingen central buffert är 2024 avsatt för volymökningar och all budgetavvikelse som beror förändrade volymer ligger på nämnden.

Migrationsverkets bedömning är att tre anvisade flyktingar kommer till Enköpings kommun under 2024. Detta förändrade läge återaktualiserar frågan om hur integrationsarbetet i kommunen ska organiseras för att säkerställa att resurserna ska nyttjas så effektivt som möjligt och är flexibla i relation till förändrade omvärldsbehov.

Det finns ett fortsatt stort behov av att planera och bygga nya lokaler, samt att renovera befintliga. Detta är en betydande utmaning för utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter. Bristfälliga och trångbudda lokaler skapar stora utmaningar ur ett arbetsmiljöperspektiv och alla större projekt kräver personalresurser då dessa behöver tillsättas för projektledning ur ett pedagogiskt perspektiv. Förstudier för både förskola och grundskola är under framtagande. Nämnden behöver både kapacitetsöka några grundskolor det finns också behov av framtida ny byggnation.

Samtidigt fortsätter det svåra ekonomiska världsläget att utmana arbetet med att säkerställa byggande av lokaler för nämndens verksamheter. Till exempel har nämnden redan fattat beslut om att skjuta upp byggandet av Skolsta förskola på grund av ökade kostnader. Lillsidanskolan är beslutad men projektet kommer bli betydligt dyrare än tänkt, vilket kommer leda till en högre hyresökning än prognostiserat när skolan tas i bruk. Första spadtag beslutad till 29 januari 2024.

Nya gymnasiet öppnar till terminsstart 2024/2025. Bygget pågår och i sommar blir det flytt. Det kommer vara ett Öppet hus 2024-05-25 för att visa gymnasiet för kommunens medborgare.

Vad gäller kompetensförsörjningen finns fortsatt stora svårigheter att rekrytera vissa grupper, främst förskollärare men också exempelvis lärare i fritidshem och lärare i praktisk-estetiska ämnen, och de svårigheterna väntas finnas kvar framöver. Grundskolan har upplevt ett högt söktryck från behöriga lärare generellt, vilket tyder på att lärarbehörigheten fortsatt kommer vara hög i de kommunala grundskolorna. Gymnasieskolan har en väldigt hög behörighet men där finns en oro för en ökad personalomsättning på sikt. Detta är dels för att många som arbetar på gymnasieskolan pendlar och ökande kostnaderna generellt har gjort att flera börjat se över om det är fortsatt ekonomiskt görbart att pendla, dels för att det blir allt dyrare att rekrytera då konkurrensen om personalen är hög och lönerna som efterfrågas blir allt högre. Ytterligare en oro är att man inte fyller lärar- och förskolelärare-utbildningarna.

SFI för Ukrainare fortsätter och i februari kommer det vara möjligt att söka Statsbidrag för stimulans av sfi 2024. Massflyktsdirektivet löper ut i mars 2025

Vad gäller gymnasieskolan så träder flera omfattande lagändringar i kraft. Dessa ska implementeras samtidigt som flytten till de nya lokalerna planeras och genomförs. Påverkan på utökningen av yrkesprogrammets omfattning kommer först ses vårterminen 2024 då det kommer bli klart hur många som väljer att ta del av möjligheten, men gymnasieskolan behöver ha en beredskap. Förändringen kommer att innebära en utökning av antal kurser, längre skoldagar för eleverna samt en utökning av

antalet årsarbetare i gymnasieskolan för att möta det utökade utbildningsbehovet.

Ämnesbetyg ska införas i gymnasieskolan och vuxenutbildningen vilket kommer ersätta dagens system med kurser och kursbetyg. Detta kommer tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025, men kräver förberedelser då det innebär ett annat arbetssätt både kring ämnena och betygssättningen.

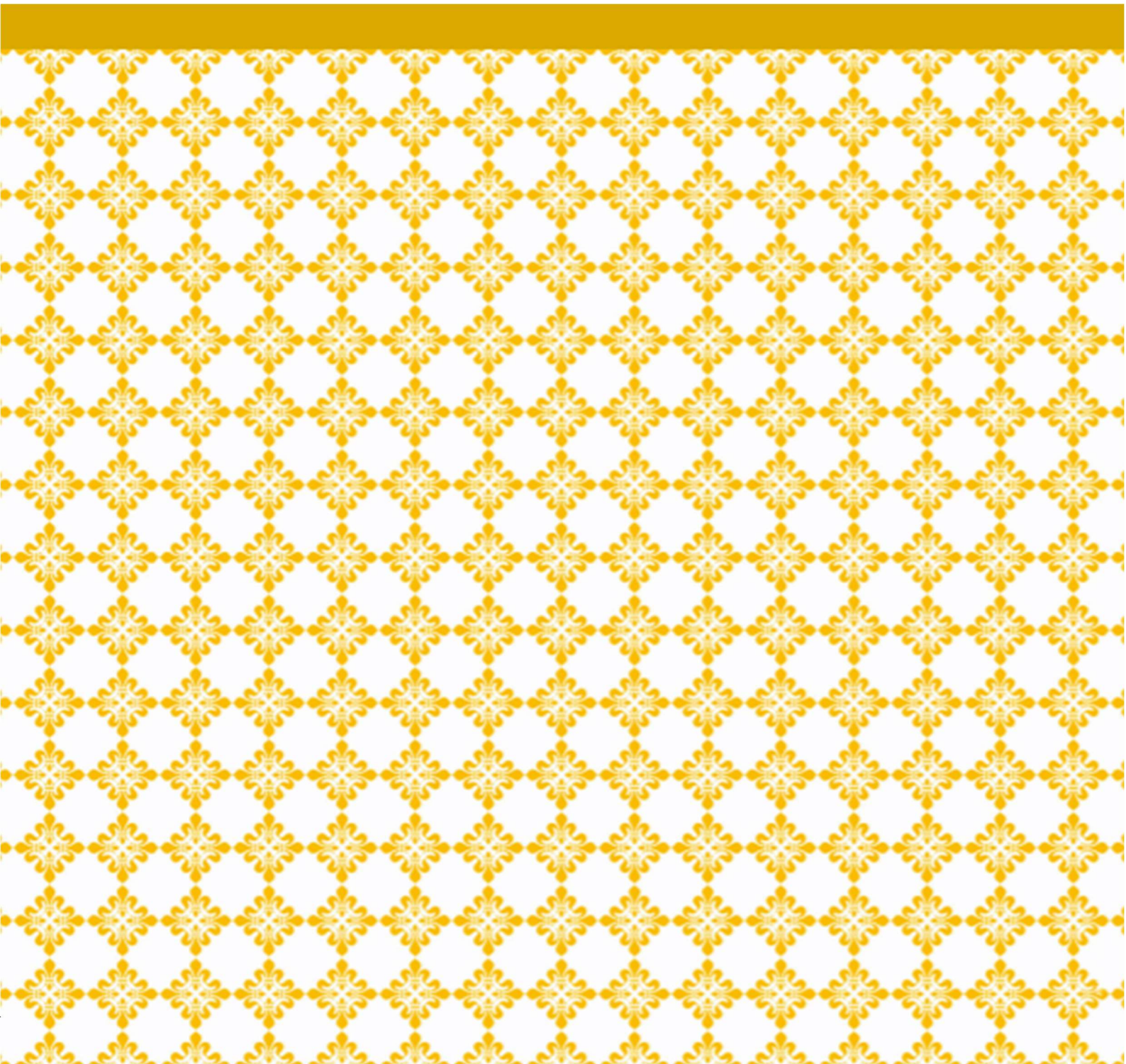
Från och med utbildning som påbörjas 2025 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbildning på gymnasial nivå. Lagändringen trädde i kraft 1 juli 2023 och har krävt ett förarbete som pågår. I dagsläget är det dock fortsatt oklart exakt hur lagstiftningen ska tillämpas. Detta kan leda till stora förändringar och påverka vilka gymnasieprogram ska anordna eller inte.

Nämnden har tillsammans med socialnämnden fått i uppdrag att utreda en eventuell flytta av arbetsmarknadsenheten från utbildningsförvaltningen till socialförvaltningen. Uppdraget ska redovisas till kommunstyrelsen i juni.

Flera yrkesutbildningar har fått klartecken att starta under 2024. Bland annat Trädgårdsmästare och It-säkerhetsingenjör. Flera ansökningar om att starta YH-utbildningar är på gång, Hydroponisk odling, Ekosystemtjänster och Hållbar förvaltning av växtmiljöer, samt en gymnasiekurs i YH-regi.

Verksamhetsberättelse 2023

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Uppdrag och ansvar.....	4
3	Väsentliga händelser.....	4
4	Uppföljning verksamhetsmål	5
5	Uppföljning medarbetarmål	10
6	Uppföljning ekonomi	12
7	Investeringsredovisning.....	15
8	Förväntad utveckling.....	15

1 Sammanfattning

Det är en tid där förvaltningen möter stora utmaningar i ett ökat inflöde av kunder och där vårdbehoven ökar kraftigt. Parallellt med detta fortsätter svårigheterna med en hållbar kompetensförsörjning och att rekrytera medarbetare, baspersonal likväl som hälso- och sjukvårdsmedarbetare. Samtidigt som både komplexiteten ökar kommer nya lagkrav och riktlinjer som utmanar förvaltningens planering och utförande ytterligare.

För att ge cheferna rätt förutsättningar i sitt dagliga arbete fortsätter arbetet med att tillsätta ytterligare ett antal enhetschefer för att säkerställa ett hållbart ledarskap övertid, med färre medarbetare per chef.

Utfallet för 2023 landar på minus 40,8 mnkr efter det tillskott på 9,1 mnkr ur bufferten för volymförändring som förvaltningen fick under hösten. Förvaltningens ökade kostnader mot budget beror till stor del på ökade volymer, ökade vårdbehov, driftskostnader, sjukkostnader och kostsamma enskilda ärenden inom flera av förvaltningens verksamheter.

2 Uppdrag och ansvar

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

- * Handläggningen och verkställigheten av enskilda ärenden av vård, omsorg och hjälpkaraktär
- * Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL 2001:453). Dock inte ekonomiskt bistånd, stöd och behandling avseende missbruk, stöd till brottsutsatta, arbetsrehabiliterande sysselsättning samt bostadslösa, eller sådana uppgifter som åligger socialnämnden i Enköpings kommun enligt dess reglemente
- * Kommunens uppgifter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 1993:387). Nämndens ansvar enligt denna punkt omfattar dock inte verkställandet, utförandet, av korttidstillsynen som avses i 9 kapitlet, 7 paragrafen. Ansvar för utförandet av sådan tillsyn utförs av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden enligt dess reglemente.
- * Kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) för personer över 17 år, enligt 3–5 kapitlet samt 11–18 kapitlet.
- * Kommunens uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB 2018:222) med mera.
- * Ansvar för det kommunala erbjudandet om servicetjänster enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (2 kapitlet, 7 paragrafen) för att ge personer över 70 år hjälp med enklare saker för att förebygga olyckor.

3 Väsentliga händelser

Vård- och omsorgsförvaltningen har under 2023 sett ett ökat inflöde av kunder och ett högre vårdbehov än tidigare, mycket högre än vad förvaltningen kunnat förutse eller tagit höjd för. Inom både äldreomsorgen och LSS verksamheterna ökar behovet av dubbelbemanning kraftigt. Förvaltningen ser allt fler ärenden där hot, våld och utåtagerande beteende kräver högre bemanning och spetskompetens. Flera av dessa ärenden kräver också insatser med väktare som komplement till ordinarie bemanning. I några fall har speciella platser varit nödvändigt att köpa då det är svårt att verkställa beslut utifrån lagens krav på hemmaplan då specifika kompetenser behövs. I vissa av dessa ärenden har vård och omsorgsförvaltningen kostnader som är regionens ansvar och där pågår diskussioner då dessa måste fördelas på annat sätt. Detta påverkar samtliga verksamhetsområden inom förvaltning.

Trycket på platser inom nämndens ansvarsområden fortsätter att öka. Förvaltningen har under året köpt fler platser, både inom äldreomsorgen (korttidsplatser) och inom LSS än någonsin tidigare. Även antalet betaldagar till regionen ligger högt. Ett arbete har startats under året i en samverkansgrupp med regionen för att titta på detta då Enköping sticker ut negativt med högt antal jämfört med länets kommuner. Förvaltningen har i en genomlysning till exempel sett en ojämlig användning av geriatrika

korttidsplatser inom regionen vilket är lyft till den samverkansgrupp som ska arbeta vidare med frågan.

Förvaltningen var hårt belastad under årets sommarmånader. Vi ser en trend där sjukfrånvaron varit hög bland de vikarier som åtagit sig uppdrag. Detta påverkar förvaltningen på flera sätt. Det blir en tung belastning på ordinarie medarbetare som är i tjänst. Det har även inneburit att ordinarie medarbetare blivit inbeordrade från semestrar. Detta har naturligtvis en negativ påverkan på ekonomin då förvaltningen, i vissa fall kan ha kostnad för tre eller fyra medarbetare på en schemarad. Förvaltningen har 2023 en kostnad för sjukfrånvaro på drygt 26 miljoner kronor. En kostnad som förvaltningen inte har möjlighet att budgetera för. 2023 utgår ingen statlig kompensation för detta, vilket ytterligare försämrar de ekonomiska förutsättningar.

Förvaltningen ser fortsatt att vissa yrkeskategorier är svåra att rekrytera. Förutom de som tidigare nämnts: sjuksköterskor, biståndshandläggare, arbetsterapeuter och fysioterapeuter ser man nu även liknande trend när det gäller olika chefsfunktioner.

Rekryteringarna är långdragna och det tar tid innan de vakanta fasta tjänsterna tillsätts vilket påverkar hela organisationen.

Arbetet med att förbereda organisationen och implementera de nya riktlinjerna kring 11-timmars dygnsvila har pågått sedan sommaren. Hur detta kommer påverka verksamhet, medarbetare och ekonomi kommer förvaltningen att följa och följa upp under våren 2024.

I augusti 2023 fattade vård och omsorgsnämnden beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att ta bort samtliga delade turer. Ett arbete som ska vara genomfört till den sista april 2024. Arbetet påbörjades under hösten och även här måste förvaltningen följa hur detta beslut påverkar både verksamhet, medarbetare och ekonomi.

4 Uppföljning verksamhetsmål

4.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

4.1.1 Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor

Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.

Analys av måluppfyllelsen

Under senare delen av hösten har förvaltningen arbetat för att börja använda en medborgartjänst. Där kan kunden/medborgaren följa sina ärenden, till exempel gällande ansökan om trygghetslarm eller annan biståndsbedömd insats.

Kunderna kommer även att kunna skicka in sina inkomstblanketter digitalt istället för i pappersform som de gör idag. Det kommer att underlätta mycket för avgiftshandläggarna samt att det blir en annan säkerhet i det jämfört med att skicka det via posten. Tjänsten beräknas vara tillgänglig under första

halvåret 2024.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	54%	57%	63%	60%
Medborgarundersökningen - Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	61,9%	61,7%	64,9%	65%

4.1.2 Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.

För vård- och omsorgsnämnden innebär det att bidra till målet genom att genomgående arbeta med individers och grupper delaktighet i planering och utveckling av verksamhet. Exempel på metoder som finns och används är brukarråd-deltagarråd, anhörigråd och matråd. Brukarrevision är en metod som särskilt förordas för utvärdering av verksamhet riktad till personer med psykisk funktionsnedsättning.

Analys av måluppfyllelsen

Detta mål bidrar nämnden endast till och därför finns ingen beslutad indikator att följa upp.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	13,8%	14%	11,2%	15,5%
Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	23,7%	29,8%	22,6%	35%
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	70,8%	74,2%	72,2%	76%

4.1.3 Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas

Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.

För vård- och omsorgsnämnden innebär det att bidra till målet genom att verka för att möjliggöra att

medborgare oavsett ålder och funktionsnedsättning skall kunna bosätta sig och leva likvärdigt i hela kommunen. Vård- och omsorgsnämnden är representerade och engagerade i forum som handlar om stadsdelar och kransorters utveckling.

Analys av måluppfyllelsen

Detta mål bidrar nämnden endast till och därför finns ingen beslutad indikator att följa upp.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	71,9%	73,6%	72,8%	75%

4.2 Självständigt liv

Vi ska ge stöd till de enskilda och familjer i alla åldrar som behöver samhällets hjälp för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett självständigt, aktivt och tryggt liv.

4.2.1 Mål 9: Personer i behov av stöd får det utifrån sina behov och på rätt nivå

Oavsett om stödet är tillfälligt eller långvarigt, ekonomiskt eller för fysiskt eller psykiskt hinder ska det ges på rätt nivå. Som kommun bör vi varken betraktas som generösa eller snåla, insatserna ska vara på rätt nivå.

För vård- och omsorgsnämnden betyder det att genom ett väl utvecklat kvalitetsledningssystem med hög följsamhet säkra leveranser på rätt nivå. Värdegrundarbete är ständigt levande där fokus är verksamheter och insatser som präglas av trygghet, jämställdhet och tillit. Personer som är i kontakt med vård och omsorg ska alltid uppleva ett vänligt och respektfullt bemötande i livets alla situationer.

Analys av måluppfyllelsen

2022 drog Socialstyrelsen slutsatsen att resultat från brukarundersökningar var svåranalyserade då effekter efter pandemin påverkade resultaten. Hur mycket som fortsatt kan vara effekter efter en tid då verksamheterna varit starkt påverkade på olika sätt är svårbedömt.

Kundundersökningarna inom äldreomsorgen de senaste åren visar att den sammanlagda nöjdheten och den upplevda tryggheten hos hemtjänstens kunder fortfarande ligger på en hög nivå även om den sjunkit något. Svarsfrekvensen ligger i snitt på ca 50% vilket gör att siffran ändå kan anses som ett ganska representativt underlag. Kunderna inom hemtjänsten svarar också i större utsträckning själva på undersökningen, än vad kunderna på äldreboenden gör.

Inom äldreboenden ser vi att den sammanlagda nöjdheten sjunkit mer och att den ligger cirka 10 % lägre än hemtjänsten, medan den upplevda tryggheten fortfarande ligger kvar på ungefär samma nivå. Svarsfrekvensen ligger strax under 50% och här är anhöriga behjälpliga med att svara i undersökningen i större utsträckning.

I förvaltningens analys av varför den sammanlagda nöjdheten är lägre på äldreboenden än tidigare och jämfört med i hemtjänsten kan man se att kunderna i allt högre grad har stora och mer komplexa omvårdnadsbehov redan vid inflytt. Detta påverkar ofta hela upplevelsen och känslan av en flytt från ett tidigare eget boende till ett annat boende.

Vi arbetar för att verksamheterna ska ha rätt bemanning med rätt kompetens för att möta kundernas behov genom medveten rekrytering och kompetensutveckling där undersköterskeutbildningen via Äldreomsorgslyftet är en viktig del. Teamarbetet mellan olika kompetenser är ständigt i focus.

En utökning av antalet chefer som får möjlighet till ett mer nära ledarskap och översyn av innehåll och organisation ser vi som en positiv utveckling för verksamheterna.

Resultatet för gruppbostad LSS i brukarundersökning gällande självbestämmande är 76 % ja och 24 % ibland, vilket är något lägre än tidigare. Antalet svarande i enkäten var 25 personer så reliabiliteten i resultatet kan anses vara ganska låg. Upplevelsen att vara trygg och känna sig omtyckt av personal ligger högre, upp till 90 % ja-svar.

Överlag arbetar verksamheterna på ett gott sätt med kunderna. Utvecklingsområden är alternativa kommunikationssätt för de kunder som har behov av det. Det finns en god grundförståelse hos medarbetarna om verksamhetens uppdrag och hur man möter kunders behov. Ett mer strukturerat och kontinuerligt arbete kring reflektion om bemötande och förhållningssätt behövs i några verksamheter som saknat en stabil ledning tidigare år. Kvalitetsgruppen analyserar, följer upp och lägger fram handlingsplaner och aktiviteter utifrån avvikelser, egenkontroller och upplevda svagheter i verksamheterna.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
9 .c Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	-	85%	90%	92%
9 .d Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	-	87%	76%	87%
9 .e Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel %	86%	82%	77%	100%
9 .f Fallskador bland personer 65+, 3- årsm, antal/100 000 invånare (prioriterat mål agenda 2030)	3 044	2 941		2 500

2023 års statistik avseende fallolyckor publiceras under v 49 år 2024.

4.2.2 Mål 10: Arbetssökande i Enköping får stöd för att etablera sig på arbets-marknaden eller i annan syssel-sättning

I samverkan med andra hjälper vi människor som står utanför arbetsmarknaden att hitta en väg till studier, arbete eller annan sysselsättning.

För vård- och omsorgsnämnden innebär det att personer med insats inom daglig verksamhet (t ex Adastra), socialpsykiatri eller annan sysselsättning får stöd och vägledning utifrån sina förutsättningar

och behov. Det ger arbetstagarna en individuell sysselsättning och en möjlighet att bli mer självständiga och delaktiga i samhället.

Analys av måluppfyllelsen

På rätt väg. Fyra personer inom Adastra har gått vidare till löneanställningar. Dessutom har 10 personer från IPS-verksamheten (Individanpassat stöd till arbete) fått anställningar på arbetsmarknaden.

Resultatet av "Brukaren får bestämma om saker som är viktiga på sin dagliga verksamhet" är: Individ- och tjänsteinriktning: 73%, Samhällsinriktningen: 90%, Aktivitetsinriktningen: 45%.

Viktigt att lyfta är det goda samarbete som finns med AB Enköpings Hyresbostäder, EHB. Ett samarbete som utvecklats ytterligare under 2023, planering av nytt kafé i EHB:s lokaler i anslutning till nystartat vård- och omsorgsboende pågår.

4.3 Gemenskap och upplevelser

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

4.3.1 Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt sam-arbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna

I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.

För vård- och omsorgsnämnden innebär det att, i samverkan med andra förvaltningar, ge stöd till och bistå med koordinering för att olika grupper och personer ska kunna bidra med frivilliga insatser vad gäller olika former av service och aktiviteter. Det betyder även att ge privata utförare möjlighet att bedriva verksamhet inom nämndens ansvarsområde

Analys av måluppfyllelsen

På rätt väg gällande indikatorn som handlar om samarbete med föreningslivet. Det arbetet pausades på grund av pandemin men har startats upp igen. Förvaltningen har under sista delen av 2023 påbörjat samverkan med upplevelseförvaltningen för att se hur detta ytterligare kan förstärkas.

På rätt väg. Utifrån ändrade förutsättningar i samhället och förändrade behov ser förvaltningen att en justering av nuvarande strategi för att nå målen behöver göras. Förändringar gör att fler boendeplatser behövs än vad som idag finns i kommunen.

Om förvaltningen enligt nämndens indikator skulle fokusera på att konkurrensutsätta redan befintliga boenden inom egen regi så skulle inte antalet platser öka. På grund av platsbrist har förvaltningen dock gjort upphandling i konkurrens av köpta platser inom LSS området. Istället för upphandling enligt LOU, på ett befintligt boende inom äldreomsorgen, har nämnden fattat beslut att en ramavtalsupphandling enligt DIS, Dynamiskt inköpssystem istället görs. Detta möjliggör även här att privata utförare kan etablera sig. I och med detta når nämnden och kommunfullmäktige målet, men utan att överensstämja med indikatorerna.

5 Uppföljning medarbetarmål

5.1 Mål 21: Ökat medarbetarengagemang

Analys av måluppfyllelsen

Den senaste enkäten visar att hållbart medarbetarengagemang inte är uppfyllt. Förvaltningens resultat har förändrats marginellt i positiv riktning 2023 jämfört med föregående år från 77 till 78 på skalan 0–100.

Det blir en utmaning att kunna sätta in rätt insatser på rätt ställe då resultatet endast redovisas förvaltningsövergripande. Det finns också en svårighet i att dra långtgående slutsatser av resultatet då svarsfrekvensen inte har varit tillfredsställande. Det bör också beaktas i analysen.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
21. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	83	79	77	78	84

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Hållbart medarbetarengagemang VON	80	80	77	78	83

5.2 Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll

Analys av måluppfyllelsen

Vård- och omsorgsförvaltningens chefer leder i dag för många medarbetare. Trots att cheferna säger att de har relativt goda förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll, är bedömningen att färre medarbetare per chef är nödvändigt för ett hållbart ledarskap över tid. Det är också en förutsättning för att förvaltningsledningen ska kunna ställa krav på cheferna att nå hög måluppfyllelse på kort och lång sikt.

Förvaltningen fortsätter det planerade och pågående arbetet att skapa tydlighet i organisation och roller, att säkerställa trygghet i chefsrollen och att skapa tydlighet i ledning och styrning för medarbetare. Förbättrade rollbeskrivningar för resultatenhetschefer och enhetschefer har underlättat i ledarskapet och har också gett helt andra möjligheter till ett närvarande ledarskap.

Det saknas fortfarande ett antal enhetschefer för att det ska bli en hållbar arbetssituation för resultatenhetscheferna, så att de inte har arbetsmiljöansvar för alldeles för många medarbetare. Arbetet med att tillsätta de vakanta tjänsterna har fortsatt under 2023 och kommer även pågå under 2024.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
22. a Chefsfrågor medarbetarenkät	82	80	79	81	85

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Chefsfrågor medarbetarenkät VON	82	81	78	79	87

5.3 Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska

Analys av måluppfyllelsen

Under 2023 har en positiv förändring skett när det gäller siffran för förvaltningens sjukfrånvaro på helheten. Det är framförallt korttidsfrånvaron som förbättrats. Chefer tillsammans med stöd från HR har under året arbetat aktivt inom området. Dock är bedömningen att sjukfrånvaron fortfarande är hög och påverkar samtliga perspektiv negativt. Förutom stora ekonomiska konsekvenser kan också sjukfrånvaron påverka utförandet av insatserna negativt, vilket påverkar våra kunder och patienter. Även medarbetarperspektivet påverkas då ordinarie medarbetare som är i tjänst får ta ett större ansvar. Utifrån detta kommer förvaltningen att fortsätta arbeta aktivt med frågan även under 2024. Parallellt med arbetet kring just sjukfrånvaro arbetar också förvaltningen för att skapa bästa förutsättningar för chefer och medarbetare att klara de uppdrag som förväntas. Att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare känner sig viktiga, förstår sammanhang och känner meningsfullhet, är också viktiga områden för att minska sjukfrånvaron. Här har förvaltningen fortsatt arbetet med att utveckla Enköpingsmodellen som bland annat innehåller metoder för reflektion och kompetensutveckling.

Se ytterligare kommentarer under rubrik 3 väsentliga händelser.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
23 .a Sjukfrånvarostatistik	7,6%	7,7%	8,2%	7,4%	5,6%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Sjukfrånvaro VON	7,9%	9,3%	9,7%	8,7%	7%

5.4 Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

Analys av måluppfyllelsen

Förvaltningens externa personalomsättning ligger på samma nivå som tidigare år. Det finns en svårighet i att analysera siffran för respektive chef då ingen personalomsättning har tagits fram per resultatenhet.

Arbetet som påbörjats under 2023 och som kommer fortsätta in i 2024 där aktiviteter för att öka attraktiviteten för medarbetare inom förvaltningens uppdrag bedöms kunna bidra till att minska den externa personalomsättningen. Se text även under ovanstående rubrik gällande sjukfrånvaron.

KF indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
24 .a Extern personalomsättning (slutar i kommunen)	10,6%	10,8%	10,3%	10,2%	8%

Nämnds indikatorer	Startläge	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Extern personalomsättning VON	10,6%	12,7%	10%	11,1%	9,9%

6 Uppföljning ekonomi

6.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter	40,8	40,8	44,5	3,7
Bidrag (intäkter)	50,7	30,2	35,1	4,9
Övriga intäkter	10,8	9,7	12,9	3,2
Summa intäkter	102,2	80,7	92,4	11,7
Personalkostnader	-688,4	-745,4	-760,1	-14,7
Bidrag (kostnader)	-26,3	-25,7	-21,2	4,5
Köp av verksamhet	-143,8	-150,1	-176,0	-25,9
Lokalhyror	-57,2	-60,6	-61,0	-0,4
Övriga driftskostnader	-110,0	-75,0	-91,0	-16,0
Kapitaltjänstkostnader	-4,8	-5,0	-4,9	0,1
Summa kostnader	-1 030,5	-1 061,8	-1 114,3	-52,5
Summa totalt (mnkr)	-928,3	-981,1	-1 021,9	-40,8

6.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Hemtjänst	-213,0	-214,7	-225,0	-10,3
Särskilt boende	-298,5	-286,7	-302,7	-16,0
Korttidsboende	-8,7	-16,4	-15,9	0,5
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-46,3	-84,5	-80,7	3,8
Öppen verksamhet äldreomsorg	0	0	0	0
LSS, boende	-110,8	-115,2	-119,7	-4,5

LSS, daglig verksamhet	-50,6	-62,1	-59,3	2,8
LSS, personlig assistans	-69,5	-70,1	-69,4	0,7
LSS, kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	-32,8	-28,3	-27,0	1,3
Boendestöd	-15,7	-18,2	-15,6	2,6
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-3,1	-3,0	-3,0	0,0
Bostadsanpassning	-6,8	-5,1	-3,0	2,1
Köpta platser	-35,2	-37,1	-58,5	-21,4
Central administration	-36,4	-38,2	-40,6	-2,4
Nämnd	-0,9	-1,5	-1,5	0,0
Totalt (mnkr)	-928,3	-981,1	-1 021,9	-40,8

6.3 Ekonomisk analys

Vård och omsorgsnämndens ursprungliga budget för 2023 var 967,7 mnkr. Efter beslut om ändringsbudget utökades budgeten med 4,3 mnkr och uppgick därefter till 972,0 mnkr. Vård- och omsorgsnämnden tilldelas också 9,1 mnkr ur bufferten för volymförändring vilket resulterade i att budgeten för 2023 då uppgick till 981,1 mnkr.

En del av de ökade kostnaderna för personal kan härröras till sjukkostnader, vikariekostnader samt borttagandet av delade turer. Detta är kostnader som förvaltningen inte kunnat budgetera för. Förvaltningens sjukkostnader inklusive vikarier uppgår för 2023 till cirka 26,1 mnkr.

Flera verksamheter, både inom LSS och äldreomsorg, har under året också haft ökade kostnader på grund av ett ökat behov av bemanning med anledning av komplexa ärenden.

Kostnaderna för köp av verksamhet är minus 26 mnkr. Det beror bland annat på att förvaltningen köper platser på privata LSS-boenden, då det råder brist på egna boenden. Under 2023 har förvaltningen sett en förändring där kostnaderna inte endast beror på volymförändringar utan också ökade kostnader per plats.

Väsentliga händelser under kvartal fyra har gjort att förvaltningen köpt fler platser med specifik kompetens där kostnaden har uppgått till 13 tkr per dygn.

Kunder inom personlig assistans ökar, vilket också påverkar kostnaden på köp av verksamhet.

I budgeten för köp av verksamhet ingår också verksamhetsmåltider till summa av 14,8 mnkr.

Förvaltningens övriga driftkostnader uppvisar ett minus på totalt 16 mnkr. Ökade kostnader under 2023 är bland annat att förvaltningen haft behov av ökat antal bilar, dyrare drivmedel, dyrare fraktkostnader samt ökade kostnader för skyddsmaterial.

Ytterligare analys av komplexiteten och det ekonomiska läget finns under rubriken väsentliga händelser.

6.4 Åtgärder för budget i balans

Förvaltningen har under de senaste åren arbetat med effektiviseringar och har nu en bemanning där ytterligare effektiviseringar skulle äventyra patientsäkerheten. Därav har förvaltningen inte kunnat nå en budget i balans för 2023 då underskottet till största del beror på ökat inflöde, ökad vårdtyngd och uppkomna individärenden som förvaltningen inte har kunnat ta höjd för. Ärenden främst inom LSS-området, som kräver extra bemanningen eller där vi tvingas köpa platser då vi inte kan erbjuda platser inom egen regi eller i Enköpings kommun.

Ett arbete för att samordna och samnyttja resurser och därigenom hitta effektiviseringar gällande bemanning inom och mellan resultatenheterna har påbörjats under 2023 och kommer att intensifieras under 2024. Detta förväntas resultera i ett mindre nyttjande av vikarier.

Eftersom förvaltningen nu inte erbjuder annan verksamhet än den som är lagstyrd är det endast effektiviseringar inom bemanning som kan bidra till en budget i balans, vilket som beskrivs ovan inte bedöms vara görligt.

Förvaltningen har också intensifierat arbetet kring verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Områden som just nu berörs, och som kommer fortsätta under 2024 är:

- Digital tillsyn på särskilt boende för äldre- Sensio pilotprojekt
- Digital tillsyn/videomöten som ersättning för fysiska möten i hemtjänst och boendestöd
- Inköp online istället för fysiska inköp av hemtjänstmedarbetare
- Ersätta matlådeleverans med inköp online eller annan lösning
- Inför läkemedelsautomat för att möjliggöra att kunder/patienter blir mer självständiga och kan ta sina egna läkemedel på ett säkert sätt
- Utvecklar medborgartjänst för att kunder ska kunna ansöka om insatser, se sina ärendet samt lämna uppgifter via e-tjänst
- Upphandlar system för digital signering

Ett stort arbete pågår också för att hitta det mest effektiva sättet att erbjuda hemtjänstinsatser på framåt. I det arbetet ingår också uppdraget att se över riktlinjerna för myndighetsutövning samt taxor och avgifter för olika insatser.

Vård- och omsorgsnämnden och förvaltningsledningen föreslår en djupare genomlysning av nämndens ekonomiska förutsättningar för att utföra sitt grunduppdrag. Detta för att säkerställa verksamhetens effektivitet och nivå på de, av kommunfullmäktige, tilldelade medlen.

6.5 Ekonomiska nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Utfall i balans jämfört med tilldelad budgetram, andel %	-2,2	0,1	0	4,2
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, andel %	4,8	7,3	-	*
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg i miljoner kr	25	40	-	*
Kostnad i hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	324 527	342 502	-	*
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	842 163	911 747	-	*
Nettokostnadsavvikelse LSS i %	2,7	5,4	-	*
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	1 082 390	1 167 092	-	*
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare	243 749	263 667	-	*

Fotnot: * Utfallet för helåret 2023 är ännu inte uppdaterat i Kolada.

6.6 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräkning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym utfall helår	Avvikelse volym utfall mot beslutad budget	Avvikelse utfall mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse utfall mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
LSS, daglig verksamhet	Kunder	247	225	-22	5,5	2,8
Boendestöd	Timmar	16 000	11 955	-4 045	4,6	2,6
Hemtjänst	Timmar	346 000	349 750	3 750	-2,3	-10,3
Korttidsboende	Årsplacering	25	26	1	-0,5	0,5
Köpta platser	Årsplacering	42	55	13	-11,5	-21,4
LSS, boende	Årsplacering	111	112	1	-1	-4,6
Särskilt boende	Årsplacering	439	447	8	-5,2	-16

7 Investeringsredovisning

7.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2023 (mnkr)	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget	Förslag ombudgeteringar
Inventarier	-4,6	-6,0	-1,4	
Totalt (mnkr)	-4,6	-6,0	-1,4	

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Ursprungliga investeringsbudgeten för 2023 uppgick till 4,6 mnkr och utfallet för 2023 uppgick till 6,0 mnkr. Totala budgetavvikelse uppgår till minus 1,4 mnkr vilket motsvarar 30 procent av tilldelade budget.

Investeringsbudgeten används till att bekosta kallelselarm för särskilda boenden, nytt larmsystem, kontorsmöbler och andra inventarier till verksamheterna samt olika hjälpmedel, till exempel elrullstolar.

Avvikelsen mot budget består i huvudsak av projektet "Stadsgruppen" som handlade om uppstart av ny hemtjänstgrupp som kom till utifrån att en utförare, Attendo, valde att lämna Enköping vilket gjorde att förvaltningen behövde ytterligare lokal för Hemtjänst centrum våren 2023.

8 Förväntad utveckling

Den demografiska utvecklingen, ökade vårdbehov och andra faktorer i samhället kommer att leda till fortsatta svårigheter gällande kompetensförsörjningen. Förutsättningarna för strategisk planering minskar.

Precis som i landets övriga kommuner har vård- och omsorgsförvaltningen utmanats av effekterna som efterdyningarna av pandemin har fört med sig. Vi ser verksamheter som under en längre tid verkat under

hård belastning och där det nu finns utmaningar kring bland annat hur bemanning ska styras framöver. En annan utmaning är samverkan med externa parter och den omställning som förväntas kring en mer "nära vård" för invånaren.

Förutom den demografiska utvecklingen ser förvaltningen en kraftig ökning av invånarnas vårdbehov och en trend att kommunens uppdrag vidgas till följd av regionens svårigheter gällande tillräckligt antal vårdplatser och tillräcklig bemanning.

För att möta det ökade trycket arbetar förvaltningen för att på olika sätt säkra en hållbar kompetensförsörjningsprocess. Arbete pågår tillsammans med hr där till exempel rekryteringsprocessen genomlysas. Ett omtag har också tagits när det gäller förvaltningens interna arbete med kompetensutveckling och validering för att säkra rätt kompetens hos baspersonalen. Här samverkar förvaltningen nu och framåt med Södertälje kommun för att titta på utvecklingsvägar när det gäller språkstöd till medarbetare med annat modersmål än svenska.

Nya lagstiftningar och bestämmelser gör att vi behöver ha en högre bemanning än vad vi kan åstadkomma i dagsläget, vilket leder till en stor kostnadsökning samt att vi har behov av fler utbildade undersköterskor.

Den nya socialtjänstlagen kommer att ställa högre fokus på planering av verksamheten från olika perspektiv, till exempel att öka tillgängligheten. Framtidens socialtjänst har fokuserat på att lämna förslag som skapar förutsättningar för hållbarhet.

Ett förslag som har kommit är att införa en äldreomsorgslag. Syftet med lagen är att stärka de äldres rättigheter inom äldreomsorgen. Målet är att få till stånd långsiktiga förutsättningar för äldreomsorgen, tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll samt säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens inom äldreomsorgen.

Enligt en ny bestämmelse i socialtjänstlagen som gäller från och med den 1 juli 2022 ska den som har hemtjänst erbjudas en fast omsorgkontakt. Syftet är att den enskilda individen ska få ökad kontinuitet i kontakterna med hemtjänsten, ökad trygghet och mer individanpassade och samordnade hemtjänstinsatser.

Från och med den 1 juli 2023 blev undersköterska en skyddad yrkestitel. Det innebär att man behöver ett bevis från Socialstyrelsen för att få använda titeln inom vård- och omsorg. Den som arbetar som undersköterska behöver möta vissa krav på kompetens för att få detta bevis. En fördel är att det kan höja statusen och öka attraktionen för yrket. Men för förvaltningen kan det innebära en risk att det blir ännu svårare att rekrytera medarbetare med en viss kompetens.

Även områden som kraven kring dygnsvila, heltid som norm, avveckling av delade turer påverkar förvaltningens arbete kring att erbjuda uppdrag som är attraktiva, uppfyller alla krav enligt gällande lagstiftningar och möjliggör en budget i balans utifrån de förutsättningar som ges.

Svårigheten att säkerställa bemanningen av sjuksköterskor som kan äventyra en patientsäker vård och omsorg.

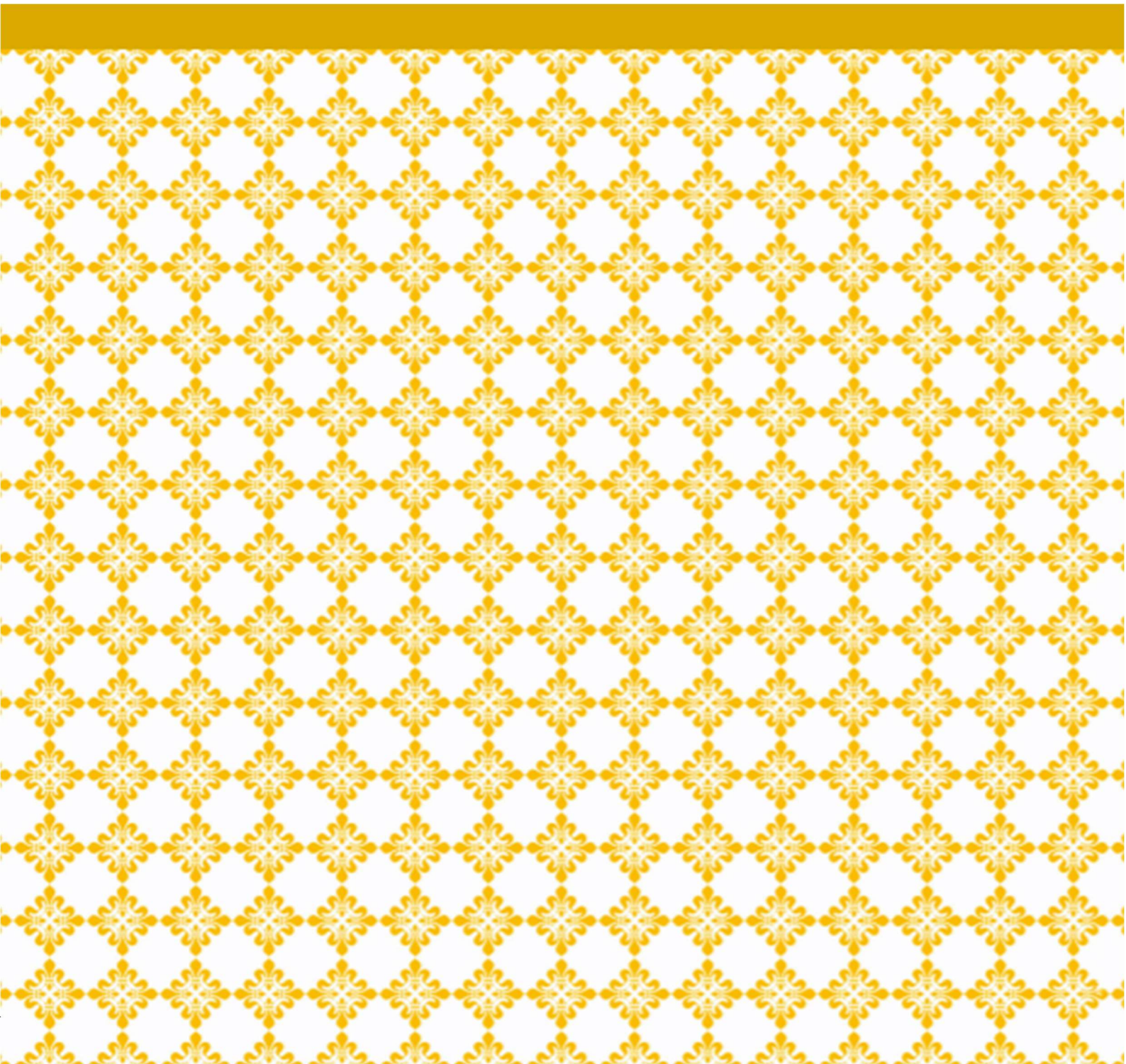
För att på ett bättre sätt kunna attrahera och behålla sjuksköterskor samt skapa bättre förutsättningar kring patientsäkerheten, har förvaltningen under 2023 arbetat med en ny organisation för att skapa bättre förutsättningar för yrkesgruppen. Där ska kompetensen kunna verka på ett bättre sätt för helheten.

Målet är att hitta ett effektivt och hållbart sätt att organisera verksamheten på.

Utifrån det läge nämnden och förvaltningen befinner sig i vid delåret finns en stark oro inför 2024. Både att klara de uppdrag och den verksamhet som nämnden ska utföra men framför allt hur det ekonomiska läge vi nu är i kommer påverka ingången i 2024. Budgetarbetet som påbörjas i oktober kommer behöva vara prioriterat.

Verksamhetsberättelse 2023

Valnämnden

Innehållsförteckning

1	Uppdrag och ansvar	4
2	Väsentliga händelser	4
3	Uppföljning verksamhetsmål	4
4	Uppföljning ekonomi	5
5	Förväntad utveckling	6
6	Internkontroll	6

1 Uppdrag och ansvar

Valnämnden i Enköpings kommun ansvarar för att genomföra val i kommunen till riksdag, region, kommun och Europaparlamentet. Nämnden styrs av en ordförande och en vice ordförande samt ytterligare tre ledamöter och fem ersättare.

Valnämnden har ingen egen förvaltning, utan får stöd av kommunledningsförvaltningen.

Nio månader före val aktiveras valkansliet där det ingår funktioner som krävs för att förbereda, genomföra och avsluta valperioden. Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Valnämnden ska följa det kommunfullmäktige, i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut, har bestämt att nämnden ska göra. De ska också se till att mål uppnås samt följa uppdrag och angivna riktlinjer i övrigt.

Valnämnden ansvarar för de uppgifter som kommunen ska följa enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) och lag (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Valnämnden ansvarar vidare för de uppgifter som enligt annan lagstiftning, föreskrifter eller reglemente åligger valnämnd.

2 Väsentliga händelser

Under hösten har nämnden köpt ett valadministrativt system. Systemet ska stödja Enköpings kommuns process för att genomföra val i faserna planera val, genomföra val samt slutföra val. Det ska användas för att hantera bemanning, utbildning, lokaler, material, utrustning, utskick till valarbetare samt övrig planering och genomförande av val på ett effektivt och säkert sätt. Det kommer även innehålla statistik bakåt i tiden från tidigare val.

3 Uppföljning verksamhetsmål

3.1 Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

3.1.1 Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling

 På rätt väg

Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.

För valnämnden innebär detta ytterst att kommunens medlemmar har förtroende för hur allmänna val och planeras och genomförs och att förutsättningar för fria och hemliga val är uppfyllda. Valnämnden ska tillse att alla som röstar, oavsett funktionshinder har tillgång till vallokalerna.

KF indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	13,8%	14%	11,2%	
Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)	23,7%	29,8%	22,6%	
Medborgarundersökningen - Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	70,8%	74,2%	72,2%	

4 Uppföljning ekonomi

4.1 Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Taxor och avgifter				
Bidrag (intäkter)				
Övriga intäkter				
Summa intäkter				
Personalkostnader	-2,0	-0,3	-0,4	-0,1
Bidrag (kostnader)				
Köp av verksamhet				
Lokalhyror				
Övriga driftskostnader	0,8			
Kapitaltjänstkostnader				
Summa kostnader	-1,2	-0,3	-0,4	-0,1
Summa totalt (mnkr)	-1,2	-0,3	-0,4	-0,1

4.2 Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023	Avvikelse utfall helår mot budget
Valnämnden	-1,2	-0,3	-0,4	-0,1

Totalt (mnkr)	-1,2	-0,3	-0,4	-0,1
----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

4.3 Ekonomisk analys

Nämndens resultat är ett underskott med 0,1 mnkr. Det beror på högre kostnader kopplat till löner och arvoden, främst beror det på kostnader för 2022 som bokförts på 2023. För att minska underskottet har inköp begränsats under 2023.

4.4 Åtgärder för budget i balans

Det har inte varit möjligt att helt få budget i balans. Valnämndens budget består till mestadels av löner och arvoden, kostnader för 2022 har bokförts på 2023. För att minska underskottet har inköp begränsats under året med det räckte inte för att täcka hela underskottet.

5 Förväntad utveckling

Valnämnden har ökade kostnader för 2024 på grund av köp av rullcontainrar. Dessa ska användas för transport av valmaterial till och från respektive röstnings- och vallokaler. Detta för att säkerställa att allt material transporteras på ett samlat sätt till röstnings- och vallokaler samt minska riskerna för tunga lyft.

Kostnader för det valadministrativa systemet kommer att belasta valnämndens budget

6 Internkontroll

Personalresurser

Personalresurser i valkansliet har breddats till fler personer för att skapa en större robusthet i organisationen. För att i största möjliga mån undvika stora arbetstoppar under förtidsröstningen och på valdagen ska en planering av arbetspassen göras.

Brist på röstmottagare

För att säkerställa att det finns tillräckligt med röstmottagare har rekryteringen startat tidigare än vid föregående val. Det nya valadministrativa systemet förväntas ge bättre information till röstmottagare om, hur och när de ska arbeta. Genom att utbilda tjänstepersoner både till förtidsröstningen och till valdagen säkerställer vi att det finns en reservlista ifall det skulle bli brist ändå.

Bristande arbetsmiljö

Vi har en ny lokal för valmaterial som är bättre placerad och har en bättre arbetsmiljö. Lokalen är också tänkt att användas som arbetslokal vid förberedelserna inför valet.